

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE

ORGAN URZĘDOWY ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

GRUDZIEŃ 2020

STOLICA APOSTOLSKA

207

List Apostolski papieża Franciszka

Patris Corde

**z okazji 150. rocznicy ogłoszenia świętego Józefa
patronem Kościoła Powszechnego - omówienie**

Franciszek zaznaczył, że św. Józef konkretnie wyraził swoje przybrane ojcostwo, „czyniąc ze swego życia ofiarę z siebie w miłości oddanej służbie Mesjaszowi”. W Nim „Jezus widział czułość Boga”, czułość, która „pozwala przyjąć naszą słabość”, ponieważ „to właśnie pomimo naszej słabości i poprzez nią” realizuje się większość Bożych planów. Józef jest również ojcem w posłuszeństwie Bogu: poprzez swoje „fiat” ratuje Maryję i Jezusa oraz uczy swojego przybranego Syna „wypełniania woli Ojca”. Wezwany przez Boga do służby misji Jezusa, „współuczestniczy w wielkiej tajemnicy Odkupienia i jest prawdziwie sługą zbawienia”.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

Jednocześnie Józef jest „ojcem w przyjmowaniu”, ponieważ „przyjmuje Maryję bez uprzednich warunków”, co jest ważnym gestem także dzisiaj – stwierdza Franciszek – „w tym świecie, w którym widoczna jest przemoc psychiczna, słowna i fizyczna wobec kobiet”. Ale Oblubieniec Maryi jest również tym, który ufając Panu, przyjmuje w swoim życiu nawet te wydarzenia, których nie rozumie, pozostawiając na boku swoje dociekania i godząc się z własną historią. Poprzez św. Józefa, Bóg jakby powtarzał nam: „Nie lękajcie się!”, ponieważ „wiera nadaje sens każdemu szczęśliwemu lub smutnemu wydarzeniu” i uświadamia nam, że „Bóg może sprawić, że pośród skał zaczną kiełkować kwiaty”. Józef nigdy „nie szuka dróg na skróty”, ale staje wobec rzeczywistości „z otwartymi oczami, biorąc za nią osobistą odpowiedzialność”.

List „*Patris corde*” podkreśla również „twórczą odwagę” św. Józefa. Ujawnia się ona szczególnie w trudnościach i wydobywa czasami z człowieka niespodziewane możliwości. „Cieśla z Nazaretu – wyjaśnia Papież – potrafi przekształcić problem w szansę, pokładając zawsze ufność w Opatrzności”. Każdy potrzebujący, biedny cierpiący, umierający, obcy, uwięziony, chory, jest „dzieckiem”, nad którym czuwa św. Józef. Od niego należy uczyć się „kochania Kościoła i ubogich”. „Konieczne jest zrozumienie – pisze Franciszek – znaczenia pracy, która daje godność” oraz „staje się uczestnictwem w samym dziele zbawienia”, a także „okazją do rozwoju” dla siebie i swojej rodziny.

Papież, inspirując się dziełem „Cień Ojca”, polskiego pisarza Jana Dobraczyńskiego, opisuje ojcostwo Józefa w relacji do Jezusa jako „cień Ojca Niebieskiego na ziemi „. „Nikt nie rodzi się ojcem, ale nim się staje”, stwierdza Papież, ponieważ „podejmuje się troskę o dziecko”, biorąc na siebie odpowiedzialność za jego życie. Niestety, we współczesnym społeczeństwie „dzieci często wydają się osierocone przez ojców”, ojców zdolnych „wprowadzić dziecko w doświadczenie życia”, bez zatrzymywania go albo traktowania jako „własności”, ale czyniąc je „zdolnym do wyborów, do wolności i do odejścia”. W tym sensie Józef ma przydomek „przezysty”, który jest „przeciwieństwem posiadania”: w rzeczywistości „umiał kochać w sposób niezwykle wolny”, „usuwał się”, aby postawić w centrum życia nie siebie samego, ale Jezusa i Maryję. Jego szczęście wynikało z „daru z siebie”. Prawdziwym ojcem jest ten, kto „wyrzeka się pokusy życia życiem swoich dzieci” i szanuje ich wolność, ponieważ ojcostwo przeżywane w pełni czyni samego ojca „nieużytecznym”, kiedy

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

„dziecko staje się autonomiczne i samodzielnie podąża ścieżkami życia”.

Zakończony modlitwą do św. Józefa List „*Patris corde*” ukazuje również, w przypisie nr 10, zwyczaj Franciszka, trwający od ponad czterdziestu lat, codziennego odmawiania modlitwy do Oblubieńca Maryi „zaczepniętej z dziewiętnastowiecznej francuskiej książeczki do nabożeństwa Zgromadzenia Zakonnicy Jezusa i Maryi”. Jest to modlitwa, która „wyraża pobożność i zaufanie” do św. Józefa, ale także stawia „pewne wyzwanie” – wyjaśnia Papież, ponieważ kończy się słowami: „Niech nie mówią, że wzywałem cię na próżno, pokaż mi, że twoja dobroć jest tak wielka jak twoja moc”.

Publikacji Listu apostolskiego „*Patris corde*” towarzyszy Dekret Penitencjarii Apostolskiej łączący „Rok św. Józefa” ogłoszony przez Papieża z darem specjalnych odpustów. Szczególne wskazania dotyczą dni tradycyjnie poświęconych pamięci Oblubieńca Maryi, takich jak 19 marca i 1 maja, oraz osób chorych i starszych „w aktualnym kontekście zagrożenia zdrowia”.

Krzysztof Ołdakowski SJ – Watykan (<https://www.vaticannews.va/pl/papiez/news/2020-12/papiez-oglasza-rok-poswiecony-swietemu-jozefowi.html>)

Pełny tekst listu: http://www.vatican.va/content/francesco/pl/apost_letters/documents/papa-francesco-lettera-ap_20201208_patris-corde.html

208

Penitencjaria Apostolska Dekret o odpustach w Roku Jubileuszowym świętego Józefa

Prot. n. 866/20/I

Udziela się daru specjalnych Odpustów z okazji Roku Jubileuszowego na cześć Świętego Józefa, zarządzanego przez Papieża Franciszka dla godnego uczczenia 150. rocznicy dnia, w którym Święty Józef został ogłoszony Patronem Kościoła Katolickiego.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

Dzisiaj upływa 150 lat, od kiedy Dekretem „Quemadmodum Deus” Błogosławiony Papież Pius IX, poruszony ciężką i bolesną goryczą czasów, w których znajdował się Kościół prześladowany przez wrogów, ogłosił Świętego Józefa Patronem Kościoła Katolickiego.

Celem utrwalenia ufności całego Kościoła w szczególnie patronat Opiekuna Jezusa, Jego Świątobliwość Papież Franciszek postanowił, że od dnia dzisiejszego aż do dnia 8 grudnia 2021, dnia rocznicy ogłoszenia owego Dekretu oraz dnia poświęconego Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej i Oblubienicy najczystszej Józefa, będzie obchodzony specjalny Rok Świętego Józefa, w którym wszyscy wierni będą mogli na jego wzór wzmacniać codziennie własne życie wiary, w pełni realizując wolę Bożą.

A zatem niech wszyscy wierni, poprzez modlitwy i dobre czyny, z pomocą Świętego Józefa, Opiekuna Świętej Rodziny z Nazaretu, starają się uzyskać pociechę i ulgę w ciężkich ludzkich utrapieniach, które dręczą współczesny świat.

Pobożność względem Opiekuna Odkupiciela rozwinęła się bujnie w historii Kościoła, który nie tylko przyznaje mu wyjątkowy kult zaraz po Matce Bożej i jego Oblubienicy, ale także powierzył mu liczne patronaty.

Magisterium Kościoła z upodobaniem i wytrwale odnajduje w osobie Świętego Józefa, jak w skarbcu, dawne i nowe doskonałości, podobnie jak ojciec rodziny z Ewangelii Św. Mateusza, który „ze swego skarba wydobywa rzeczy nowe i stare” (Mt 13,52).

Aby wypełnić ten upragniony cel, najwyższą pomocą będzie dar Świętych Odpustów, które Penitencjaria Apostolska chętnie rozszerza na Rok Świętego Józefa poprzez niniejszy Dekret, wydany zgodnie z wolą Jego Świątobliwości Papieża Franciszka.

Udziela się Odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami (tzn. sakramentalna spowiedź, Komunia eucharystyczna oraz modlitwa zgodna z intencjami Ojca Świętego) wiernym, którzy odrywając się w duchu od wszelkiego grzechu, uczestniczyć będą w Roku Świętego Józefa w okolicznościach i na sposoby określone przez tę Penitencjarię Apostolską.

Święty Józef, prawdziwy człowiek wiary, zaprasza nas ze swej strony, abyśmy odkrywali synowską więź z Bogiem Ojcem, odnawiali naszą wierność modlitwie, przyjmowali postawę słuchania i odpowiadali z głębokim rozeznaniem woli Bożej. Udziela się zatem odpustu zupełnego wszystkim, którzy przez co najmniej pół godziny będą rozważać

Modlitwę Pańską lub wezmą udział w jednym pełnym dniu skupienia, zawierającym rozważanie o Świętym Józefie.

W Ewangelii przyznaje się Świętemu Józefowi tytuł „człowiek sprawiedliwy” (Mt 1, 19): on to, stróż „wewnętrznej tajemnicy, która znajduje się w głębi serca i duszy”¹, czyli uczestnik tajemnicy Boga i przez to szczególnie patron forum wewnętrznego, zachęca nas do odkrywania wartości ciszy, roztropności i uczciwości w wypełnianiu naszych obowiązków. Cnota sprawiedliwości praktykowana w sposób wzorowy przez Józefa jest pełnym przyłgnięciem do prawa Bożego, będącego prawem Miłosierdzia, „bowiem to właśnie miłosierdzie Boga prowadzi do pełni prawdziwej sprawiedliwości”². Dlatego ci, którzy na wzór Świętego Józefa spełnią uczynek miłosierdzia względem ciała lub względem duszy, będą mogli otrzymać dar odpustu zupełnego.

W powołaniu Józefa najważniejsze stało się jego bycie opiekunem Świętej Rodziny z Nazaretu, oblubieńcem Najświętszej Maryi Panny i prawnym ojcem Jezusa. Aby wezwać rodziny chrześcijańskie do odtwarzania tego przykładu wewnętrznej jedności, miłości i modlitwy, którym jest Święta Rodzina, udziela się odpustu zupełnego wiernym, którzy odmawiać będą Różaniec Święty w rodzinach i pomiędzy narzeczonymi.

Sługa Boży Pius XII, w dn. 1 maja 1955 r. ustanowił święto Świętego Józefa Rzemieślnika, „w tym celu, aby godność pracy została uznana przez wszystkich ludzi i aby ta godność natchnęła życie społeczne i prawodawstwo, stanowione zgodnie z równym podziałem uprawnień i obowiązków”³. Dlatego udziela się odpustu zupełnego każdemu, kto powierzać będzie codziennie swoją działalność opiece Świętego Józefa, a także każdemu wiernemu, wzywającemu Rzemieślnika z Nazaretu w modlitwach wstawienniczych za tych, którzy szukają pracy, aby mogli znaleźć zajęcie, oraz aby praca wszystkich ludzi była bardziej godna.

Ucieczka Świętej Rodziny do Egiptu „pokazuje nam, że Bóg jest tam, gdzie człowiek znajduje się w niebezpieczeństwie, tam gdzie człowiek cierpi, tam gdzie ucieka, gdzie doświadcza odrzucenia i opuszczenia”⁴. Udzie-

1 Pius XI, Kazanie z okazji ogłoszenia heroicznego cnót Sługi Bożej Emilii de Vialar: L'Osservatore Romano, 20-21.03.1935.

2 Papież Franciszek, Przemówienie podczas Audjencji Generalnej dn. 03.03.2016.

3 Pius XII, Kazanie z okazji uroczystości Świętego Józefa Robotnika (1.05.1955).

4 Papież Franciszek, Anioł Pański (29.12.2013).

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

la się zatem odpustu zupełnego wiernym, którzy odmawiać będą Litanie do Świętego Józefa (w tradycji łacińskiej) lub Akatyst do Świętego Józefa, w całości lub przynajmniej w odpowiedniej części (w tradycji bizantyjskiej), lub też jakąś inną modlitwę do Świętego Józefa, przypisaną jako własna w różnych tradycjach liturgicznych, w intencji Kościoła prześladowanego od wewnątrz i od zewnątrz oraz w intencji ulżenia wszystkim chrześcijanom, którzy cierpią prześladowania wszelkiego rodzaju.

Święta Teresa z Avila uznała w Świętym Józefie patrona we wszystkich okolicznościach życia: „Innym Świętym, rzecz można, dał Bóg łaskę wspomagania nas w tej lub innej potrzebie, temu zaś chwalebnemu Świętemu, jak o tym wiem z własnego doświadczenia, dał władzę wspomagania nas we wszystkich”⁵. W niedawnych czasach Święty Jan Paweł II potwierdził ze swojej strony, że przykład Świętego Józefa nabiera „dla Kościoła naszych czasów szczególnej aktualności w związku z nowym Tysiącleciem chrześcijaństwa”⁶.

Ponadto, celem potwierdzenia powszechności patronatu Świętego Józefa w Kościele, poza wspomnianymi wyżej okolicznościami, Penitencjaria Apostolska udziela odpustu zupełnego wiernym, którzy odmówią dowolną prawnie zatwierdzoną modlitwę lub akt pobożności na cześć Świętego Józefa, np. „Do Ciebie, Święty Józefie”, szczególnie w dniach 19 marca i 1 maja, w Święto Świętej Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa, w Niedzielę Świętego Józefa (w tradycji bizantyjskiej), 19 dnia każdego miesiąca i w każdą środę, będącą dniem poświęconym wspomnieniu tego Świętego w tradycji łacińskiej.

W obecnej sytuacji publicznego zagrożenia zdrowia, rozszerza się dar odpustu zupełnego w sposób szczególny na osoby w podeszłym wieku, na chorych, umierających i wszystkich tych, którzy z usprawiedliwionych racji nie mogą wyjść z domu, a którzy odrywając się w duchu od wszelkiego grzechu oraz z intencją wypełnienia, gdy tylko to będzie możliwe, zwykłych warunków, odmówią w domu lub tam, gdzie zatrzymuje ich przeszkoda, akt pobożności na cześć Świętego Józefa, pocieszyciela chorych i Patrona Dobrej Śmierci, ofiarując z ufnością Bogu boleści i niedogodności własnego życia.

5 Teresa od Jezusa, Księga życia, VI.

6 Jan Paweł II, Adhortacja Apostolska „Redemptoris Custos” (15.081989), 32.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

Dla duszpasterskiego ułatwienia w otrzymaniu łaski Bożej poprzez władzę kluczy Kościoła, Penitencjaria Apostolska prosi zatem usilnie, aby wszyscy kapłani wyposażeni we właściwe uprawnienia, ofiarnie i wielkodusznie poświęcali się sprawowaniu sakramentu pokuty oraz często zanosili Komunię Świętą do chorych.

Niniejszy Dekret jest ważny na Rok Świętego Józefa, bez względu na jakiekolwiek inne zarządzenia.

Sporządzono w Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, dnia 8 grudnia 2020.

MAURO KARD. PIACENZA

Penitencjarz Większy

KRZYSZTOF NYKIEL

Regens

209

Orędzie Papieża Franciszka na Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych (3 grudnia 2020)

Drodzy bracia i siostry!

Obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych są w tym roku okazją, żeby wyrazić moją bliskość z wami, którzy przeżywacie szczególne trudności podczas obecnej pandemii. Jesteśmy wszyscy na tej samej łodzi, pośrodku wzburzonego morza, i to może wzbudzać w nas strach. Ale na tej łodzi są tacy, którym jest trudniej, a wśród nich osoby doświadczane ciężkimi rodzajami niepełnosprawności.

Tematem tegorocznego Dnia są słowa: «Odbudować lepiej: w stronę świata po Covid-19 inkluzywnego dla niepełnosprawności, dostępnego i zrównoważonego». Uderza wyrażenie „Odbudować lepiej”. Przywołuje na myśl przypowieść ewangeliczną o domu zbudowanym na skale albo na piasku (por. Mt 7, 24-27; Łk 6, 46-49). Dlatego też korzystam z tej

sposobnej okazji, aby podzielić się pewnymi przemyśleniami, zaczynając właśnie od tej przypowieści.

1. Zagrożenie kulturą odrzucenia

o pierwsze, «deszcz», «rzeki» i «wiatry», które zagrażają domowi, mogą być utożsamione z kulturą odrzucenia, rozpowszechnioną w naszym czasie (por. Adhort. apost. Evangelii Gaudium, 53). Według niej „część ludzkości można poświęcić na rzecz selekcji, która faworyzuje grupę społeczną, zasługującą na życie bez ograniczeń. W gruncie rzeczy «ludzie nie są już postrzegani jako podstawowa wartość, którą należy szanować i chronić, szczególnie jeśli są ubodzy lub niepełnosprawni»” (Encyklika Fratelli tutti, 18).

Kultura ta uderza w kategorie ludzi najsłabszych, wśród których znajdują się osoby niepełnosprawne. W ostatnich pięćdziesięciu latach uczyniono wiele ważnych kroków na rzecz osób niepełnosprawnych, zarówno na poziomie instytucji cywilnych, jak też kościelnych. Wzrosła świadomość godności każdej osoby, doprowadzając w konsekwencji do odważnych wyborów na rzecz włączenia do społeczeństwa tych, którzy żyją z ograniczeniami fizycznymi lub/i psychicznymi. Mimo tego, na poziomie kulturowym przetrwało jeszcze wiele przejawów, które faktycznie przeciwstawiają się temu kierunkowi. Spotykamy się z postawami odrzucenia, które również z powodu mentalności narcystycznej i utylitarystycznej dążą do marginalizacji, nie biorąc pod uwagę tego, że w sposób nieunikniony, słabość przynależna jest wszystkim. W rzeczywistości są osoby z niepełnosprawnością, nawet ciężką, które, jakkolwiek z wysiłkiem, jednak znajdują drogę do życia dobrego i bogatego w znaczenie, tak jak są też liczni „unormowani”, którzy jednakowoż są niezadowoleni, a czasem wręcz zdesperowani. „Słabość należy to istoty człowieka” (por. Przemówienie do uczestników Konferencji „Katecheza a osoby z niepełnosprawnością”, 21 października 2017).

Stąd też ważne jest, przede wszystkim w tym dniu, aby krzewić kulturę życia, która ciągle będzie potwierdzać godność każdej osoby, a szczególnie w obronie mężczyzn i kobiet z niepełnosprawnością, w każdym wieku oraz w każdej ich sytuacji społecznej.

2. «Skała», którą jest inkluzja

Pandemia, w której przyszło nam żyć, podkreśliła dogłębne nierówności i różnice, które charakteryzują nasze czasy, szczególnie na niekorzyść najsłabszych. „Wirus, nie czyniąc jakichkolwiek wyjątków między

ludźmi, napotkał na swej niszczyielskiej drodze wielkie nierówności i dyskryminację. I jeszcze je powiększył!” (Audiencja generalna, 19 sierpnia 2020).

Z tego też powodu pierwszą «skałą», na której wznosimy nasz dom, jest inkluzja. Nawet jeśli termin ten czasem jest nadużywany, pozostaje zawsze aktualna przypowieść ewangeliczna o dobrym Samarytaninie (por. Łk 10, 25-37). Bowiem, na drodze życia, często spotykamy osobę zranioną, która niesie swoją niepełnosprawność i wrażliwość. „Integracja lub wykluczenie cierpiących podczas drogi określa wszystkie projekty gospodarcze, polityczne, społeczne i religijne. Każdego dnia stajemy przed wyborem: czy być miłosiernymi Samarytanami, czy też obojętnymi podróżnikami, mijającymi z daleka” (Encyklika Fratelli tutti, 69).

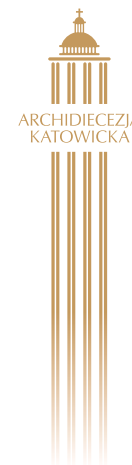
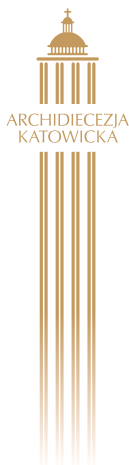
Inkluzja powinna być «skałą», na której można budować programy i inicjatywy instytucji cywilnych, żeby nikt, a szczególnie ten, kto znajduje się w największych trudnościach, nie pozostawał wykluczony. Siła łańcucha zależy od troski, którą okazuje się najsłabszym ogniom.

W odniesieniu do instytucji kościelnych, potwierdzam natomiast konieczność przygotowania właściwych i dostępnych narzędzi, potrzebnych do przekazu wiary. Chciałbym, co więcej, aby narzędzia te zostały dane darmowo, jeśli to tylko możliwe, do dyspozycji tych, którzy ich potrzebują, również za pośrednictwem nowych technologii, które okazały się tak ważne dla wszystkich w tym czasie pandemii. Zachęcam również, aby księża, seminarzyści, zakonnicy, katecheci oraz osoby związane z duszpasterstwem, mieli dostęp do zwyczajnej formacji w odniesieniu do niepełnosprawności oraz do posługiwania się narzędziami duszpasterskimi, które zapewniają inkluzyjność. Wspólnoty parafialne niech angażują się, aby rozwijał się u wiernych styl przyjmowania osób z niepełnosprawnością. Tworzenie parafii w pełni dostępnej wymaga nie tylko usunięcia barier architektonicznych, ale przede wszystkim zachowań i czynności nacechowanych solidarnością i służbą ze strony parafian w stosunku do osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin. Celem jest dojście do takiego momentu, w którym nie będziemy więcej mówić „oni”, ale tylko „my”.

3. «Skała» czynnego udziału

Aby „odbudować lepiej” nasze społeczeństwo, potrzeba, by inkluzja osób najsłabszych zawierała również promocję ich czynnego udziału.

Przed wszystkim potwierdzam z całą stanowczością prawo osób z niepełnosprawnością do otrzymania Sakramentów tak, jak wszyscy

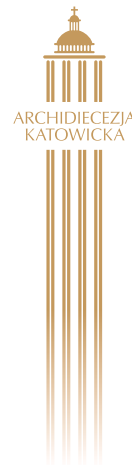
ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

inni członkowie Kościoła. Wszystkie celebracje liturgiczne w parafii powinny być dostępne, aby każdy razem z braćmi i siostrami mógł pogłębiać, celebrować i żyć własną wiarą. Specjalną uwagę należy zwrócić na osoby z niepełnosprawnością, które nie otrzymały jeszcze sakramentów inicjacji chrześcijańskiej: powinny one zostać przyjęte i włączone w formację katechetyczną przygotowującą do tychże Sakramentów. Łaska, którą one niosą ze sobą, nie może zostać przed nikim wstrzymana.

„Na mocy otrzymanego Chrztu, każdy członek Ludu Bożego stał się uczniem misjonarzem. Każdy ochrzczony, niezależnie od swojej funkcji w Kościele i stopnia pouczenia w swojej wierze, jest aktywnym podmiotem ewangelizacji” (Adhort. apost. *Evangelii gaudium*, 120). Stąd też osoby z niepełnosprawnością, tak w społeczeństwie, jak i w Kościele, wymagają, aby stały się aktywnymi podmiotami duszpasterstwa, a nie tylko adresatami. „Wiele osób niepełnosprawnych «czuje, że istnieją, ale bez przynależności i bez partycypacji». Jest jeszcze wiele spraw, «które nie pozwalają im być w pełni obywatelami». Celem jest nie tylko opieka nad nimi, ale także ich «aktywny udział w życiu wspólnoty obywatelskiej i kościelnej. Jest to droga niełatwa, a nawet żmudna, która pozwoli coraz lepiej formować sumienia potrafiące uznać każdego, jako osobę wyjątkową i niepowtarzalną” (Enc. *Fratelli tutti*, 98). Aktywne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w katechezie stanowi bowiem wielkie bogactwo w życiu całej parafii. Osoby te, wszczepione w Chrystusa przez Chrztę, dzielą z Nim, w tej ich szczególnej sytuacji, posługę kapłańską, prorocką i królewską, ewangelizując poprzez, z i w Kościele.

Dlatego też obecność osób z niepełnosprawnością pośród katechetów, zgodnie z ich uzdolnieniami, staje się potencjałem we wspólnocie. Wobec tego należy ułatwić im formację, aby mogli uzyskać przygotowanie bardziej zaawansowane również w zakresie teologicznym i katechetycznym. Chciałbym, aby we wspólnotach parafialnych coraz więcej osób z niepełnosprawnością zostawało katechetami, by przekazywali wiarę w sposób skuteczny, również przez swoje świadectwo (por. Przemówienie Papieża Franciszka do uczestników Konferencji „Katecheza a osoby z niepełnosprawnością”, 21 października 2017).

„Gorszy od tego kryzysu jest tylko dramat zmarnowania go” (Homilia Papieża Franciszka na Zesłanie Ducha Świętego, 31 maja 2020). Dlatego zachęcam wszystkich, którzy każdego dnia i, często w ciszy,

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

spalają się w pracy na rzecz tych, którzy znajdują się w sytuacji słabości i niepełnosprawności. Oby wspólna wola, by «odbudować lepiej», mogła dać początek synergii pomiędzy organizacjami tak świeckim, jak i kościelnymi, aby budować, nie zrażając się przeciwnościami, «dom» trwały, gotowy do przyjęcia również osób z niepełnosprawnością, ponieważ stworzony na skale inkluzji i czynnego udziału.

Rzym, u Świętego Jana na Lateranie, 3 grudnia 2020 r.

FRANCISZEK

210

Kongregacja Nauki Wiary Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciwko COVID-19

Kwestia stosowania szczepień jako taka pojawia się często w centrum nieustających debat w opinii publicznej. W ostatnich miesiącach do naszej Kongregacji dotarły różne prośby o wydanie opinii na temat stosowania niektórych szczepionek przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 powodującemu Covid-19, które zostały otrzymane z wykorzystaniem, podczas procesu badań naukowych i produkcji, linii komórkowych pochodzących z tkanek pobranych podczas dwóch aborcji przeprowadzonych w zeszłym stuleciu. Jednocześnie także w środkach masowego przekazu pojawiły się rozmaite wypowiedzi biskupów, stowarzyszeń katolickich oraz ekspertów, które będąc rozbieżne a czasem sprzeczne, wzbudziły wątpliwości co do moralnej dopuszczalności stosowania tych szczepionek.

Na ten temat ukazała się już ważna wypowiedź Papieskiej Akademii Życia pt. „Rozważania moralne o szczepionkach przygotowanych na bazie komórek pochodzących z abortowanych płodów ludzkich” (5 czerwca 2005). Następnie w tej materii zabrała głos nasza Kongregacja wydając Instrukcję *Dignitas Personae* (8 września 2008) (por. nr 34 i 35). W 2017 roku Papieska Akademia Życia wróciła do tej sprawy w specjalnej Nocie. Dokumenty te podają już pewne ogólne kryteria rozstrzygające.

Ponieważ w różnych krajach są już dostępne do dystrybucji i stosowania pierwsze szczepionki przeciwko Covid-19, nasza Kongregacja pragnie udzielić pewnych wskazówek dla wyjaśnienia w tej kwestii. Nie mamy zamiaru oceniać bezpieczeństwa i skuteczności tych szczepionek, choć jest ona również istotna i potrzebna z punktu widzenia etycznego, a których ocena należy do kompetencji naukowców w dziedzinie biomedycyny i agencji farmaceutycznych. Chodzi nam jedynie o refleksję nad moralnym aspektem stosowania tych szczepionek przeciwko Covid-19, które opracowano na podstawie linii komórkowych z tkanek pobranych z dwóch płodów poddanych wymuszonej aborcji.

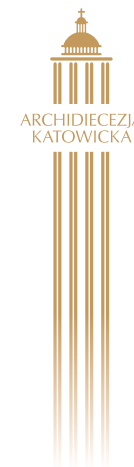
Jak potwierdza instrukcja Dignitas Personae, w przypadkach użycia komórek pochodzących z abortowanych płodów dla stworzenia linii komórkowych do badań naukowych, „istnieje zróżnicowana odpowiedzialność”¹ co do współdziałania w złu. Na przykład „w firmach wykorzystujących linie komórkowe niegodziwego pochodzenia nie jest taka sama odpowiedzialność tych, którzy decydują o kierunkach produkcji, i tych którzy nie mają żadnej władzy decyzyjnej”².

W tym sensie, gdy nie są dostępne takie szczepionki przeciwko Covid-19, które nie budzą zastrzeżeń etycznych (na przykład w krajach, w których lekarzom i pacjentom nie są udostępniane szczepionki wolne od problemów etycznych lub w których dystrybucja jest trudniejsza ze względu na szczególne warunki przechowywania i transportu lub też gdy różne typy szczepionek są wprawdzie rozprowadzane w tym samym kraju, ale służby ochrony zdrowia nie pozwalają obywatelom wybierać szczepionki do zaszczepienia) jest moralnie dopuszczalne stosowanie szczepionek przeciwko Covid-19, które wykorzystwały linie komórkowe z abortowanych płodów w procesie badawczym i produkcyjnym.

Podstawowym powodem dla uznania za godziwe moralnie stosowania tych szczepionek jest to, że współdziałanie (bierna współpraca materialna) w złu aborcji, z której pochodzą wspomniane linie komórkowe, ze strony osób, które używają powstałych z nich szczepionek, jest odległe. Moralny obowiązek unikania takiej biernej współpracy materialnej

1 KONGREGACJA NAUKI WIARY, Instrukcja Dignitas personae (8 grudnia 2008), num. 35; AAS (100), s. 884. [Tekst polski: L'Osservatore Romao (wydanie polskie), 2009 nr 1, s. 18.]

2 Tamże, s. 885 [wersja polska: s. 18].

nie jest wiążący, jeśli istnieje poważne zagrożenie, takie jak niepokonane w inny sposób rozprzestrzenianie się groźnego patogenu³: w tym przypadku pandemiczne rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2, który powoduje Covid-19. Należy zatem uważać, że w tym przypadku można używać wszystkich szczepionek uznanych za klinicznie bezpieczne i skuteczne z sumieniem pewnym, że ich stosowanie nie oznaczałoby formalnej współpracy przy aborcji, z której pochodzą komórki do ich produkcji. Należy podkreślić jednakże, że godziwe moralnie używanie tego typu szczepionek, ze względu na szczególne warunki czyniące go takim, nie może stanowić samo z siebie legitymizacji, również pośredniej, dla praktyki aborcji, i zakłada sprzeciw wobec tej praktyki ze strony tych, którzy te szczepienia stosują.

Istotnie, dozwolony użytek takich szczepionek nie zakłada i nie może zakładać w żaden sposób moralnej akceptacji dla użycia linii komórkowych pochodzących z abortowanych płodów⁴. Zachęca się zatem zarówno firmy farmaceutyczne jak i rządowe agencje ochrony zdrowia o to, aby „produkowały, zatwierdzały, rozprowadzały i oferowały szczepionki etycznie akceptowalne, które nie stworzą problemów sumienia”, ani dla pracowników ochrony zdrowia, ani dla samych osób szczepionych.

Jednocześnie jawi się jako ewidentne dla rozumu praktycznego, że szczepienie nie jest w sposób normalny obowiązkiem moralnym i że, z tego powodu, powinno być dobrowolne. W każdym przypadku, z punktu widzenia etycznego, moralność szczepienia „zależy nie tylko od obowiązku troski o własne zdrowie, ale także od obowiązku dążenia do dobra wspólnego”. Przy braku innych środków służących powstrzymaniu lub choćby jedynie zapobieżeniu epidemii, dobro wspólne może zalecać szczepienie, zwłaszcza w trosce o najsłabszych i najbardziej na-

3 Por. PAPIESKA AKADEMIA ŻYCIA, Rozważania moralne o szczepionkach przygotowanych na bazie komórek pochodzących z abortowanych płodów ludzkich, 5 czerwca 2005 [tytuł spolszczony na podst. tytułu oryginalnego].

4 Por. KONGREGACJA NAUKI WIARY, Instrukcja Dignitas personae, num. 35: „Kiedy to, co niegodziwe, jest popierane przez ustawodawstwo regulujące system ochrony zdrowia i naukę, należy wyrażać sprzeciw wobec niegodziwych aspektów owego systemu, by nie sprawiać wrażenia, że się w pewnym stopniu toleruje lub milcząco akceptuje głęboko niesprawiedliwe działania. Przyczyniłoby się to bowiem do wzrostu obojętności, jeśli nie wręcz poparcia dla takich działań, z jakimi spotykają się one w niektórych środowiskach medycznych i politycznych”.

rażonych na niebezpieczeństwo. Ci jednakże, którzy ze względu na sumienie, odrzucają szczepionki wyprodukowane z linii komórkowych pochodzących od abortowanych płodów, powinni innymi sposobami profilaktycznymi i właściwymi zachowaniami powziąć kroki dla uniknięcia stania się nośnikami transmisji czynnika infekcyjnego. W sposób szczególny powinni oni unikać wszelkiego zagrożenia dla zdrowia tych, którzy nie mogą zostać zaszczepieni z powodów medycznych lub innej natury, a którzy są osobami najbardziej wrażliwymi.

Wreszcie istnieje także imperatyw moralny dla przemysłu farmaceutycznego, rządów i organizacji międzynarodowych zapewnienia, aby szczepionki, które są skuteczne i bezpieczne z medycznego punktu widzenia, a także etycznie akceptowalne, były dostępne także dla krajów najbiedniejszych, i to w taki sposób, który dla nich nie będzie uciążliwy. W przeciwnym razie brak dostępu do szczepionek, stałby się kolejnym motywem dyskryminacji i niesprawiedliwości, który skazuje kraje biedne na trwanie w ubóstwie sanitarnym, ekonomicznym i społecznym⁵.

Jego Świątobliwość Papież Franciszek, w czasie audiencji udzielonej niżej podpisanemu Prefektowi Kongregacji Nauki Wiary w dniu 17 grudnia 2020, zapoznał się z niniejszą Notą i zatwierdził jej publikację.

Dano w Rzymie, w siedzibie Kongregacji Nauki Wiary, dnia 21 grudnia 2020, w liturgiczne wspomnienie Św. Piotra Kanizjusza.

LUIS F. KARD. LADARIA, SI
Prefekt

ABP. GIACOMO MORANDI
Sekretarz

(tłum. z języka włoskiego ks. D. Ostrowski / Biuro ds. Komunikacji Zagranicznej KEP)

⁵ Por. Papież FRANCISZEK, Przemówienie do wolontariuszy i przyjaciół fundacji „Banco Farmaceutico”, 19 września 2020 [tytuł spolszczony na podst. tytułu oryginalnego].

211

Kongregacja do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Dekret o możliwości sprawowania czterech Mszy w okresie Narodzenia Pańskiego

Prot. N. 59720

Mając na względzie uwarunkowania wynikające z panującej na świecie pandemii, mocą uprawnień udzielonych tej Kongregacji przez Papieża Franciszka, chętnie zezwalamy, aby w Okresie Narodzenia Pańskiego jedynie bieżącego roku [liturgicznego] Ordynariusze miejsca mogli z powodu trwających przyczyn związanych ze światową zarazą zwaną Covid-19, udzielić prezbiterom przebywającym na terenie ich diecezji pozwolenia na sprawowanie czterech Mszy w dniu Narodzenia Pańskiego, w dniu Świętej Bożej Rodzicielki Maryi oraz w dniu Objawienia Pańskiego, ilekroć okaże się to potrzebne dla dobra wiernych i zawsze z zachowaniem przepisów prawa, szczególnie odnośnie do kan. 951.

Bez względu na jakiegokolwiek przeciwny rozporządzenia. W siedzibie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dnia 16 grudnia 2020 roku.

ROBERT KARD. SARAH
Prefekt

ABP. ARTUR ROCHE
Sekretarz

EPISKOPAT POLSKI

212

Dekret o odpustach w Roku Świętym Jakubowym

Ojciec Święty,

Stanisław Gądecki, Arcybiskup Metropolita Poznański i Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, ze złością prosi o udzielenie odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami (tzn. sakramentalna spowiedź, Komunia eucharystyczna oraz modlitwa zgodna z intencjami Waszej Świętobliwości) wiernym, którzy w duchowej łączności z Jubileuszem Compostelli, od dnia 31 grudnia 2020 r. aż do dnia 31 grudnia 2021 r., w Roku Świętym Jakubowym, odrywając się w duchu od przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, nawiedzą w formie pielgrzymki którykolwiek z 48 kościołów stacyjnych, wymienionych w wykazie przesłanym do Penitencjarii Apostolskiej w dn. 8 grudnia 2020 r., i pobożnie wezmą tam udział w obchodach jubileuszowych, lub przynajmniej przez odpowiednio długi czas pozostaną na pobożnym rozmyślaniu, kończąc je Modlitwą Pańską, Wyznaniem Wiary oraz wezwaniami do Najświętszej Maryi Panny i Świętego Jakuba Większego, Apostoła. A Bóg etc.

Dnia 14 grudnia 2020 r.

PENITENCJARIA APOSTOLSKA z upoważnienia Ojca Świętego Franciszka chętnie udziela łaski zgodnie z prośbami na cały Rok Święty Jakubowy, zgodnie z załączonym wykazem od Prot. N. 910/20/I do Prot. N. 957/20/I.

Osoby w podeszłym wieku, chorzy oraz wszyscy, którzy z ważnej przyczyny nie mogą opuścić domu, mogą w równym stopniu uzyskać odpust zupełny, wzbudziwszy w sobie niechęć wobec jakiegokolwiek grzechu oraz intencję wypełnienia, skoro tylko będzie to możliwe, trzech zwyczajnych warunków, jeśli przed jakimkolwiek obrazem Świętego

będą się łączyć duchowo z obchodami jubileuszowymi, poleciwszy miłosierdziu Bożemu swoje modlitwy, cierpienia lub niedogodności własnego życia.

Dlatego więc, aby dostęp do łaski Bożej, udzielanej mocą władzy kluczy Kościoła, okazał się łatwiejszy przez duszpasterską miłość, Penitencjaria usilnie prosi, aby kapłani wyposażeni we właściwe uprawnienia do przyjmowania spowiedzi, ochoczo i wielkodusznie poświęcali się sprawowaniu sakramentu pokuty.

Bez względu na jakiekolwiek przeciwne zarządzenia.

MAURO KARD. PIACENZA

Penitencjarz Większy

KS. KRZYSZTOF NYKIEL

Regens

Lista kościołów stacyjnychDroga beskidzka:

- Podegrodzie, kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja tarnowska
- Raciechowice, kościół pw. św. Jakuba - diecezja krakowska
- Simoradz, kościół pw. św. Jakuba - diecezja bielsko-żywiecka
- Szczyrk, kościół pw. św. Jakuba - diecezja bielsko-żywiecka

Droga camino polaco:

- Toruń, kościół pw. św. Jakuba - diecezja toruńska
- Płonne (Radomin), kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja płocka
- Olsztyn, kościół pw. św. Jakuba - diecezja warmińska

Droga wielkopolska:

- Mogilno (fara), kościół pw. św. Jakuba Większego Ap. - diecezja gnieźnieńska

Droga człuchowska:

- Człuchów, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska
- Tuchola, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska

- Ostrowite, k. Chojnic, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska

Droga dobrzyńsko-kujawska:

- Siniarzewo, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja włocławska
- Chełmica Duża (Fabianki), kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja włocławska

Droga dolnośląska:

- Jakubów, sanktuarium św. Jakuba St. Ap. - diecezja zielonogórsko-gorzowska

Droga jasnogórska:

- Sączów, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja sosnowiecka
- Lubsza, kościół pw. św. Jakuba Ap. St. - diecezja gliwicka
- Częstochowa, kościół pw. św. Jakuba - diecezja częstochowska

Droga lubuska:

- Ośno Lubuskie, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja zielonogórsko-gorzowska

Droga małopolska:

- Sanka, kościół pw. św. Jakuba Ap., Sanktuarium Matki Bożej Saneckiej, Tenczynek - diecezja krakowska
- Palczowice, kościół pw. św. Jakuba - diecezja krakowska
- Pałecznicza, kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja kielecka
- Kotuszów, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja sandomierska
- Szczaworyż, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja kielecka
- Więclawice Stare, Sanktuarium Diecezjalne pw. św. Jakuba Ap. - diecezja krakowska
- Sandomierz, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja sandomierska
- Rzyki (Sułkowice), kościół pw. św. Jakuba - diecezja bielsko-żywiecka

Droga mazowiecka:

- Warszawa-Tarchomin, kościół pw. św. Jakuba - diecezja warszawsko-praska

Droga nadwarciańska:

- Miłosław, kościół pw. Św. Jakuba Większego Ap. - diecezja gnieźnieńska

Droga nyska:

- Nysa, kościół pw. św. Jakuba St. Ap. i św. Agnieszki - diecezja opolska
- Skorogoszcz, kościół pw. św. Jakuba St. - diecezja opolska

Droga pelplińska:

- Kłodawa (Trąbki Wielkie), kościół św. Jakuba Ap. - diecezja gdańska
- Dzierżąno (Morzeszczyn), kościół św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska

Droga pomorska:

- Tolkmicko, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja elbląska
- Łeba, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska
- Szczecin, archikatedra pw. św. Jakuba Ap. - diecezja szczecińsko-kamińska
- Tuja, kościół pw. św. Jakuba Ap. (parafia św. Anny, Marynowy) - diecezja elbląska
- Niedźwiedzica (Stegna), kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja elbląska
- Lębork, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja pelplińska
- Gdańsk, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja gdańska
- Gdańsk Oliwa, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja gdańska

Droga śląsko-morawska:

- Racibórz, kościół pw. św. Jakuba - diecezja opolska

Droga świętokrzyska:

- Skaryszew, kościół pw. św. Jakuba - diecezja radomska

Droga via regia:

- Małujowice (Skarbimierz), sanktuarium św. Jakuba - diecezja wrocławska

- Brzesko, parafia NMP Matki Kościoła i Sanktuarium św. Jakuba St. Ap. - diecezja tarnowska
- Tuchów, kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja tarnowska
- Korczowa (Młyny), kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja przemyska
- Krzemienica, kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja przemyska
- Góra Ropczycka (Sędziszów Małopolski), kościół pw. św. Jakuba St. Ap. - diecezja rzeszowska

Droga warszawska:

- Skierniewice, kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja łowicka
- Krzemienica (Czerniewice), kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja łowicka
- Piotrków Trybunalski, bazylika pw. św. Jakuba - diecezja łódzka

Droga wielkopolska:

- Konradowo (Wschowa), kościół pw. św. Jakuba Ap. - diecezja zielonogórsko-gorzowska
- Murowana Goślina, kościół pw. św. Jakuba - diecezja gnieźnieńska

213

Komunikat Rady Stałej KEP po spotkaniu online w dniu 17 grudnia 2020 roku

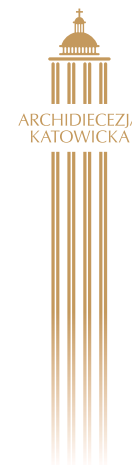
W dniu 17 grudnia 2020 r. zebrała się na posiedzeniu online Rada Stała KEP. Było ono poświęcone aktualnym kwestiom duszpasterskim Kościoła w Polsce, zwłaszcza w perspektywie zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia.

1. Członkowie Rady Stałej podjęli refleksję nad pojawiającymi się coraz częściej próbami podważenia autorytetu największego Polaka w naszej historii, św. Jana Pawła II. Ludzie młodzi nie mieli już możliwości zetknięcia się z nim bezpośrednio. Nie doświadczali zatem niezwyklej osobowości i duchowego charyzmatu człowieka, którego życie, głoszenie Ewangelii oraz pokorna i niezmordowana posługa dla bliźnich zmieniły

losy Polski i świata. Stąd też, podkreślając wielkość i świętość Papieża Polaka, biskupi apelują, by szczególny czas Świąt Bożego Narodzenia, który w naszej tradycji był zawsze czasem rodzinnych spotkań, a który w tym roku, ze względu na pandemię, przeżyjemy w dużej mierze inaczej niż w latach poprzednich, był okazją do serdecznego, międzypokoleniowego dzielenia się świadectwem wiary i dobroci tego wyjątkowego człowieka, której tak wielu z nas osobiście doświadczyło.

2. W związku z decyzją Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, która mocą uprawnień przyznanych jej przez papieża Franciszka, udzieliła zgody biskupom diecezjalnym na zezwalanie swoim prezbiterom na celebrowanie czterech Mszy św. 25 grudnia (Narodzenie Pańskie), 1 stycznia (Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi) i 6 stycznia (Objawienie Pańskie), wobec utrzymanych przez władze sanitarne w kraju obostrzeń dotyczących limitów osób mogących uczestniczyć w nabożeństwach, Rada Stała apeluje, by w tych kościołach i kaplicach, gdzie byłoby to możliwe, zwiększyć liczbę odprawianych Mszy św. zwłaszcza w wyżej wymienionych dniach. Pozwoliłoby to uczestniczyć w Eucharystii większej liczbie wiernych w niedziele, a szczególnie, w tych wyjątkowo ważnych dla katolików świątach. Równocześnie Rada Stała zachęca duszpasterzy i wiernych świeckich do radosnego przeżywania okresu Bożego Narodzenia, a także dziękowania Panu Bogu za wszystkie łaski otrzymane w mijającym roku oraz prośby o błogosławieństwo Boże na Nowy 2021 Rok, przy zachowaniu przepisów sanitarnych związanych zwłaszcza z Sylwestrem 2020 roku.

3. Wraz z całym społeczeństwem, w duchu wdzięczności, kilka lat temu biskupi przyjęli ustawę o ograniczeniu handlu w niedzielę, która dopiero od bieżącego roku obowiązuje w pełnym zakresie. Pozwoliła ona wielu ludziom, zwłaszcza licznie pracującym w handlu kobietom, przeżywać niedzielę jako dzień wolny i święto rodziny. Polakom przywrócone zostało prawo do odpoczynku, czas na duchowy rozwój, możliwość spotkania z rodziną, bliźnimi, naturą i kulturą. Biskupi Rady Stałej wyrazili nadzieję, że pandemia i związane z nią problemy nie staną się pretekstem do zmiany lub zawieszenia obowiązującej ustawy, która już wpisała się mocno w życie rodzin i całego społeczeństwa. Niech niedziela pozostanie czasem umocnienia, niekiedy nadwątłonych całotygodniową pracą, więzi rodzinnych i społecznych; niech będzie przestrzenią emocjonalnego wyciszenia i wzmacniania wartości duchowych w każdym z nas.

4. Biskupi zapoznali się z aktualną sytuacją mediów katolickich w Polsce oraz możliwym poszerzeniem współpracy między nimi. Wskazano na rolę, jaką w procesie tym powinny odegrać podmioty medialne związane z Episkopatem, a zwłaszcza Biuro Prasowe KEP, Katolicka Agencja Informacyjna i portal Opoka.

5. Rada Stała zwraca uwagę na niezgodnione z Konferencją Episkopatu Polski działania Fundacji Solo Dios Basta, która zaprasza osoby duchowne i wiernych świeckich do włączenia się w zaplanowaną na ostatni dzień Starego Roku inicjatywę modlitewną pt. Różaniec do granic czasu. Doceniając wkład laikatu w dzieło ewangelizacji, Rada Stała zauważa jednak, że Fundacja kolejny raz zaprasza do udziału w wydarzeniu, które pozbawione jest teologicznego i pastoralnego uporządkowania oraz przebiega poza przyjętym programem duszpasterskim i bez współpracy z Komisją Duszpasterstwa KEP. W związku z powyższym zaleca zachowanie dystansu odnośnie do działań Fundacji Solo Dios Basta.

6. Na zbliżające się Święta Bożego Narodzenia członkowie Rady Stałej przekazują wszystkim Rodakom w kraju i za granicą najlepsze życzenia opieki Nowonarodzonego Pana i udzielają pasterskiego błogosławieństwa.

RADA STAŁA KEP

17 grudnia 2020 roku

214

Komunikat Rady Stałej KEP ws. Fundacji Solo Dios Basta

Rada Stała zwraca uwagę na niezgodnione z Konferencją Episkopatu Polski działania Fundacji Solo Dios Basta, która zaprasza osoby duchowne i wiernych świeckich do włączenia się w zaplanowaną na ostatni dzień Starego Roku i sylwestrową noc inicjatywę modlitewną pt. Różaniec do granic czasu. Sylwestrowe czuwanie wiernych na modlitwie ma dopełnić nocna adoracja Najświętszego Sakramentu w dwóch formach do wyboru: albo w ramach eucharystycznej procesji ulicami naszych miejscowości albo „stacjonarnie” – w drzwiach kościoła.

Rada Stała zauważa, że Fundacja kolejny raz zaprasza do udziału w wydarzeniu, które pozbawione jest teologicznego i pastoralnego uporządkowania. Ponadto, w ocenie teologów, niektóre wydarzenia, organizowane przez Fundację Solo Dios Basta, bazują m.in. na „magicznym” traktowaniu praktyk religijnych, pobożności o wyłącznie pokutnym charakterze, błędnych interpretacjach słowa Bożego, apokaliptycznej wizji historii i świata, a także na wybranych prywatnych objawieniach.

Akcja Różaniec do granic czasu nabiera wymiaru ogólnopolskiego, chociaż nie respektuje zasady przyjętej przez KEP, co do sposobu planowania i organizacji wydarzeń religijnych o charakterze ogólnopolskim; ani nie przedstawiano jej w roku poprzednim (2019) na forum KEP, ani to gremium jej nie zatwierdziło. Konsekwencją takiego braku subordynacji jest fakt, że zarówno biskupi w diecezjach, jak i duszpasterze oraz wierni zaskakiwani są działaniami pozbawionymi jakiegokolwiek pastoralnego uporządkowania i hierarchicznego umocowania.

W związku z powyższym Rada Stała zaleca zachowanie dystansu odnośnie do działań Fundacji Solo Dios Basta i równocześnie zachęca duszpasterzy i wiernych świeckich do radosnego przeżywania okresu Bożego Narodzenia, modlitwy w ramach – organizowanego 31 grudnia w wielu parafiach naszej Ojczyzny – nabożeństwa dziękczynno-przebiegalnego na zakończenie Starego Roku, a także do rozpoczęcia Nowego Roku 2021 Mszą św. 1-go stycznia, w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi i modlitwą zgromadzonych na świętej wieczerzy o pokój w naszej Ojczyźnie i całej ludzkiej rodzinie.

RADA STAŁA KEP

17 grudnia 2020 roku

Stanowisko Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych KEP dotyczące szczepionek

Wynalezienie szczepionek może być uznane – z perspektywy medycyny prewencyjnej – za szczególnie owocny dar udzielony człowiekowi przez Boga, któremu nie jest obojętny los człowieka i zagrożenia związane z chorobami, w tym także z chorobami zakaźnymi. Jako Ojciec całego stworzenia On „śmierci nie uczynił i nie cieszy się ze zguby żyjących” (Mdr 1,13). Ponadto Księga Mądrości nazywa Go Miłośnikiem życia (por. Mdr 11,26). Właśnie dzięki tej ojcowskiej dobroci Boga – objawiającej się również w dostępnych szczepionkach – udało się wyeliminować wiele chorób zakaźnych, które wcześniej miały charakter letalny (tzn. prowadziły do śmierci), lub stawały się przyczyną niepełnosprawności i cierpienia człowieka (jak np. dur brzuszny, cholera, dżuma, różyczka, odra, ospa prawdziwa czy ostre nagminne porażenie dziecięce – łac. poliomyelitis).

Historia szczepionek sięga końca XIX wieku. W 1885 r. pierwszą szczepionkę opracował Ludwik Pasteur. Uratowała ona życie małego chłopca pogryzionego przez psa chorego na wściekliznę. Od tamtego czasu – zwłaszcza od XX wieku – zostały opracowane skuteczne szczepionki przeciw chorobom zakaźnym i są prowadzone dobroczynne szczepienia.

W efekcie szczepień wiele ze wspomnianych chorób zaczęło zanikać, a niektóre z nich nie są już notowane (jak ospa prawdziwa). Jednakże – odkąd zaczęto rozpowszechniać negatywne opinie na temat szczepionek i w efekcie coraz więcej osób zaczęło rezygnować ze szczepień – choroby zakaźne zaczęły na nowo powracać, niosąc stopniowe pogorszenie stanu zdrowia osób i całych społeczeństw, czasem prowadząc nawet do śmierci. Najczęściej niestety poszkodowane tymi zaniechaniami bywają dzieci, które nie biorą udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących szczepienia.

Nowa fala dyskusji na temat szczepionek rozwinęła się wraz z zapowiedzią wprowadzenia szczepionek przeciwko chorobie koronawirusowej COVID-19, której przyczyną jest wirus SARS-CoV-2. Z jednej

strony nie brak przekonania, co do konieczności ich stosowania celem przezwyciężenia pandemii, dokuczliwych jej konsekwencji dla jakości życia indywidualnego i społecznego, z drugiej strony szerzą się sprzeczności. Niektóre z nich są motywowane zastrzeżeniami etycznymi, inne zdają się związane z teoriami „spiskowymi” lub mitami.

Wobec powyższego Zespół nie zajmuje stanowiska – zwłaszcza wobec opinii i publikacji wyrokujących o przyszłościowych skutkach szczepionek – nie mając żadnej pewności co do ich słuszności. Niektóre z nich uznaje za zdecydowanie za nieodpowiedzialne i pozbawione podstaw naukowych.

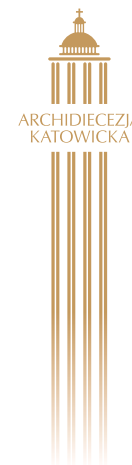
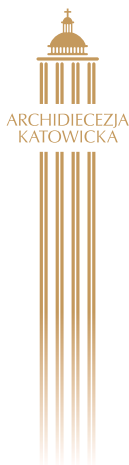
Celem niniejszego dokumentu nie jest szczegółowa analiza wszystkich aspektów, zwłaszcza medycznych, dotyczących szczepionek. Dla oczywistych powodów nie uznaje się za konieczne szerokie udowadnianie ich charakteru dobroczynnego i potrzeby ich stosowania, gdyż zdrowie, któremu służą, jest jednym z najważniejszych dóbr każdego człowieka. Niniejszy dokument ma natomiast na celu zwrócenie uwagi na ich wymiar moralny oraz na rozpowszechniane opinie niosące ze sobą społeczne skutki, zwłaszcza wtedy, gdy owocują one ryzykiem pozbawienia fundamentalnych dóbr małych dzieci – w pełni zależnych od opieki osób dorosłych.

Zastrzeżenia wysuwane pod adresem szczepionek można podzielić dziś na dwie zasadnicze grupy. Pierwsza z nich ma na uwadze opinie na temat ich szkodliwości, druga odnosi się do stosowanych biotechnologii w ich produkcji.

Opinie o szkodliwości szczepionek.

W dyskusjach o szczepionkach o szkodliwości najczęściej wskazuje się na obecność dwóch tzw. adiuwantów dodawanych do szczepionek, a mianowicie tiomersalu (etylowa postać rtęci) i związków glinu. Pierwszy z nich chroni(ł) niektóre szczepionki przed zanieczyszczeniami i utratą wartości. Drugi, czyli związki glinu, są (były) stosowane celem zwiększenia reakcji immunogennej organizmu, a więc skuteczności szczepionki.

W kwestii szkodliwości szczepionek trzeba oddać głos tym specjalistom, których naukowa uczciwość budzi zaufanie. Specjaliści ci zapewniają, że zastosowanie tych adiuwantów dziś zanika, gdyż w dobie postępu technologicznego nie ma konieczności sięgania po nie. Co więcej, jeżeli składniki te były lub są jeszcze niekiedy stosowane, występują tylko w ilościach śladowych, nieszkodliwych dla biorcy.

Warto też pamiętać, że tiomersal nie kumuluje się w organizmie, ale jest wydalany w ciągu kilku dni (dotyczy to również niemowląt). Skutkiem ubocznym tego związku mogą być reakcje alergiczne, którym można jednak zaradzić.

Z kolei związki glinu, jeśli są jeszcze stosowane, dają pozytywny efekt. Pozwalają na zmniejszenie dawki szczepionki oraz ilości wszczepianych antygenów, co oznacza osłabienie jej ewentualnych negatywnych skutków. Jeśli się zaś one pojawiają, są łagodniejsze. Co więcej, z badań farmakokinetycznych wynika, że okres półtrwania eliminacji glinu z organizmu człowieka wynosi około 24 godziny, a dawkę 1 mg/kg mc./24 h uznaje się za bezwzględnie bezpieczną (norma dobowej ekspozycji). Dawka glinu zawarta w pojedynczej dawce szczepionki (nie więcej niż 1,25 mg/dawkę) jest więc znacznie mniejsza niż dopuszczalna norma.

Specjaliści podkreślają też, że pojawiające się rzadko poważniejsze objawy uboczne tych szczepionek, są nie tyle efektem samego szczepienia, co przeważnie choroby, szczególnie wrodzonej, przebiegającej bezobjawowo u dziecka. Stąd zawsze przed podaniem szczepionki dziecko wymaga zbadania przez kompetentnego lekarza.

Zespół nie podziela opinii niektórych ośrodków i zespołów naukowych, wskazujących na możliwy wpływ nowych szczepionek skierowanych przeciwko wirusowi Covid-19, opartych na mRNA (szczepionka firmy Pfizer/BioNTech oraz jedna z dwóch szczepionek firmy Moderna), na integralność materiału genetycznego człowieka. Informacje te nie mają żadnego uzasadnienia w świetle współczesnej wiedzy z zakresu genetyki człowieka.

Etyczny wymiar produkcji szczepionek

Wśród wielu osób moralne opory budzą również niektóre biotechnologiczne elementy produkcji szczepionek. Źródłem słusznego sprzeciwu jest wykorzystywanie w ich produkcji linii komórkowych wytworzonych z abortowanych płodów. Wieloletnie lekceważenie oraz przemilczanie sprzeciwu liczącej się części społeczeństwa, czy też różnych ośrodków moralnie wrażliwych wobec aborcji oraz wobec takiej technologii, ale również zaniechanie instytucjonalnych nacisków na firmy farmaceutyczne korzystające z tej technologii, doprowadziło dziś do utraty zaufania do takich szczepionek.

Brak tego zaufania został niesłusznie rozciągnięty na wszystkie szczepionki i wszystkie elementy samej biotechnologii ich produkcji.

Problem ten pogłębia fakt, że nie jest rzeczą pewną i powszechnie wiadomą, z jakiej technologii korzystają poszczególne firmy farmaceutyczne. W efekcie trudno dziś przekonać liczącą się grupę społeczną, że z tej technologii budzącej słuszne zastrzeżenia, nie korzysta się w produkcji wszystkich szczepionek. Coraz trudniej zatem jest zachęcić ludzi do korzystania z nich.

Spora część społeczeństwa nie chce też uwierzyć specjalistom, którzy znając szczegóły produkcji szczepionek podkreślają, że tylko niektóre szczepionki korzystają z tej technologii; pozostałe wykorzystują inne procedury lub tylko pośrednio dotyczą linii komórkowych płodowych. Specjaliści potwierdzają więc, że tylko produkcja szczepionki przeciwko różyczce korzysta z komórek płodów abortowanych, z kolei szczepionka przeciw COVID-19 firm Pfizer/BioNTech korzystała z nich tylko na etapie początkowego testowania jej wpływu na ludzkie komórki; nie wykorzystuje ich natomiast w sensie ścisłym do produkcji szczepionki. W końcu podkreśla się też, że w samych szczepionkach nie ma płodowych komórek, lecz tylko pozbawione zjadliwości wirusy namnożone na tych komórkach.

Mając na uwadze przedstawione obawy i słuszne zastrzeżenia moralne wobec omawianych szczepionek, Zespół Ekspertów ds. Bioetycznych KEP pragnie podkreślić, że uwagi te nie mają charakteru bezwzględnego. Wypowiadając takie zdanie nie rozmiękcza się w punkcie wyjścia zasad moralnych i zdecydowanego stanowiska Magisterium Kościoła w kwestii aborcji, wykorzystania w celach naukowych „materiału biologicznego” pochodzenia ludzkiego, a także potrzeby roztropności w podejściu do szczepionek. One zawsze zachowują swoją aktualność.

W kwestii wykorzystania w produkcji szczepionek linii komórkowych z płodów abortowanych Stolica Apostolska wypowiedziała się już czterokrotnie. Na tych wypowiedziach opiera się też stanowisko Zespołu Ekspertów KEP ds. Bioetycznych KEP. Przypominamy, że stanowisko Kościoła w omawianej kwestii i opinia Zespołu opiera się na tradycyjnym nauczaniu teologii moralnej i opracowaniach klasyków reprezentujących tę naukę, w tym na nauczaniu papieża Jana Pawła II (por. Encyklika Veritatis splendor, Rzym 1993). Szczegółowe wyjaśnienie tych tradycyjnych zasad podaje odpowiedź Papieskiej Akademii Życia z 9.06.2005 na pytanie Pani Debry L. Vinnedge, Dyrektor Children of God for Life, (Floryda, USA), dotyczące możliwości korzystania z omawianych szczepionek.

Dalej stanowisko to jest ponawiane w kolejnych dokumentach Kościoła: Kongregacja Nauki Wiary – Instrukcja *Dignitas personae* (Rzym 2008), Pontificia Accademia per la Vita – Nota circa l'uso dei vaccini (Rzym 2017), Kongregacja Nauki Wiary – Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciw Covid-19 (Rzym 2020).

Wszystkie powyższe dokumenty niezmiennie powtarzają – co może być już uznane za godną odniesienia tradycję w tym nauczaniu – że każdy człowiek, w tym katolik, może korzystać ze szczepionek, nawet opracowanych z wykorzystaniem linii komórkowych abortowanych płodów, jeżeli nie są dostępne inne szczepionki niebudzące takich zastrzeżeń.

Możliwość skorzystania z takich szczepionek wynika – jak już wcześniej zauważono – z tradycyjnego katolickiego nauczania teologicznomoralnego. Dla ułatwienia zrozumienia tego nauczania przez osoby nie posiadające przygotowania filozoficznego i teologicznego Zespół pragnie przypomnieć podstawowe zakresy odpowiedzialności moralnej, na które wskazuje cytowany dokument Stolicy Apostolskiej z 2005 roku.

W produkcji i użyciu szczepionek opracowanych na bazie komórek abortowanego dziecka należy wyróżnić trzy stopnie odpowiedzialności:

17.1. – Ciężki występki przeciwko życiu ludzkiemu i grzech śmiertelny popełnia ten, kto przeprowadza w „sposób zamierzony jako cel lub środek” aborcję lub stanowi ona konieczne ogniwo w takim zabiegu (por. np. Katechizm Kościoła katolickiego, Poznań 2000 nr 2270-2271; także Kongregacja Nauki Wiary. Deklaracja o przerywaniu ciąży *De abortu procurato*. Rzym 1974; Jan Paweł II. Encyklika *Evangelium vitae*. Rzym 1995). Oznacza to, że zwłaszcza katolik, który ma być świadkiem świętości życia, nie może uczestniczyć w takim zabiegu, ani go w jakikolwiek sposób popierać.

17.2. – Moralną odpowiedzialność ponosi ten, kto wykorzystuje komórki lub tkanki abortowanego ludzkiego płodu (i dopuszcza się manipulacji na takich częściach – por. KKK nr 2300) w określonych procesach, gdzie aborcja stanowi nieodłączny element w osiągnięciu określonego celu (tutaj dla wyprodukowania szczepionki). W takiej postawie osoba(y) przez uczestnictwo w produkcji szczepionki daje(ą) wyraz swojej akceptacji dla aborcji, a więc dla zła moralnego.

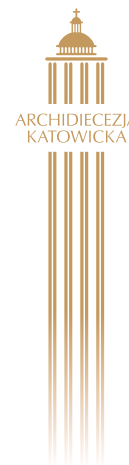
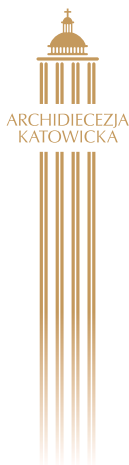
17.3. – Nie ponosi się natomiast takiej odpowiedzialności, jeżeli korzystanie ze szczepionki nie może być utożsamiane z akceptacją dla aborcji i dla nieetycznego obchodzenia się z ludzkim „materiałem bio-

logicznym”. Wymóg ten zostaje wzmocniony przez fakt, że dana osoba w żaden sposób nie uczestniczy w procesie produkcyjnym takich szczepionek i daje zdecydowany wyraz dezaprobaty dla aborcji. O etycznej odpowiedzialności z tytułu moralnego wspierania produkcji tych szczepionek można by mówić, gdyby potrzebę skorzystania z nich dana osoba mogłaby zaspokoić przy pomocy innej szczepionki, która jest wolna od wyżej przedstawionych zastrzeżeń moralnych, jednak tego nie czyni. Kongregacja Nauki Wiary podkreśla konsekwentnie, że „powinno się zawsze uwzględniać wymóg moralny, aby nie było w [korzystaniu z takiej szczepionki] żadnego współudziału w dobrowolnym przerywaniu ciąży i nie spowodowało się zgorzelenia” (Instrukcja *Dignitas personae*, nr 35; Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciw Covid-19, nr 3). Jednocześnie w tym samym dokumencie Kongregacja dodaje: „zagrożenie życia dziecka może upoważnić rodziców do zastosowania szczepionki wyprodukowanej przy użyciu linii komórkowych niegodziwego pochodzenia” (Instrukcja *Dignitas personae*, nr 35).

Powyższy etap analiz daje się więc streścić następująco: jeżeli nie ma innych szczepionek, wolno stosować te, które są dostępne (por. Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciw Covid-19, nr 2), czyniąc jednocześnie naciski na firmy farmaceutyczne i struktury opieki zdrowotnej, aby postarały się o szczepionki nie budzące zastrzeżeń moralnych.

Zakres powinności poddania się szczepieniom

W różnych wypowiedziach Kościół przypomina o indywidualnej odpowiedzialności każdej osoby. To ona w swym sumieniu musi roztropnie podejmować odpowiedzialne decyzje o charakterze moralnym. Nie chodzi więc tutaj o osobiste „widzi mi się”, czy „a ja uważam, że ...”, ale o odpowiedzialność uwzględniającą całościowo obowiązek troski o zdrowie i życie, mając na uwadze związane z nimi fundamentalne wartości moralne. W omawianym problemie chodzi o skutek dobroczynny szczepionki dla zdrowia i życia tak konkretnej osoby, jak i ludzkiej społeczności. Toteż należy uznać za pożądaną taką postawę, w której człowiek stara się rozpoznać razem z kompetentnym lekarzem niekorzystne skutki uboczne danej szczepionki. Przykładem takiej sytuacji mogą być doniesienia o efektach masowych szczepień produktem Pfizera/BioNTecha, gdy stwierdzono, że nie powinny go przyjmować osoby z chorobami o podłożu alergicznym. Analogiczne problemy mogą dotyczyć każdej innej szczepionki.

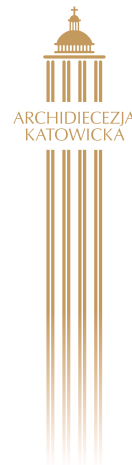
Jednocześnie należy zauważyć, że szczepienie nie jest jedyną drogą uzyskania odporności na infekcję wirusem SARS-CoV-2. Uzyskuje się ją również drogą naturalną na drodze produkcji przeciwciał przez organizm osoby wyleczonej. Stąd też Zespół zachęca ozdrowieńców do oddawania osocza zawierającego przeciwciała. Może ono wspomagać leczenie chorych.

Powyższa zasada obowiązku troski o zdrowie i życie dotyczy też stosunku rodziców do szczepienia ich dzieci. Kościół popiera ich prawo do autonomicznych decyzji opiekuńczych. Jednocześnie jednak przypomina, że w decyzjach w sprawie szczepienia dzieci znajduje wyraz odpowiedzialność za ich prawidłowy rozwój i ochronę przed ubytkami sprawności psychofizycznej. Nie powinni się więc oni kierować tylko osobistym uznaniem, ale nade wszystko zdrowiem dzieci. Istotną pomoc w tym rozpoznaniu stanowią kompetentni lekarze, a nie opinia publiczna.

Uzasadnione wątpliwości pojawiające się w trakcie konsultacji z kompetentnym lekarzem czy też oparte na rzetelnej wiedzy specjalistów – do czasu ich rozstrzygnięcia – usprawiedliwiają odmowę poddania szczepieniu siebie czy dzieci.

W przytoczonych wyżej dokumentach Kościół podkreśla, że decyzja o szczepieniu jest kwestią wyboru danej osoby dokonany przez nią w sumieniu. Nikt więc nie powinien być zmuszany do korzystania z tych środków prewencji. Jednakże właściwie podjęta decyzja nie zależy wyłącznie od stopnia moralnej wrażliwości danej osoby czy od subiektywnej oceny stanu swojego zdrowia. Zwracając uwagę na społeczną naturę każdego człowieka Kościół przypomina też obowiązek troski o dobro bliźniego i dobro wspólne, czyli całego społeczeństwa: „Ci, którzy ze względu na sumienie, odrzucają szczepionki wyprodukowane z linii komórkowych pochodzących od abortowanych płodów, powinni innymi sposobami profilaktycznymi i właściwymi zachowaniami powziąć kroki dla uniknięcia stania się nośnikami transmisji czynnika infekcyjnego. W sposób szczególny powinni oni unikać wszelkiego zagrożenia dla zdrowia tych, którzy nie mogą zostać zaszczepieni z powodów medycznych lub innej natury, a którzy są osobami najbardziej wrażliwymi” (Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciw Covid-19, nr 5).

W ramach podsumowania Zespół raz jeszcze przypomina, że życie i zdrowie są cennymi darami udzielonymi człowiekowi i powierzonymi jego roztropnej odpowiedzialności. Jest to odpowiedzialność, która

przekracza ramy wyłącznej troski o siebie samego. Międzyludzka solidarność – motywowana ewangeliczną miłością bliźniego – przypomina w kontekście zagrożenia pandemią i dostępnych szczepień obowiązek troski także o drugiego człowieka – o wspólnotę ludzką. Taka postawa winna znamionować i być wnoszona przez kulturę chrześcijańską, w kręgu której żyjemy.

Niniejszy dokument powstał z inicjatywy Rady Stałej KEP i został zatwierdzony przez Sekretariat teże Konferencji.

W imieniu Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych KEP
BP JÓZEF WRÓBEL SCJ
Przewodniczący Zespołu

Warszawa, 23 grudnia 2020 roku

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWORC
METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

216

Życzenia Arcybiskupa Katowickiego z okazji Barbórki

Drodzy Bracia Górniczy wraz z Rodzinami!

Z okazji patronalnej uroczystości Świętej Barbary wszystkim Górnikom i Pracownikom zaangażowanym w szeroko pojęty przemysł wydobywczy składam życzenia wszelkiej pomyślności oraz wytrwałości w ciężkiej, niebezpiecznej, ale jakże koniecznej pracy.

Świętej Barbarze polecam w modlitwie wszystkich, którzy pracują w górnictwie, zwłaszcza pracujących pod ziemią! W trudnym dla branży

górnictwie i restrukturyzacji, przekazuję Wam zapewne nie o duchowym wsparciu! Nie tracicie nadziei i wiary w to, że konieczne zmiany zostaną przeprowadzone w duchu społecznej solidarności!

Rada Społeczna przy Metropolii katowickiej 21 września br. zapelowała „o odpowiedzialne przeprowadzanie procesu zmiany” i wyraziła nadzieję, że „zagrożenia czy konflikty mogą zostać nie tylko zażegnane, ale przekute w szansę przede wszystkim dla tych, którzy dziś najbardziej się obawiają o przyszłość swoją i własnych rodzin”. Ufamy, że ten pełen troski głos o przyszłość Górnego Śląska zostanie usłyszany.

Drodzy górnicy!

Ostatnie miesiące diametralnie zmieniły nasze dotychczasowe życie. Pandemia koronawirusa nie ominęła także górnictwa. Do znanych zagrożeń – jak ogień, woda, metan – doszło dodatkowe zagrożenie ze strony „niewidzialnego wroga”, który panoszył się w środowisku górnictwa z uwagi na warunki jej wykonywania, praktycznie uniemożliwiające zachowanie społecznego dystansu. Jako Kościół wspieraliśmy modlitwą i współczuliśmy górnikom, rodzinom górniczym, dzieciom i młodzieży górniczych osiedli, którzy musieli stawić czoła chorobie i niepewności jutra. Na szczęście epidemiologiczną sytuację na śląskich kopalniach udało się ustabilizować.

Dziękuję wszystkim górnikom – ozdrowieńcom, którzy oddawali osocze w geście braterskiej miłości i troski o bliźniego.

W obliczu ciągle realnego zagrożenia zdrowia i życia, zachęcam Was do dalszej modlitwy, także w intencji zmian w górnictwie. Modlitwie się w domu, wznosicie modlitwy w kopalni w cechowniach – w salach zbiornych przed obrazem św. Barbary, waszej patronki.

Przyjmijcie słowa – jakże aktualne w obecnej sytuacji – wygłoszone przeze mnie w zeszłym roku przy okazji Mszy św. barbórkowej: „Pamiętajcie, że nigdy nie jesteście sami. Św. Barbara, „Męczennica wieży”, zna na wskroś trudną i niebezpieczną rzeczywistość przebywania w niewielkiej zamkniętej przestrzeni. Niech jej orędownictwo Was strzeże. Zapewniam, że Kościół modli się za was nieustannie! Z serca życzę wszystkim po staropolsku i po śląsku: «Szczęść Boże!». Niech treść tego pozdrowienia będzie codziennie waszym udziałem”.

Życzę Wam, abyście we wszelakich trudnościach znajdowali zawsze schronienie w Bogu; aby „wyjazdów na powierzchnię było tyle samo, co zjazdów pod ziemię”; aby Wasz górniczy trud, wysiłek znajdowały war-

tość w oczach rządzących i całego społeczeństwa. Niech dobry Bóg przez wstawiennictwo św. Barbary udziela Wam wszystkim pomocy, bezpieczeństwa i pokoju. Niech prowadzi Was drogami sprawiedliwości i miłości społecznej.

Tradycyjnie wyrazy wdzięczności składam na ręce Waszych żon i dzieci, wspierających Was w codziennej pracy. Pozdrawiam emerytów górniczych. Pamiętam o inwalidach pracy górniczej, którzy wykonując swoje obowiązki stali się ofiarami katastrof czy wypadków. Bożemu miłosierdziu powierzam tych, którzy na kopalniach zginęli.

Wszystkim z serca błogosławię. Szczęść Boże!

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 4 grudnia 2020 r.

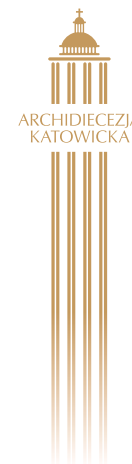
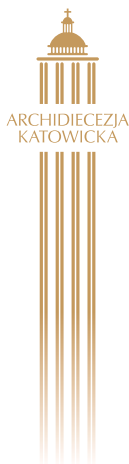
VA I - /20

217

Zaproszenie Arcybiskupa Katowickiego do „Mikołajkowej” modlitwy za chore dzieci

We wspomnienie św. Mikołaja, 6 grudnia, które w tym roku przypada w II Niedzielę Adwentu, chcemy wspólnie prosić o dary duchowe, w tym o łaskę zdrowia dla wszystkich dzieci, szczególnie chorych onkologicznie i cierpiących na inne schorzenia, zwłaszcza choroby uwarunkowane genetycznie o przewlekłym i ciężkim przebiegu. W duchu solidarności modlimy się za ich rodziców oraz za ich medycznych opiekunów.

Od kilku lat – właśnie w dzień św. Mikołaja – modliłem się w kaplicy pw. Aniołów Stróżów z młodymi pacjentami, ich rodzicami i personelem w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka im. św. Jana Pawła II. Mogłem też odwiedzić chore dzieci i młodzież na kilku oddziałach tego Centrum. W tym roku nasza wspólna, niosąca wsparcie i nadzieję modlitwa, nie jest możliwa ze względów na obowiązujące zarządzenia sanitarne.

Możliwa jest jednak zawsze duchowa bliskość, towarzyszenie i modlitwa wypowiedziana szczególnie Eucharystią, ofiarą Jezusa Chrystusa i naszą, którą odprawię w nadchodzącą niedzielę w katowickiej katedrze Chrystusa Króla o godz. 10:30 w intencji chorych dzieci, leczonych aktualnie w katowickim Centrum.

Będziemy też pamiętać o wszystkich dzieciach i młodzieży przebywających na oddziałach onkologii, hematologii i chemioterapii oraz o pacjentach dziecięcej kardiologii i o dzieciach chorujących na COVID-19. Wraz z całym Kościołem – będziemy wzywać wstawiennictwa i pomocy św. Mikołaja, aby wyjednał u Wszechmogącego Boga dar zdrowia wszystkim chorym dzieciom. Szczególnie proszę ich zdrowych rówieśników, aby w dniu św. Mikołaja, obdarowani podarunkami, pomyśleli o swoich chorych kolegach i koleżankach, i złożyli w ich intencji cenny podarunek osobistej i rodzinnej modlitwy.

Rodzicom, którzy towarzyszą chorym dzieciom, a także lekarzom i pielęgniarkom, którzy leczą i robią wszystko co po ludzku możliwe, aby ulżyć najmłodszym w cierpieniu, należy się nasz szczególny szacunek i uznanie oraz szczerze Bóg zapłać.

Zapraszam całą wspólnotę wiernych archidiecezji katowickiej do wspólnej modlitwy przez wstawiennictwo św. Mikołaja, św. Jana Pawła II i Aniołów Stróżów o łaskę powrotu do zdrowia dla chorych dzieci i młodzieży. Niech ta modlitwa będzie naszym darem w dzień św. Mikołaja dla tych, którzy pragną przezwyciężyć chorobę i cieszyć się zdrowym życiem wraz ze swoimi rodzicami i rówieśnikami.

Wszystkim błogosławię!

† WIKTOR SKWORC

Arcebiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 4 grudnia 2020 r, we wspomnienie św. Barbary.

VA I – 103/20

218

Komunikat Arcybiskupa Katowickiego na Dzień modlitwy i Pomocy Kościołowi na Wschodzie

Droży Diecezjanie! Bracia i Siostry!

W niedzielę 6 grudnia po raz 21. Kościół w Polsce obchodzi Dzień modlitwy i pomocy Kościołowi na Wschodzie. W duchu adwentowego oczekiwania chcemy solidaryzować się z tymi, którym przyszło żyć i tworzyć wspólnotę wierzących za naszą wschodnią granicą. Zdajemy sobie sprawę, że wielu z nas rodzinie bądź historycznie związana jest z tamtymi terenami. Wszystkich łączy Chrystus, który gromadzi nas na świętej Wieczerzy oraz poczucie odpowiedzialności za Kościół, szczególnie za znajdujących się w potrzebie.

Kościół katolicki na Wschodzie w zdecydowanej większości znajduje się w mniejszości. Wierni żyją nierzadko w skrajnym ubóstwie, ale, jak podkreślają pracujący wśród nich kapłani, potrafią cieszyć się małymi rzeczami i dziękują za każdy nawet najdrobniejszy gest pamięci i dar serca. Dzisiejszy dzień za wschodnią granicą jest dniem wdzięczności za tych, którzy pomagają duchowo i materialnie.

Archidiecezja katowicka przez dziesiątki lat wspiera Kościół na Wschodzie materialnie, a od blisko 30-tu lat, od kiedy ta forma pomocy stała się możliwa, także personalnie. Dziesięciu księży archidiecezji katowickiej posługuje aktualnie w Rosji, na Ukrainie, w Kazachstanie i w Mołdawii. Prowadzą wiernych drogami wiary, nadziei i miłości, dzielą z nimi codzienne losy, uczestniczą w niełatwych życiowych sytuacjach. Jesteśmy im szczególnie wdzięczni za świadectwo i gotowość ewangelizacji w skrajnych często warunkach. Nasi księża budują kościoły, troszczą się o duchowy rozwój i polepszenie warunków życia swoich wiernych. Podejmują inicjatywy duszpasterskie, ale także dzieła charytatywne, tak bardzo konieczne szczególnie w obecnej sytuacji pandemii. W tych właśnie dziełach – ukierunkowanych na dzieci, młodzież, rodziny i seniorów – pracują osoby życia konsekrowanego, siostry zakonne związane z naszą archidiecezją.

Czujemy się współodpowiedzialni za nich i za wspólnoty wiernych, którym służą. Pamiętamy, że przez wiele lat Kościół w Polsce doświadczał pomocy z Zachodu. Starsze pokolenie pamięta z pewnością o darach otrzymywanych z zagranicy. Dzisiaj dla naszych sióstr i braci z krajów byłego Związku Radzieckiego to my jesteśmy „Zachodem” i możemy w duchu wdzięczności uczynić coś dobrego, wspierając ich tym, co posiadamy. Pamiętajmy, że w tym wszystkim nie robimy nic nadzwyczajnego, bo misyjne i charytatywne zaangażowanie to nasza powinność, obowiązek każdego Kościoła lokalnego.

Bracia i Siostry!

Polecam Waszej modlitewnej pamięci i materialnej hojności wszystkich katolików na Wschodzie, ich pasterzy, kapłanów i siostry zakonne. W trudnym dla nas wszystkich czasie nie zamykajmy naszych serc, ale w duchu adwentowego wyrzeczenia dzielimy się tym, co mamy, aby jeszcze lepiej przygotować się na przyjęcie Tego, który jest Darem dla nas wszystkich.

Życzę dobrego i owocnego Adwentu. Zapewniam o modlitwie, duchowej bliskości i jedności. Z serca błogosławię.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 6 grudnia 2020 r.

VA I – 101/20

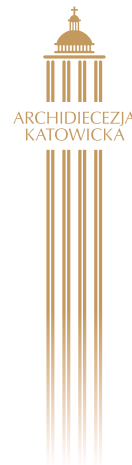
HOMILIE METROPOLITY

219

Szanse adwentowego czasu

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
II Niedziela Adwentu, 6 grudnia 2020 roku

1. Przed tygodniem, na progu czasu Adwentu, słyszeliśmy w Ewangelii aż czterokrotne wezwanie: „Czuwajcie”. Niewątpliwie wyrazem czuwania jest modlitwa, do której mobilizuje nas dziś św. Mikołaj. W tym dniu,

w którym skupia się tak wiele treści, zapraszam do modlitwy szczególnie w intencji chorych dzieci. Niech ona będzie dla nich naszym darem św. Mikołaja, w którego rolę się dziś wcielamy. Chcemy „pamiętać o wszystkich dzieciach i młodzieży przebywających na oddziałach onkologii, hematologii i chemioterapii oraz o pacjentach dziecięcej kardiologii i o dzieciach chorujących na COVID-19. Wraz z całym Kościołem – wzywamy wstawiennictwa i pomocy św. Mikołaja, aby wyjednał u Wszechmogącego Boga dar zdrowia wszystkim chorym dzieciom”.

2. Z przestrzeni duchowej obecności przy w klinikach i szpitalach usłyszana Ewangelia przenosi nas na Pustynię Judzką, do miejsca, gdzie nauczał adwentowy prorok Jan Chrzciciel. Zapowiadał go prorok Izajasz, o czym na początku dzisiejszej ewangelii wspomina św. Marek. Powtórzmy raz jeszcze prorocką, Bożą zapowiedź: „Oto Ja posyłam wysłańca mego przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją. Głos wołającego na pustyni: «Przygotujcie drogę Panu; prostujcie dla niego ścieżki»”. Jan Chrzciciel miał świadomość, że te słowa go opisywały, określały jego misję.

Jak wiemy z historii zbawienia i z doświadczenia pustyni współczesności, wieść o proroku rozchodzi się szybko, a reakcją jest woła usłyszenia czy krytykowania proroka. Jan Chrzciciel odniósł niebywały sukces: „ciągnęła do niego cała judzka kraina oraz wszyscy mieszkańcy Jerozolimy i przyjmowali od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy”. A przy tej okazji otrzymywali również ważną informację: za mną idzie mocniejszy, który was, ochrzczonych wodą, będzie chrzcił Duchem Świętym!

3. Drodzy Bracia i Siostry! Wszyscy tutaj jesteśmy ochrzczeni wodą i Duchem Świętym – przez „mocniejszego” – przez Jezusa Chrystusa. Jesteśmy zgromadzeni na Jego świętej wieczerzy. Od dnia Jego przyjścia rozpoczął się dla ludzkości czas ostateczny, zmierzający do końca świata i ostatecznego sądu.

W II czytaniu z Listu św. Piotra usłyszeliśmy opis, mało optymistyczną wizję końca świata: wszystko pójdzie w rozsypkę. W jakimś stopniu doświadczamy tego już teraz w okresie pandemii, która zmieniła warunki naszego życia. Tyle naszych planów i zamierzeń legło w gruzach, stąd uprawione jest pytanie o sens i bezsens tego doświadczenia. Niewątpliwie trwający kryzys jest testem, sprawdzianem naszej wiary. Jest okazją do przemyślenia siebie i swojej więzi z Bogiem. Adwent jest czasem ku temu sposobnym, bo w tym okresie – niezależnie od zagrożenia zdrowia – słyszymy tak wiele korygujących nas wezwań. Co więcej, powinniśmy je

przekazywać dalej, wchodząc w rolę Jan Chrzciciela w naszych środowiskach. Najpierw jednak musimy czuć i prostować ścieżki naszego życia, naszych moralnych wyborów i postępować wobec bliźnich z cierpliwością.

Może podobną do tej, którą Bóg ma względem nas, co nam uświadomił św. Piotr, nawiązując do kategorii czasu i wskazując, jak różne są proporcje czasu Boga i naszego czasu, którego zawsze nam brakuje: jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat, dlatego nie wolno sądzić, że Bóg zwleka z wypełnieniem obietnicy. On jest cierpliwy w stosunku do nas, daje nam szansę, nie chce zgubić – argumentuje św. Piotr – chce doprowadzić do nawrócenia, aby nas wprowadzić do nowego nieba i nowej ziemi, w których zamieszka sprawiedliwość. Tam spełni się jedno z nieziszczalnych na ziemi marzeń człowieka: współzamieszkiwanie ze sprawiedliwością!

Ku sprawiedliwości prowadzi na Jezus Chrystus i daje nam szansę adwentowego czasu, byśmy korygowali drogi naszej codzienności i pamiętając, że to On powiedział o sobie: „Ja jestem drogą i prawdą, i życiem”. Idąc za Nim – wybieramy prawdę i życie.

Bracia i Siostry! Jesteśmy zgromadzeni na świętej wieczerzy. W Eucharystii Chrystus daje nam siebie w konsekrowanej Hostii. Przed Komunią św. kapłan łamie ją, by w ten sposób odsłonić przed nami tajemnicę męki Jezusa. Jezus dzieli się z nami swoim Ciałem i Krwią, aby nas ze sobą zjednoczyć w komunii i przysposobić do przyjmowania eucharystycznego stylu życia, który nie polega na zagarnianiu dłońmi dóbr tego świata dla siebie, ale polega na ich rozdzielaniu innym w bezinteresownym darze miłości.

Dziś myślimy szczególnie o Kościele w Europie Wschodniej i Azji, którym chcemy pomagać duchowo i materialnie. Właśnie w takim adwentowym i eucharystycznym duchu przeżywamy kolejny tydzień Adwentu.

Na koniec naszej medytacji na słowem Bożym życzymy sobie nawzajem tego, o co modliliśmy się na początku Mszy św.: „nich nadprzyrodzona mądrość kształtuje nasze czyny i doprowadzi nas do zjednoczenia – do komunii z Chrystusem – teraz i w wieczności”. Amen.

220

Prawda ma na imię Jezus Chrystus

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Pogrzeb prof. Andrzeja Norasa, 10 grudnia 2020 roku

Przeczytany przed chwilą fragment z Księgi Apokalipsy św. Jana Apostoła przynosi nam słowa pociechy i nadziei. Tymi objawionymi słowami – o Bogu mieszkającym wraz ze swoim ludem, o Bogu ocierającym człowiecze łzy i eliminującym śmierć, ludzki krzyk i trud, „bo pierwsze rzeczy przeminęły”, rozpoczynamy medytację nad misterium życia i śmierci prof. Andrzeja Norasa. Chcemy także rozmyślać nad naszym przemijaniem, o którym przypomina każda śmierć, ale także każdy Adwent wzywający nas do czujności, bo Pan jest blisko!

Śmierć to ciekawostka, że trzeba iść dalej...

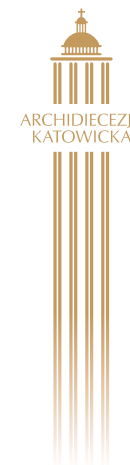
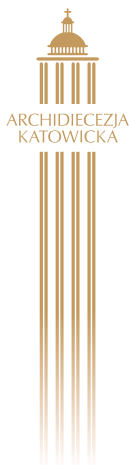
(ks. Jan Twardowski, Nie bój się)

Zgromadzeni na świętej wieczerzy uczestniczymy w bezkrwawej ofierze Jezusa Chrystusa, łącząc z nią śmierć prof. Andrzeja Norasa, który po przejściu na drugą stronę życia ujrzał nowe niebo i ziemię nową, otrzymując pełne poznanie prawdy, ofiarowane mu po przejściu bramy śmierci.

Prof. Noras był z wykształcenia i życiowej pasji filozofem, a „filozofia w wymiarze metafizycznym dostarcza prawdy o świecie, Bogu, a przede wszystkim prawdy o człowieku, stanowi poznawczy, racjonalny fundament kultury. Jest równocześnie świadomością kultury, jej «zwierciadłem».

Filozofia, jako poznanie naturalne, racjonalne, niezależne od wiary, dostarcza prawdy ważnej dla wszystkich – nie tylko wierzących – stanowi także istotny element światopoglądu, dlatego jest naturalną płaszczyzną dialogu ludzi różnych orientacji światopoglądowych”.

Kiedy uczestniczymy w uroczystościach pogrzebowych filozofa, posłuchajmy wpięć, co o śmierci ustami filozofów mówi filozofia uprawiana od starożytności po czasy współczesne. W poglądach filozofów możemy z łatwością odnaleźć człowiecze intuicje dotyczące przemijalności, wieczności, nieśmiertelności, a nawet zmartwychwstania.

Już w starożytności Anaksymander twierdził, że życie jest nieskończone i dlatego śmierć stanowi zaledwie etap przejściowy do jakiegoś bliżej nieokreślonego następnego życia.

Dla Platona człowiek pozostawał istotą śmiertelną i skończoną. Jego dusza jednakże była nieśmiertelna i boska. Ta dusza może krążyć pomiędzy różnymi bytami i zawsze dąży tylko i wyłącznie do dobra, by uszczęśliwiać i być szczęśliwą.

Filozof Seneka, kierując się ideologią swojego greckiego „duchowego przewodnika” Epikura, głosił, iż śmierć nas nie dotyczy, ponieważ pozostaje niebytem. Zastrzegał jednak Seneka, iż dusza jest nieśmiertelna i na pewno ma wpływ na nasze późniejsze ewentualne zmartwychwstanie.

Trochę inne poglądy, choć na pewno zbliżone, wyznawał żyjący w okresie renesansu francuski filozof Kartezjusz. Śmierć uważał za faktyczny koniec „maszyny”, którą stanowiło za życia nasze ciało.

W podobnej, choć bardziej uduchowionej doniosłości widział człowieka i śmierć w XVII wieku filozof Spinoza, dla którego owe fakty pozostawały w znacznej jedności Boga i Natury.

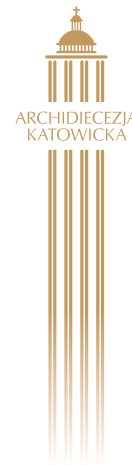
Podobnie zresztą postrzegał te zagadnienia niemiecki filozof z Królewca, człowiek nieprzeciętnie uporządkowany wewnętrznie – Immanuel Kant, którym prof. Noras zajmował się naukowo. Dostrzegał duszę, w możliwości postrzegania jej poprzez sam umysł, jako transcendentną.

Martin Heidegger uważał, że życie to „bycie ku śmierci”. A współczesny nam ks. Józef Tischner twierdził: „Kto nie ma Sprawy, dla której żyje, bardzo boi się umrzeć. Świadomość Sprawy porządkuje lęk”.

Jeśli jest miłość, przestań się martwić.../ I śmierć się przyda

(ks. Jan Twardowski, Jakże)

Bracia i Siostry! Dla jakiej „Sprawy” żył śp. prof. Andrzej? Po ludzku patrząc, była to mozaika większych i mniejszych spraw codziennych, składająca się na życie poświęcone nauce i rodzinie; życie uporządkowane, gdzie był czas i na sport, i na słuchanie muzyki. Nasz zmarły Brat z wykształcenia i zawodu był filozofem. Nie tylko medytował nad bytem, ale i z bytem w jego różnych przejawach się zmagał, pracując na Uniwersytecie Śląskim, gdzie sprawował różne funkcje. Był m.in. prorektorem i prodziekanem ds. Nauki na Wydziale Nauk Społecznych, zasiadał w radach naukowych i programowych, przede wszystkim pracował naukowo, a jego dorobek wskazuje, gdzie lokowały się jego filozoficzne pasje.

Przyznawał pokornie, że istnieją „Kłopoty z filozofią” i toczy się spór o pewność prawdy i nie tylko, również aktualne są pytania, bo właściwie filozofia to sztuka stawiania pytań i udzielania na nie często bardzo subiektywnych odpowiedzi, odpowiedzi na temat poznawalności świata i jego sensu.

Człowiek z natury swej jest istotą pytającą i szukającą odpowiedzi, szukającą teorii tłumaczącej świat i wszechświat, człowieka – i ta droga wydaje się być nieskończona; jest to droga poszukiwania i odkrywania prawdy!

Po tej drodze szła wytrwale filozof Edyta Stein, asystentka prof. Edmunda Husserla we Fryburgu. Pod wpływem mistrza i jego szkoły fenomenologicznej uczyła się patrzenia na wszystko bez uprzedzeń. W dniu kanonizacji s. Benedykty od Krzyża – Edyty Stein – papież Jan Paweł Wielki mówił: „Jako pierwszy cel Edyta Stein wyznaczyła sobie wolność. Przez długi czas była osobą poszukującą. Jej umysł niestrudzenie dociekał prawdy, a jej serce otwierało się na nadzieję. Z zapalem przemierzała niełatwą drogę filozofii i dlatego została ostatecznie wynagrodzona: została zdobyta przez prawdę. Odkryła bowiem, że prawda ma na imię Jezus Chrystus”.

Można odejść na zawsze i stale być blisko

(ks. Jan Twardowski, Na Powązkach Warszawskich)

Bracia i Siostry! Na drodze życia filozofów staje zawsze fenomen Jezusa Chrystusa; wielu z nich – nie porzucając swoich naukowych badań, teorii i pasji – przyjmuje go jako Prawdę. I słucha Go, tak jak my przed chwilą, kiedy ogłasza: „Kto słucha słowa mego i wierzy w Tego, który mnie posłał, ma życie wieczne i nie idzie na sąd, lecz ze śmierci przeszedł do życia” (J 5,24). Ojciec Tomasz Merton podkreślał, że „gdy przychodzi śmierć, przychodzi także i Chrystus, przynosząc nam życie wieczne, które kupił dla nas swoją śmiercią” (Nikt nie jest samotną wyspą, Kraków 1983, s. 310).

Wierzmy, że tak było w chwili przejścia śp. prof. Andrzeja na drugą stronę życia. Mimo woli nasuwa się jednak pytanie: czy aby nie za wcześniej przyszła ta śmierć? Dlaczego akurat w ten sposób został pokonany, dlaczego agresywnym wirusem została przecięta nić jego życia? (por. Iz 38,9n) Ufamy, że modlitwy zanoszone o jego zdrowie Bóg przemienił w łaskę życia, którego nie starga już żadna choroba ani śmierć, co siostrą jest ciała.

Skłaniamy pokornie głowę przed niezbadaną tajemnicą i mądrością Bożych wyroków i wypowiadamy dwa słowa, które są syntezą życia chrześcijanina: Amen i Alleluja.

Bracia i Siostry! Módlmy się za siebie nawzajem i trwajmy na drodze Prawdy, pamiętając, że ona ma imię. Tą prawdą, ale i drogą, i życiem jest Jezus Chrystus, nasz Zmartwychwstały Pan. Jest z nami w godzinie Eucharystii. Amen.

221

Wasze zadanie własne: wskazywać na Jezusa Chrystusa!

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Akolitat w WŚSD, 12 grudnia 2020 roku

1. Przeżywamy czas Adwentu, czas maryjny i chrystocentryczny. Najbardziej chrystocentryczna jest Eucharystia. To krzyżowa ofiara Chrystusa, dramat męki, śmierci i zmartwychwstania uobecniany dla nas na świętej wieczerzy.

Od I Niedzieli Adwentu Kościół w Polsce realizuje program duszpasterski pod hasłem: „Zgromadzeni na świętej wieczerzy” i równocześnie przypomina celebransom, jak ważna jest – sztuka (ars) celebrowania, jak ważna jest sztuka przewodniczenia, a pozostałym uczestnikom, jak ważna jest sztuka (ars) uczestniczenia w Eucharystii, która daje życie.

Dziś, drodzy Kandydaci do akolitu, zostaniecie ustanowieni urzędowymi pomocnikami szafarza Eucharystii – biskupa lub prezbitera. Będziecie pełnić służbę przy ołtarzu, wspomagając również diakona.

„Akolita jest ustanowiony po to, aby służył przy ołtarzu oraz pomagał kapłanowi i diakonowi. Przede wszystkim ma przygotowywać ołtarz i naczynia liturgiczne oraz w razie potrzeby rozdawać wiernym Eucharystię, której jest szafarzem nadzwyczajnym. W posługiwaniu przy ołtarzu akolita ma właściwe mu funkcje, które on sam winien pełnić” – to stwierdzenie z nr 98 Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego ma jeszcze swoje uściślenie w sześciu dalszych punktach (187–193). Nie trzeba ich tu cytować, bo pouczono was, co do was należy. Wiecie też, że w liturgii nie ma miejsca na improwizację i „twórczość własną”.

Doświadczenie mówi nam jednak, że sama znajomość norm liturgicznych nie wystarcza. Konieczny jest fundament wiary, uświadamiania sobie ante missam, w czym uczestniczymy i Kogo spotykamy. Dlatego was – jak i każdego, kto ma udział w kapłaństwie Jezusa Chrystusa – obowiązuje przygotowanie do Mszy św. i dziękczynnie po niej, które nie wyczerpuje się jedynie w chwili ciszy czy wypowiedzianej modlitwie. Dziękczynienie za Eucharystię wyraża się zgodą na eucharystyczny styl życia; ofiarowanie go Bogu i ludziom w postawie służby. Tak słowa: „Ite missa est” stają się rzeczywistością.

2. Czytania na sobotę przed III Niedzielą Adwentu – Gaudete dwukrotnie kierują naszą uwagę na wyjątkową postać proroka Eliasza. W czytanim fragmencie z Mądrości Syracha jest on charakteryzowany mocnymi słowami i obrazami: „prorok jak ogień”, którego „słowo płonęło jak pochodnia”. W ewangelii Jezus – odpowiadając na pytanie uczniów o przyjsie Eliasza – wyraźnie wskazuje, że przyszedł w osobie Jana Chrzciciela, „a nie poznali go i postąpili z nim tak jak chcieli”. Wiemy, jak postąpili z Janem Chrzcicielem. Od prześladowców Jana będzie również cierpiał Syn Człowieczy!

Wszystkie wymienione postaci znały psalmy, do których się nieraz odwoływały. Zatrzymajmy się i my, podobnie jak to było niedawno przy *admissio*, na treści Psalmu 80, który jest długim pomostem łączącym pierwsze czytanie z ewangelią. Przejdźmy się po tym moście i zatrzymajmy przy jego najważniejszych przesłach.

Psalm, którego wysłuchaliśmy, wyraża skargę i błaganie całego narodu izraelskiego: „Usłysz, Pasterzu Izraela, który jak trzodę prowadzisz ród Józefa”. Z wysokości arki przymierza, „zasiadając na cherubach”, Pan prowadzi swą owczarnię, czyli swój lud, i chroni go w niebezpieczeństwach na pustyni i nie tylko. Potem wydawało się, że jest nieobecny, niemal uspiony bądź obojętny. Owczarni, którą miał prowadzić i żywić, daje jedynie „chleb płaczu” (por. Ps 80,6).

W drugiej części psalmu dominuje napięcie i ufność. Spotykamy w niej inny symbol, obraz winnicy. Psalm przypomina, że nad Bożą winnicą przeszła burza: Izrael przeżył ciężką próbę gwałtownego najazdu, który zrujnował Ziemię Obiecaną. Sam Bóg niczym najeźdźca zburzył mur otaczający winnicę, pozwalając w ten sposób, by wdarli się do niej łupieżcy, których symbolizuje dzik leśny i inne dzikie zwierzęta, przedstawiające wroga i niszczącą wszystko zgraję. Dlatego płynie do Boga

gorący apel, by przerwał swe milczenie, powrócił i wziął w obronę ofiary spustoszenia: „Powróć, Boże Zastępów, wejrzyj z nieba, spójrz i nawiedź tę winorośl” (w. 15).

W tym momencie w psalmie pojawia się nadzieja o zabarwieniu mesjańskim, wybrzmiewa modlitwa: „Wyciągnij rękę nad mężem Twej prawicy, nad synem człowieczym, którego umocniłeś w swej służbie”. Słowa te opisują ufność pokładaną w przyszłym Mesjaszu, owym „Synu Człowieczym” opiewanym przez proroka Daniela. Ojcowie Kościoła również jednomyślnie wskazywali na przywołaną przez psalm winnicę jako prorocką zapowiedź Chrystusa, „prawdziwego krzewu winnego” oraz Kościoła.

Jednak, aby oblicze Pana mogło się rozjaśnić, konieczne jest, by Izrael poprzez wierność i modlitwę nawrócił się do Boga Zbawiciela. Mówi o tym psalmista w słowach: „Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie” (Ps 80,19). Ostatecznie Psalm 80 jest pieśnią wyrażającą głębokie cierpienie, ale także nieugiętą ufność. Bóg zawsze jest gotów „powrócić” do swego ludu, ale konieczne jest również, aby lud „powrócił” do Niego, dochowując Mu wierności.

Drodzy Alumnii! Z łatwością znajdujemy punkty styczne między biblijnymi obrazami winnicy i relacjami ludu Bożego ze swoim Bogiem a współczesnością, z ludem Bożym Nowego Przymierza, Kościołem i jego Panem. Czas Adwentu jest czasem powrotu, więc prostujcie się, czuwajcie i postanówcie: „Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie”.

A wy, drodzy Akolici – ustanowieni do służby przy ołtarzu – bądźcie podobni do Jana Chrzciciela. Poza głoszeniem potrzeby nawrócenia i udzielaniem chrztu w Jordanie wskazał on na Jezusa Chrystusa jako Baranka Bożego, który gładzi grzech świata! Kontynuujcie jego misję. To wasze zadanie własne: wskazywać na Jezusa Chrystusa, na Baranka Bożego obecnego w konsekrowanej Hostii.

Wskazując nas Baranka Bożego, pomagajcie gromadzić ochrzczonych na świętej wieczerzy! I uczcie ich słowem i przykładem sztuki owocnego w niej uczestniczenia. Amen.

222

Uczestniczyć prawdziwie w tajemnicy Bożego Narodzenia

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Niedziela „Gaudete”, 13 grudnia 2020 roku

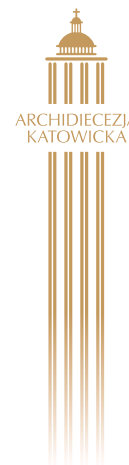
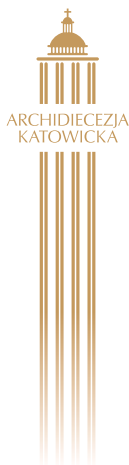
1. Z datą 13 grudnia łączy się w naszej historii wprowadzenie stanu wojennego, który w 1981 roku zatrzymał oddolny proces przemian polityczno-społecznych w naszym kraju, zapoczątkowany w roku 1980 niejako bezpośrednio po pierwszej wizycie papieża Jana Pawła II w naszej ojczyźnie.

Wspominając tamto dramatyczne i szokujące dla społeczeństwa wydarzenie, którym było siłowe, militarne wystąpienie rządzących przeciwko narodowi, modlimy się za liczne ofiary stanu wojennego. Nadchodząca środa, 16 grudnia, rocznica pacyfikacji kopalni „Wujek”, będzie okazją, by wspomnieć tych, którzy przelali krew i tych, którzy byli represjonowani, cierpieli fizycznie i psychicznie, a przez lata stanu wojennego żyli w nieustannym lęku, wylewali łzy i wołali: „Ojczyznę wolną racz nam zwrócić, Panie”.

2. Dziś, w 13 dzień grudnia roku 2020, przypada III Niedziela Adwentu, Gaudete, Niedziela radości płynącej z wiary, z faktu, że Bóg jest blisko. Pełnie optymizmu i radości są czytania mszalne, a zwłaszcza drugie czytanie z Listu św. Pawła do Tesaloniczan. Kierował je do wiernych, którzy płacili wysoką cenę prześladowań za wiarę w Jezusa Chrystusa. I jakby nie zważając na nie, wskazuje na radość będącą stanem ducha, wzywa: „Zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie. W każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was” (1 Tes 15,16-18).

Jednym z poważniejszych problemów chrześcijanina jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, co jest wolą Bożą, czego Bóg w konkretnym miejscu i czasie od nas oczekuje.

Dziś my, chrześcijanie XXI wieku, w świetle Bożego słowa poznajemy wolę Bożą niejako na nowo: zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie. W każdym położeniu dziękujcie, bo taka jest wola Boża w Jezusie

Chrystusie względem was. Takiej postawie chrześcijanina sprzyja uświęcający nas całych „sam Bóg pokoju” – mówi św. Paweł.

3. Bracia i Siostry! Sam Bóg pokoju pragnie, taka jest Jego wola, abyśmy byli ludźmi pokoju. Dlatego w dniu, w którym wspominamy wprowadzenie stanu wojennego, czyli stanu powszechnego niepokoju i wojny, modlimy się o pokój i uczymy się, jak być człowiekiem pokoju.

O powszechnym pragnieniu i zadaniu człowieka i całej ludzkości, którym jest pokój, pisze papież Franciszek w encyklice *Fratelli tutti*, opublikowanej w Asyżu 3 października br. Jej uniwersalne przesłanie jeszcze powszechnie nie wybrzmiało, a wydaje się, że już przebrzmiało. Trzeba więc je przypominać w naszym niespokojnym świecie, w skonfliktowanej ludzkiej rodzinie, naszego społeczeństwa nie wykluczając.

Papież stwierdził to, co jest naszym historycznym i aktualnym doświadczeniem, że nie istnieje kres w budowaniu pokoju społecznego w danym kraju, ale raczej jest to „zadanie, które nie pozwala spocząć i potrzebuje zaangażowania wszystkich. Praca ta wymaga od nas, by nie ustawać w wysiłku budowania jedności narodu i, pomimo przeszkód, różnic i odmiennych podejść do tego, w jaki sposób osiągnąć pokojowe współistnienie, wytrwać w walce o promowanie kultury spotkania, która wymaga umieszczenia w centrum wszelkich działań politycznych, społecznych i gospodarczych osoby ludzkiej, jej wzniosłej godności i poszanowania dobra wspólnego. Niech ten wysiłek pozwoli nam unikać wszelkiej pokusy zemsty i dążenia do interesów wyłącznie partykularnych i doraźnych” (nr 232).

Wyjaśnia papież: „skuteczne procesy trwałego pokoju to przede wszystkim wypracowane przez ludzi przemiany osobiste, gdzie każdy człowiek może być skutecznym zaczynem poprzez własny styl życia na co dzień. Wielkich przemian nie dokonuje się przy biurkach ani w urzędach. Zatem każdy odgrywa rolę fundamentalną, w jednym projekcie twórczym, aby napisać nową kartę historii, kartę pełną nadziei, pełną pokoju i pełną pojednania. Istnieje «architektura» pokoju, w której tworzeniu biorą udział różne instytucje społeczeństwa, każda z nich według swoich kompetencji, ale istnieje również «rzemiosło» pokoju, które angażuje nas wszystkich. Wychodząc od rozmaitych procesów pokojowych, które rozwijają się w różnych miejscach na świecie „nauczyliśmy się, że te drogi wprowadzania pokoju, pierwszeństwa rozumu przed zemstą, delikatnej harmonii między polityką a prawem, nie mogą obyć się bez zaangażowania osób” (nr 231).

Bracia i Siostry! Słowa papieskiego nauczania odnosimy do naszej aktualnej sytuacji w Polsce i apelujemy do wszystkich rodaków, do wszystkich ludzi dobrej woli, aby w czasie Adwentu 2020 weszli na drogi wprowadzania pokoju według podanej recepty: pierwszeństwa rozumu nad zemstą; harmonii między polityką a prawem. To architektura pokoju i jego filary. Jeśli będzie szeroko popierana, stanie się dla wszystkich angażujących się „rzemiosłem” pokoju, prowadzącym na spotkanie z przychodzącym Księciem Pokoju.

Dlatego zwracam się do wszystkich, którzy w noc Bożego Narodzenia przyjmą orędzie „Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli” jako ludzie dobrej woli, pojednani z Bogiem i bliźnimi w sakramencie pokuty i pojednania, aby doświadczyli osobistej przemiany i stali się rzemieślnikami pokoju, a przez własny styl życia promowali przy wigilijnym stole kulturę spotkania. Bo nadchodzące Boże Narodzenie to spotkanie poprzedzone wyjątkowym spotkaniem przy wigilijnym stole.

Niech opłatek trzymany w dłoni wyciągniętej do drugiego, do bliźniego i bliźniego, będzie znakiem i opłatkiem przebaczenia, pojednania, pokoju i solidarności, abyśmy w pokoju serca mogli świętować przyjście Księcia Pokoju i przyjęli Jego dar pokoju!

To jedyna droga, aby uczestniczyć prawdziwie w tajemnicy Bożego Narodzenia roku 2020, pandemicznego. Amen.

223

Sprawiedliwość w miłosierdziu swoim

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

w 39. rocznicę pacyfikacji KWK „Wujek”, 16 grudnia 2020 roku

Z uwagi na sytuację epidemiczną dziś, 16 grudnia 2020 roku, gromadzimy się na świętej wieczerzy w katowickiej katedrze, aby ofiarę z życia Dziewięciu górników kopalni „Wujek” łączyć z ofiarą krzyżową Jezusa Chrystusa, „męża sprawiedliwego”, który „do końca nas umiłował”.

1. Miejsce to wpisało się mocno w ludzką pamięć, zwłaszcza w okresie stanu wojennego, ale nie tylko. To tu w tamte mroczne dni celebrowano co miesiąc Mszę św. w intencji ojczyzny i śpiewano: „Ojczyznę wolną

racz nam zwrócić, Panie”. A wierni na stopniach katedry ze świateł pamięci ustawiali krzyż.

Katedrę tę zaczęto wznosić po powstaniu diecezji katowickiej w roku 1925 jako znak i symbol Górnego Śląska: katolickiego i polskiego. Wznoszona była w okresie międzywojennym ofiarą i pracą wiernych diecezji śląskiej. W czasie okupacji jej zawłaszczono przez Niemców mury miały być przeznaczone na cele niesakralne. W 1945 roku znalazła się pod nową okupacją ateistycznego komunizmu, który walczył z Bogiem i Kościołem, a ostatecznie z tożsamością narodu. W tamtych czasach politycznie i ideologicznie zonglowano jej projektem, a ówczesny biskup katowicki Stanisław Adamski niejako w ofierze, jako tworzywo wznoszenia tej świątyni ofiarował swoje modlitwy i cierpienia związane z czteroletnim wygnaniem z diecezji. Szczególne jego cierpienie i ból związane były z zakazem obecności na poświęceniu katedry w 1955 roku. Wrócił w 1956 roku po październikowym przełomie. Jego biskupie miasto znowu nazywało się Katowice, a nie Stalinogród. Na frontonie tej katedry polecił umieścić słowa: „Soli Deo Honor et Gloria – Bogu samemu cześć i chwała”.

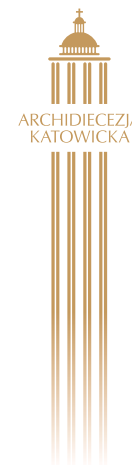
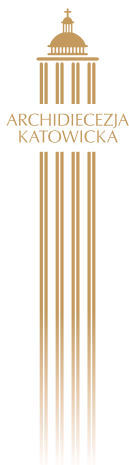
Kiedy biskup święci katedralny i każdy inny kościół, wypowiada m.in. takie słowa: „Niech tutaj ubodzy znajdują miłosierdzie, uciśnieni prawdziwą wolność, a wszyscy ludzie niech przyoblekają się w godność Twoich dzieci, aż osiągną szczęśliwie radość życia wiecznego w niebieskim Jeruzalem”.

Katedra jest i była miejscem świadczenia wszystkim miłosierdzia. Tu wybrzmiewała Ewangelia pokoju i nadziei! A w latach stanu wojennego katedra była miejscem azylu dla zagrożonych. To tu wierni karmili się wolnością, do której wyswobodził nas Chrystus (Ga 5,1) i solidarnością. Tu wybrzmiewało wolne słowo papieża, duszpasterzy, ludzi kultury i teatru. Tutaj, kiedy 40 lat temu społeczeństwo z powodu braku żywności stanęło na progu humanitarnej katastrofy, katedra jak dobra matka rozdawała dary, dzieliła się tym wszystkim, co przez działającą tu Komisję Charytatywną ofiarowały Kościoły z Europy Zachodniej, w tym tysiące ton żywności i lekarstw. To w cieniu katedry w stanie wojennym działali prawnicy, aby pomóc wyrzuconym z pracy zмагаć się o sprawiedliwość i odzyskiwać pracownicze prawa. To pod skrzydłami pastery tej diecezji działał Biskupi Komitet Pomocy Więźniom i Internowanym oraz ich rodzinom, a mieliśmy ich pod opieką ponad 2,5 tysiąca.

To tu, w kaplicy św. Barbary powstał pierwszy pomnik Dziewięciu spod „Wujka”. Spójrzcie na ten monument stojący po lewej stronie w kaplicy św. Barbary i policzcie wychodzące ponad poziom monumentu górnicze hełmy. Obchodźcie mury tej katedry i czytajcie tablice umieszczane w przestrzeni wolności katedry, kiedy każda forma pamięci o bohaterach narodu i ważnych wydarzeniach w jego historii w przestrzeni społecznej była zakazana. To między innymi dlatego ta katedra jest uznanym przez Prezydenta RP pomnikiem historii. To tu powstaje górnośląski Panteon, instytucja kultury naszego województwa, która będzie świadczyła heroicznymi życiorysami, skąd nasz ród!

Dziś przychodzimy do katedry Chrystusa Króla my, wierni stróże prawdy o kopalni „Wujek”, modlący się za Dziewięciu poległych górników, ich rodziny i wszystkich skrzywdzonych w stanie wojennym. Modlimy się za ojczyznę, wołając: „Ojczyznę wolną pobłogosław, Panie!”.

2. W czytanim dziś słowie Bożym kilkakrotnie występowało słowo „sprawiedliwość”. W pierwszym czytaniu z księgi proroka Izajasza Bóg dokonuje swoistej autoprezentacji: „Bóg sprawiedliwy i zbawiający nie istnieje poza Mną”. Więc przychodzimy do Ciebie, Boże, po sprawiedliwość, bo z tą ludzką, nawet w instytucjach mających jej służyć, bywa różnie, zwłaszcza jeśli sprawiedliwości nie towarzyszy jako fundament prawość zarówno stanowiących prawo, jak i je aplikujących. Pamiętamy dobrze to wszystko, co działo się już w III Rzeczypospolitej w katowickim Sądzie Wojewódzkim wokół sprawy „Wujka”. Sprawa ta obnażyła impotencję państwa, które aspirowało do państwa prawa. Trudno w tym miejscu analizować przyczyny braku antytotalitarnej wrażliwości nie tylko władzy sądowniczej. Niewątpliwie balast nierozliczonej w roku 1989 przeszłości nie pozwalał zbudować sprawiedliwych struktur ojczyzny na miarę naszych marzeń i ambicji; ojczyzny, w której słowa takie jak prawda, wolność, sprawiedliwość czy prawość odzyskałyby swoją treść, znaczenie i moc oddziaływania. Słusznie zwracają uwagę autorzy Białej Księgi komunizmu na fakt, że dla sprawiedliwego osądzenia zbrodni dwóch systemów totalitarnych XX wieku powoływać trzeba trybunały międzynarodowe, bo krajowe, uwikłane w kontekst zależności, nie były w stanie tego uczynić. Trudno więc było osądzić pacyfikację kopalni „Wujek” i inne zbrodnie komunistycznej władzy. Te fakty potwierdzają konieczność reformy sądownictwa w naszej ojczyźnie, bo ono samo się nie zreformowało ani nie oczyściło, jak niektórzy – być może w dobrej wierze – o tym zapewniali.

3. Bracia i Siostry! To na polu poczucia elementarnej sprawiedliwości rozgrywa się ostateczne rozliczenie z przeszłością poprzez nazwanie spraw po imieniu i ostateczne zamknięcie tego rozdziału narodowej historii, którą znaczą krzyże w Poznaniu, Gdańsku i Katowicach. Nie powinna Polska, nie powinien Górny Śląsk, nie powinni Ślązacy zapomnieć o najlepszych synach tej ziemi, nie tylko bohaterach górniczej pracy, ale i zmagać o wolną Polskę. Pamięć o nich nie powinna nigdy zaginać, zagłuszona mało przekonującym stwierdzeniem, że jednej prawdy o przeszłości ustalić nie można. Prawda o stanie wojennym i kopalni „Wujek” jest tylko jedna. A kolejną zbrodnią jest przypisywanie ofiarom totalitaryzmu winy za poniesioną przez nie śmierć.

4. Bracia i Siostry! Intrygująca jest opisana przez proroka Izajasza w dzisiejszym czytaniu równoczesność: otwarte niebo i otwarta ziemia, które mają zrodzić „wysączyć” i pozwolić „wzejść” sprawiedliwości. To oczywiste podkreślenie faktu, że człowiek sam nie potrafi jej stworzyć, nie on jest jej źródłem. Bóg jakby chciał nam powiedzieć: wszystko stworzyłem, przygotowałem wam ziemię do zamieszkania. Wszystko daję wam do dyspozycji. Sami musicie się nią zajmować, urządzić, porządkować, tworzyć system wartości, a przede wszystkim przyjąć Sprawiedliwego, który was nauczy sprawiedliwości i będzie waszym sprawiedliwym sędzią. Przychodzi On w osobie Jezusa Chrystusa. Na Nim spełniają się proroctwa. Ubogim głoszona jest Ewangelia o Sprawiedliwym i Jego sprawiedliwości wypowiedzianej miłosierdziem.

Jakby komentarzem do tej prawdy są słowa św. Pawła: „Umiłowani, nie wymierzajcie sami sobie sprawiedliwości, lecz pozostawcie to pomście [Bożej]! Napisano bowiem: Do Mnie należy pomsta. Ja wymierzę zapłatę – mówi Pan – ale: Jeżeli nieprzyjacieli twój cierpi głód – nakarm go. Jeżeli pragnie – napój go! Tak bowiem czyniąc, węgle żarzące zgromadzisz na jego głowę. Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj!” (Rz 14,19-21).

Bracia i Siostry! Jako ludzie wiary weźmy sobie do serca te słowa, a upominając się o sprawiedliwość, starajmy się zło dobrem zwyciężać. Tylko tak możemy pozbawiać zło terytorium jego oddziaływania, zawsze jednak pamiętając, że ostatecznie do Boga należy wymierzenie sprawiedliwości. To On nam ją wymierzy. Nam wszystkim. Sprawiedliwość w miłosierdziu swoim. Amen.

224

Źródło nadziei

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Boże Narodzenie, 25 grudnia 2020 roku

Bóg, który – jak słyszeliśmy w drugim czytaniu – przemawiał do ludzi „wielokrotnie i na różne sposoby”, wypowiedział się ostatecznie Słowem i Światłością betlejemskiej nocy.

Bracia i Siostry! Po to jest świąteczne przypominanie i uobecnianie w liturgii zbawczych wydarzeń, by aktualizować zbawczy czas, by pośród monotonii codzienności przypominać nam o przeszłości, która jest z Boga, i o przyszłości, która jest w Bogu.

Orędzie Bożego Narodzenia to Dobra Nowina o tym, że Bóg, który nas umiłował, blisko jest; że istnieje wieczny sens i nadzieja; że po wędrówce życia, które bywa drogą krzyżową, ciernistą czy pandemiczną, a nawet chodzeniem po bezdrożach, dotrzemy do celu: do domu Ojca, gdzie mieszkają wiele, dokąd nas wprowadza Boży Syn. Dlatego w świadomym przyjęciu życia jako adwentu przejawia się fundament chrześcijańskiego optymizmu i nadziei. Św. Paweł poucza: „Gdybyśmy tylko w tym życiu pokładali nadzieję w Chrystusie, byłibyśmy najbardziej ze wszystkich ludzi godni politowania” (por. 1 Kor 15,19).

„Nadzieja oczyszcza ludzkie działania, by ukierunkować je na Królestwo niebieskie; chroni przed zwątpieniem; podtrzymuje w każdym opuszczeniu; poszerza serce w oczekiwaniu szczęścia wiecznego. Żywa nadzieja chroni przed egoizmem i prowadzi do szczęścia” (Katechizm Kościoła Katolickiego, nr 1818).

Drodzy Diecezjanie! Trzeba nam troszczyć się o Boży dar: o nadzieję, dar przyniesiony nam przez jedynego Zbawiciela człowieka, który jest źródłem nadziei. Ten dar został zasiany w naszych sercach w momencie chrztu św. Odtąd chrześcijanin wszystko może w Tym, który go umacnia. Dlatego jest silniejszy niż na to pozwalają warunki czasu i miejsca, w jakich żyje; mocny łaską potrafi jak Abraham zawsze wierzyć nadziei, nawet wbrew nadziei (por. Rz 4,18). O takich poeta mówi: błogosławieni!

„Błogosławieni, którzy w czasie gromów / Nie utracili równowagi ducha, / Którym na widok spustoszeń i złomów / Nie płynie z serca pieśń rozpacz głucha; / Którzy wśród nocy nieprzebytej cieni / Nie tracą wiary w blask rannych promieni: / Błogosławieni!” (J. Kasprzowicz. Błogosławieni!).

Błogosławieni, którzy przyjmują Jezusa Chrystusa, naszą Nadzieję, błogosławieni, którzy Chrystusem Nadzieją dzielą się z bliźnimi!

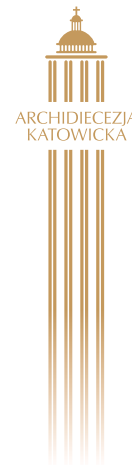
Łacińskie przysłowie uczy: *Nemo dat, qui non habet* – nie może dać ten, kto sam nie ma. Jeśli chcemy dzielić się z innymi nadzieją jak opłatkiem: ocierać łzy z oczu płaczących, pomagać potrzebującym, wskazywać bliźnim niebo, to musimy wprawdzie sami jak najobficiej zaczerpnąć z tajemnicy Bożego Narodzenia. Dokonuje się to, kiedy jesteśmy zgromadzeni na świętej wieczerzy; uczestniczymy w Eucharystii, bo: „W pokornym znaku chleba i wina, przemienionych w Jego Ciało i Jego Krew, Chrystus wędruje razem z nami, jako nasza moc i nasz wiatyk, i czyni nas świadkami nadziei dla wszystkich” (Ecclesia de Eucharistia, nr 62).

On czyni nas świadkami nadziei, która swój początek bierze z przyjęcia i adoracji Jezusa w betlejemskim żłóbku, a na co dzień żywi się eucharystycznym Chlebem. Świadczenie o niej nie wymaga jakiś nadzwyczajnych zachowań czy spektakularnych akcji. Przywołując słowa jednego z katolickich myślicieli, możemy powiedzieć, iż chrześcijańskie głoszenie nadziei dokonuje się przez sam styl życia wierzącego: „przez sposób, w jaki on chodzi, siedzi i stoi, w jaki podnosi przedmioty z ziemi i trzyma je w swojej dłoni”. Dziś pewnie Tomasz Merton – autor tych słów – dopowiedziałby jeszcze, że świadectwo nadziei dokonuje się przez to, co i jak chrześcijanin mówi, jakich używa słów i czy zabiegając na tej ziemi „o swoje”, zachowuje czyste ręce i sumienie.

Owoce choćby najprostszych gestów nadziei sięgają daleko w przyszłość. Nie bez powodu Juliusz Słowacki apelował w Anhellim: „Miejcie nadzieję: bo nadzieja przejdzie z was do przyszłych pokoleń i ożywi je, ale jeśli w was umrze, to przyszłe pokolenia będą z ludzi martwych”.

Siostry i Bracia! Prorok Izajasz w pierwszym czytaniu maluje przed nami urzekający obraz apostołstwa nadziei: „O jak są pełne wdzięku na górach nogi zwiastuna radosnej nowiny, który ogłasza pokój, zwiastuje szczęście, który obwieszcza zbawienie, który mówi do Syjonu: «Twój Bóg zaczął królować»” (Iz 52,7).

Bądźmy więc zwiastunami Dobrej Nowiny, czyli radosnymi świadkami nadziei dla współczesnego człowieka, często obolałego, uwikłanego

w sprzeczności, porażonego grzechem i rozpaczą, zniechęceniem, zwątpieniem. Ktokolwiek dzięki naszemu świadectwu stanie się człowiekiem nadziei, to w konsekwencji zbliży się do Boga, będącego fundamentem nadziei i jej ostatecznym spełnieniem.

W błogosławionym wysiłku dzielenia się nadzieją prosimy o wsparcie Maryję. Matka Syna Bożego jest znakiem pociechy i niezawodnej nadziei dla pielgrzymującego Ludu Bożego (por. Konstytucja dogmatyczna o kościele *Lumen gentium*, nr 68). Jej orędownictwu powierzamy losy nas samych, wszystkich kobiet i mężczyzn, zamieszkujących nasz wspólny dom – ziemię:

„Maryjo, Matko nadziei, bądź z nami na naszych drogach! Naucz nas głosić Boga żywego; pomóż nam dawać świadectwo Jezusowi, jedynemu Zbawcy; spraw, byśmy służyli bliźniemu, otwierali się na potrzebujących, wprowadzali pokój, z zapalem budowali świat bardziej sprawiedliwy; wstawiaj się za nami, którzy działamy w historii, pewni, że plan Ojca się wypełni” (Ecclesia in Europa, nr 125).

W tym roku nie możemy w stajence przeoczyć postaci św. Józefa, wszak papież Franciszek przywołał go, aby przez rok był szczególnym opiekunem Kościoła; aby nas – wspólnotę Kościoła – ukochał na nowo ojcowskim sercem jak Nowonarodzonego.

W misyjnym zadaniu świadczenia o żywej nadziei, która jest w nas, jednoczymy się z Maryją i Józefem, aby wypełnił się plan Ojca i ziemia, jej mieszkańcy ujrzeli i przyjęli swego Zbawiciela, źródło nadziei. Amen.

225

Święty Józefie, wyjednaj nam łaskę, miłosierdzie i odwagę!

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Niedziela Świętej Rodziny, 27 grudnia 2020 roku

1. Dziś święto św. Rodziny: Jezusa, Maryi i Józefa, a my, zgromadzeni na świętej wieczerzy w sanktuarium Matki Bożej Piekarskiej, Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej, modlimy się z tu obecnymi za wszystkie rodziny naszej archidiecezji, za całą rodzinę dzieci Bożych.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

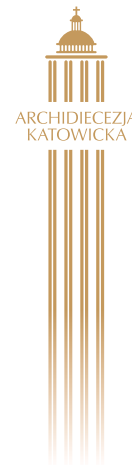
Rodzina Kościoła i każda rodzina chrześcijańska buduje się i wzmacnia, kiedy karmi się słowem Bożym i eucharystycznym pokarmem, kiedy spotyka się ze świadkami wiary. Pierwszym z nich w całej historii zbawienia jest Abraham, nazywany również ojcem wiary: „Dzięki wierze Abraham posłuchał wezwania i odszedł do miejsca, które miał otrzymać w dziedzictwie. Odszedł, nie wiedząc, dokąd idzie” (Hbr 11,8). Uwierzył Bogu, uwierzył w obietnicę o potomstwie tak licznym jak gwiazdy i „Pan poczytał mu to za zasługę”!

Również Symeon, człowiek prawy, na którym – jak słyszeliśmy w Ewangelii – spoczywał Duch Święty, mierzy się z próbą wiary. Otrzymał obietnicę od Boga, że nie umrze, zanim nie zobaczy Mesjasza Pańskiego (Łk 2,25). Doświadczenie wiary, wierność codziennym obowiązkom sprawiały, że Symeon czekał cierpliwie na spełnienie obietnicy, nie robiąc Bogu wyrzutów. Aż wreszcie mógł w świątyni wziąć w objęcia Dziecię Jezus i chwalić Boga, że jego stare oczy tuż przed finiszem życia ujrzwały zbawienie, światło na oświecenie pogan.

Świadkami spełnionej obietnicy są również Rodzice, którzy „przynieśli Jezusa do Jerozolimy, aby przedstawić Go Panu” oraz Anna, która służyła Bogu „w postach i modlitwach dniem i nocą”. Opis niezwykłych spotkań w jerozolimskiej świątyni kończy się zdaniem o Jezusie, a właściwie jest ono świadectwem o nazaretańskiej rodzinie, w której Dziecię Jezus: „rosło, nabierało mocy, napełniając się mądrością, a łaska Boża spoczywała na nim”.

W tych kilku słowach zostały opisane zdania rodziców wobec dziecka, które powinno rosnąć, napełniać się mądrością i nabierać mocy. Proces rozwoju i dojrzewania człowieczeństwa Zbawiciela do mesjańskiej misji dokonywał się pod opieką Maryi i Józefa, pod wpływem krewnych i całej społeczności Nazaretu. Są to środowiska „wychowujące” i kształtujące każde dziecko, w każdym czasie. Nie ulega wątpliwości, że największy wpływ wychowawczy na Jezusa miała Maryja, Jego naturalna matka, Pełna Łaski, a także Jego opiekun Józef, potomek Dawida – bo w kręgu tych osób przeżywał swoje dzieciństwo i młodość; tam uczono Go świata wartości ludzkich (por. *Amoris laetitia*, nr 274).

2. Decyzją papieża Franciszka trwający rok liturgiczny jest Rokiem św. Józefa. Z tej racji w święto św. Rodziny, Jezusa, Maryi i Józefa, zatrzymamy się właśnie przy tej postaci.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

Małżonek Maryi przeżywa najpierw zwiastowanie: Bóg chce, aby był ojcem dla Jezusa, ojcem nie według ciała, lecz w myśli (por. *Redemptoris custos*, nr 7). Józef zostaje powołany na ojca Jezusa poprzez to, że będzie Go wychowywał. I św. Józef swoim milczeniem powiedział „tak”, a swoje „tak” wypełnił, opiekując się Rodziną, zapewniając jej bezpieczeństwo i utrzymanie. Sam był w tej Rodzinie przekazicielem i nauczycielem tradycji Starego Przymierza (por. *Redemptoris custos*, nr 8). Jezusa wprowadzał w rzeczywistość codziennych obowiązków i rzemieślniczej pracy.

3. Bracia i Siostry! „Rodzina jest środowiskiem podstawowej socjalizacji (uspołecznienia), ponieważ jest pierwszym miejscem, gdzie uczymy się stawać wobec innych, wysłuchiwać się nawzajem, dzielić się, wspierać, szanować, pomagać, żyć jedni z drugimi” (*Amoris laetitia*, nr 276). A wychowywanie – jako przekaz postaw i wartości – polega między innymi na wspólnym przeżywaniu wydarzeń, miejsca i czasu.

Wspólny czas św. Rodziny był wypełniony prozą życia, pracą i modlitwą, świętowaniem szabatu, rozmowami i słuchaniem siebie nawzajem, życiem w bliskości wśród codziennych trosk, wspieraniem się, dzieleniem i udzielaniem pomocy. To jakże potrzebne elementy budowania rodzinnej wspólnoty.

Bracia i Siostry! Przed nami ważne wydarzenia w piekarskim sanktuarium – pielgrzymka mężczyzn, kiedy powiemy więcej o roli mężczyzny i ojca w rodzinie; i pielgrzymka kobiet, kiedy będzie okazja zwrócić się z przesłaniem do kobiet, panien, żon, matek i babć. A dzisiejsze rozważanie o Świętej Rodzinie, która pozostaje wzorem każdej chrześcijańskiej rodziny, chciałbym zakończyć zachętą, aby w tym trudnym dla rodzin czasie wzajemnie siebie w rodzinie słuchać i wysłuchiwać!

4. Drodzy! Chciałbym także w tym miejscu powtórzyć apel, jak się znalazł w Komunikacie z niedawnych obrad Rady Stałej KEP: „aby szczególny czas Świąt Bożego Narodzenia, który w naszej tradycji był zawsze czasem rodzinnych spotkań (...) był okazją do serdecznego, międzypokoleniowego dzielenia się świadectwem wiary i dobroci tego wyjątkowego człowieka (św. Jana Pawła II), której tak wielu z nas osobiście doświadczyło”.

Jan Paweł II jest dla nas jak ojciec i przynależy do naszych rodzin i do rodziny naszego narodu. Był dla nas jak ojciec – a my zgromadzeni w tym miejscu, gdzie tak często był jeszcze jako metropolita krakow-

ski, dobrze to wiemy – osłaniał nas i od nas nie odstępował, pouczał nas i wysłuchiwał, darował nam swój czas! Zostawił nam bogactwo swego testamentu w homiliach głoszonych podczas pielgrzymek do rodzinnego kraju. Wracajmy do ich treści, do napomnień i zachęt, do diagnoz i wskazań dotyczących zarówno pojedynczych osób, jak i całego społeczeństwa.

Bracia i Siostry! A my – starsi i w wieku średnim – bogaci doświadczeniem ojcostwa Jana Pawła II winniśmy dać o nim świadectwo pokoleniom, które go nie spotkały, nie tyle mnożeniem przymiotników, że był „naj...”, ile naśladowaniem jego postaw: bliskości, zrozumienia, wybaczenia i przytulenia; cierpliwości w słuchaniu i wysłuchiwanie, pocieszaniu i dodawaniu odwagi. To dziś nasze zadanie i obowiązek – ojcowski i matczyński, społeczny i obywatelski.

Niech nas w jego wypełnianiu św. Józef wspomaga: *„Witaj, opiekunie Odkupiciela, i obłubieńcze Maryi Dziewicy. Tobie Bóg powierzył swojego Syna; Tobie zaufała Maryja; z Tobą Chrystus stał się człowiekiem. O święty Józefie, okaż się ojcem także i nam, i prowadź nas na drodze życia. Wyjednaj nam łaskę, miłosierdzie i odwagę, i broń nas od wszelkiego zła”*. Amen.

DEKRETY I ZARZĄDZENIA

226

Biuletyn Liturgiczny 1/2020

Celebracja Liturgii Wielkiego Tygodnia w sytuacji stanu epidemii

Drodzy Księża!

Pierwszymi niesporami Niedzieli Palmowej rozpoczynamy Wielki Tydzień, wkraczając w misterium Chrystusa ukrzyżowanego, pogrzebanego i zmartwychwstałego. Obrzędy Wielkiego Tygodnia mogą być celebrowane wyłącznie w katedrach i kościołach parafialnych, a także w kaplicach, którym zgody udzielił Arcybiskup Katowicki. Obecnie jednak z powodu stanu epidemii liturgię tych dni celebруем bez udziału

wiernych, a co za tym idzie, bez zewnętrznej okazałości, dbając o „szlachetną prostotę” celebracji. Pomimo zaistniałej sytuacji należy jednak dołożyć wszelkich starań, aby dobrze je przygotować, zwłaszcza tam, gdzie liturgia jest transmitowana za pośrednictwem Internetu. W większych wspólnotach kapłańskich należy zadbać o wspólnotowy charakter liturgii – koncelebransi przejmują funkcje przynależne świeckim. Rezygnujemy w tych dniach z przygotowywania Ciemnicy i Grobu Pańskiego oraz tradycyjnej adoracji krzyża. Możliwe jest wystawienie krzyża do adoracji „ocznej” – np. w bliskości ołtarza, by zaistniał jedynie kontakt wzrokowy. Należy przygotować krzyż w taki sposób, aby wierni go nie całowali i nie dotykali. Można umieścić przed ołtarzem stosowną informację. W tym czasie nie organizujemy czuwań modlitewnych w kościołach, a jedynie pozostawiamy kościoły otwarte poza celebracjami jako miejsca na indywidualną modlitwę.

Liturgia godzin

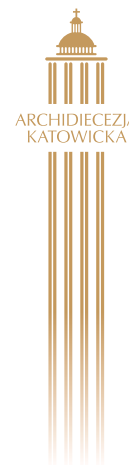
Kongregacja Kultu Bożego w Liście okólnym o przygotowaniu i obchodzeniu Świąt Paschalnych Paschalis sollemnitatis z 1988 r. zachęca, aby w czasie Triduum Sacrum w sposób uroczysty celebrować Liturgię Godzin wraz z ludem. Ta zachęta dotyczy szczególnie kościołów katedralnych. W obecnej sytuacji warto celebrację ciemnej jutrzni proponować w większych wspólnotach kapłańskich i transmitować.

Niedziela Palmowa

W tym dniu w kościołach ma miejsce obrzęd błogosławieństwa palm. W obecnej sytuacji epidemii należy zastosować jednak trzecią formę przewidzianą przez Mszał Rzymski, a w katedrze – podczas transmisji Światowego Dnia Młodzieży – formę drugą. W liturgii słowa należy wybrać dłuższą wersję opisu Męki Pańskiej, chyba że przewidziano homilię do wiernych uczestniczących za pośrednictwem przekazu internetowego, wówczas można wybrać wersję krótszą.

Wielki Czwartek

Na inny termin przeniesiona jest Msza św. Krzyżma św. i odnowienie kapłańskich przyrzeczeń. Podczas Mszy św. Wieczery Pańskiej rezygnuje się z obrzędu umycia nóg, a także procesji do Ciemnicy. Po Komunii cyboria z hostiami (nielicznymi – do Liturgii Męki Pańskiej i ew. jako wiatyk) umieszcza się jak zwykle w tabernakulum. Po modlitwie po Komunii należy uklęknąć przed tabernakulum i zaśpiewać pieśń Sław, języku, tajemnicę. Z praktyką śpiewu tej pieśni związany jest

odpust zupełny. Należy wiernym wyjaśnić, że choć ich uczestnictwo poprzez transmisje nie jest pełne, to jednak zapewnia możliwość jednoczenia się z Kościołem i uczestniczenia w niektórych darach łaski Bożej (np. w praktyce odpustów, na podobnej zasadzie jak uczestniczy się w błogosławieństwie urbi et orbi). Ten typ uczestnictwa jest bardzo pożyteczny w życiu duchowym. Po Mszy obnaża się ołtarz główny. Przypomina się, że podczas Mszy koncelebrowanej zachowuje się teksty obrzędów Mszy z ludem. Forma Mszy św., którą kiedyś nazywano sine populo, obecnie – słuszniej – jest nazwana: Msza święta, w której uczestniczy tylko jeden usługujący (por. OWMR 252-255). Jeśli jednak zdarzy się sytuacja celebracji Mszy w samotności – bez kogokolwiek – co jest możliwe „tylko ze słusznej i rozumnej przyczyny” (OWMR 254), wtedy opuszcza się pozdrowienia, zachęty i błogosławieństwo na zakończenie Mszy. Jeśli natomiast kapłan celebrowa Mszę w samotności, ale jednak transmitowaną poprzez Internet, wtedy zachowuje się zwyczajnie, jakby celebrował Mszę z udziałem wiernych.

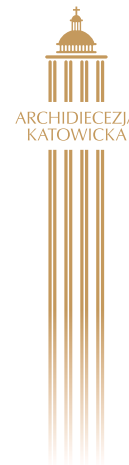
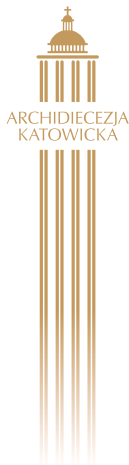
Wielki Piątek

Szaty mszalne (ornat) koloru czerwonego wkłada tylko główny celebrans. Pozostali kapłani ubierają komże – i to bez stuł, bo nie wykonują żadnych funkcji kapłańskich. Liturgię Męki Pańskiej celebrowa się zgodnie z rubrykami Mszału Rzymskiego. Główny celebrans wykonuje gest prostracji. Do rozbudowanej modlitwy powszechnej w miejsce 10. wezwania wyjątkowo stosujemy wezwanie przygotowane w związku z trwającą epidemią (dostępne na stronie: liturgia.katowice.pl). Stosuje się pierwszą formę ukazania krzyża poprzez trzykrotne odsłonięcie. Akt adoracji krzyża przez pocałunek należy ograniczyć wyłącznie do głównego celebransa, reszta przykłęka. Zachęca się, by podczas adoracji krzyża przez kapłanów zachować ciszę. Podczas transmisji należy zachęcić wiernych do adoracji krzyża w swoich domach. Pomocny może być komentarz: Adoracja krzyża nawiązuje do trwania pod krzyżem Chrystusa – Maryi i umiłowanego ucznia. Jan w tym momencie reprezentował Kościół. Szczególnym momentem dzisiejszej adoracji jest podejście do krzyża i oddanie osobistego hołdu przez przykłonienie oraz ucałowanie. Jednak dzisiaj nie możemy tego uczynić. Dlatego teraz – w chwili ciszy – wszyscy adorujemy krzyż, wpatrując się w Ukrzyżowanego w swoich Kościołach domowych i w milczeniu zawierzamy Mu siebie samych i nasze rodziny... Po adoracji krzyża przez kapłana(-ów) i po chwili ciszy

wypada zastosować śpiew Suplikacji na przemian z pieśnią Ludu, mój ludu. Najświętszy Sakrament przechowuje się w tabernakulum. Nie odbywa się tradycyjna procesja do tzw. Bożego Grobu. Po zakończeniu liturgii Męki Pańskiej odsłania się wszystkie krzyże w kościołach. Należy przypomnieć wiernym, że można zyskać odpust zupełny: za pobożne uczestnictwo i zjednoczenie się (dzięki transmisji radiowej, telewizyjnej czy internetowej) z adoracją krzyża celebrowaną w kościele lub z nabożeństwem drogi krzyżowej odprowadzianym przez papieża.

Wigilia Paschalna

Wszystkie obrzędy Wigilii Paschalnej winny być sprawowane w prezbiterium kościoła. Celebrowanie należy rozpocząć od znaku krzyża i pozdrowienia wiernych, jak w każdej Mszy św. (zob. Mszał Rzymski, 2002). W czasie liturgii światła nie przygotowuje się ogniska, a jedynie poświęca się zapalony znicz, zgodnie z rubrykami Mszału Rzymskiego: „Jeśli ze względu na okoliczności nie można rozpać ogniska, należy odpowiednio zmienić obrzęd poświęcenia ognia, np. można poświęcić płonący znicz” (MR, Wigilia Paschalna w Wielką Noc, p. 13). Po przygotowaniu paschału należy zaśpiewać „Światło Chrystusa” i następnie zaśpiewać Orędzie Wielkanocne. Zachęca się, aby podczas tej wyjątkowej celebrowacji odczytać w liturgii słowa wszystkie przewidziane czytania. Z racji, że w tym trudnym okresie epidemii nie przechowuje się wody święconej w kropielnicach ani w chrzcielnicach, podczas celebrowacji liturgii chrzcielnej nie błogosławi się źródła chrzcielne ani wody do pokropienia, a tylko odmawia się odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Wszystkich uczestniczących w celebrowacji za pośrednictwem Internetu należy zachęcić, by na czas odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych zapalili świece (swoje chrzcielne, paschaliki Caritasu lub inne). Pomija się także litanie do Wszystkich Świętych. Należy poinformować wiernych, że tego dnia mogą zyskać odpust zupełny, jeśli odnowią przyrzeczenia chrzcielne podczas obrzędów Wigilii Paschalnej poprzez łączność duchową i uczestnictwo w transmisji na żywo. Ponieważ w tym roku nie urządza się procesji rezurekcyjnej, przewidziany śpiew uroczystego Te Deum można proponować po Komunii, w ramach uwielbienia. Na zakończenie Wigilii Paschalnej, po błogosławieństwie mszalnym należy odśpiewać antyfonę maryjną Raduj się, nieba Królowo i w tym czasie zaleca się uruchomienie dzwonów, które mimo trudnej rzeczywistości wezwą wierzących mieszkańców naszych wspólnot do wielkanocnej ra-

dości. Po zakończeniu celebracji figurę Zmartwychwstałego Pana należy ustawić obok, a nie na ołtarzu. Ci kapłani, którzy w żaden sposób nie mogą uczestniczyć w Wigilii Paschalnej, zwłaszcza kapłani seniorzy, niech odmówią godzinę czytań przewidzianą na Niedzielę Wielkanocną.

Komunia św. poza liturgią w czasie Triduum Paschalnego

W kontekście pojawiających się pytań odnośnie do możliwości udzielania Komunii Świętej w Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielką Sobotę poza liturgią, osobom żyjącym we wspólnotach (np. zgromadzenia zakonne, seminaria), bądź wiernym świeckim, którzy z powodów ograniczeń liczby osób nie mogą uczestniczyć w celebracji, Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przypomina, że w Wielki Czwartek i Wielki Piątek Komunię św. poza główną celebracją można zanosić jedynie chorym i umierającym, natomiast w Wielką Sobotę wyłącznie umierającym. Od tej zasady Stolica Apostolska nie dopuszcza wyjątków.

Sekwencja wielkanocna

Sekwencja obowiązuje tylko w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego, ale można ją odmawiać we wszystkie dni oktawy wielkanocnej. Przy okazji przypomina się, że w piątek w oktawie Wielkanocy nie obowiązuje wstrzeżliwość od pokarmów mięsnych.

Paschał

Paschał umieszcza się obok ambony albo obok ołtarza i pozostaje tam aż do Niedzieli Zesłania Ducha Świętego włącznie. Zapala się go na wszystkie uroczyste obrzędy liturgiczne okresu Wielkanocy, czyli na Mszę św., jutrznię, nieszpory, nabożeństwo słowa. Można go zapalać także w czasie innych nabożeństw celebrowanych w kościele. Paschał okadza się tylko w Wigilię Paschalną przed proklamacją Orędzia Wielkanocnego. Nie okadza się figury Zmartwychwstałego Pana i paschału w pozostałe dni oktawy ani okresu Wielkanocy. Okadza się tylko krzyż ołtarzowy, który jest przyozdobiony czerwoną stulą.

Transmisja Eucharystii

W związku z licznymi transmisjami Eucharystii w obecnym czasie epidemii zaprasza się wszystkich prezbiterów do lektury Dyrektorium w sprawie celebracji Mszy Świętej transmitowanej przez telewizję Konferencji Episkopatu Polski z roku 2017. Wszyscy prezbiterzy są zaproszeni do troski o ewangelizację przez piękno liturgii i o zachowanie sacrum liturgii w sytuacji, jaką stwarza transmisja telewizyjna czy internetowa.

Uczestnictwo wiernych w przekazie medialnym celebrowanej Mszy św.

W związku z zaistniałą sytuacją zachęca się wiernych do przeżywania Eucharystii za pośrednictwem dostępnych mediów. Transmisja Mszy św. w telewizji, za pośrednictwem radia czy Internetu jest przeznaczona przede wszystkim dla osób chorych i starszych wiekiem, które nie mogą udać się do miejsca jej sprawowania, a w tym szczególnym czasie okresu epidemii dla wszystkich wiernych – na podstawie udzielonej dyspensy od uczestnictwa w niedzielnym zgromadzeniu lokalnej wspólnoty. Niech udzielona dyspensa będzie zachętą do duchowego udziału we Mszy św. – wielkiej tajemnicy wiary, która daje życie i jest centrum świętowania niedzieli. Trzeba pamiętać, że zawsze obowiązuje trzecie przykazanie Boże: „Pamiętaj, abyś dzień święty świecił”. Dzięki walorom obrazu i dźwięku oraz narzędziom komunikacji medialnej można nawiązać duchową łączność z akcją liturgiczną i jej przewodniczącym. Należy jednak pamiętać, że jeśli mówi się o uczestnictwie, to tylko i wyłącznie w odniesieniu do Mszy św. transmitowanej bezpośrednio. W takim przypadku każdy wierny nie tyle ogląda, śledzi, co uczestniczy w zgromadzeniu liturgicznym we własnym domu, włączając się w modlitwę Kościoła na sposób duchowy. Zasadniczym warunkiem pełnego uczestnictwa w celebracji Mszy św. jest przyjęcie sakramentów, a szczególnie Komunii św. To także wiąże się koniecznie z fizyczną obecnością wiernego w zgromadzeniu liturgicznym. Również i w tym zakresie wytworzyła się w Kościele praktyka duchowego przyjmowania Komunii św., która – choć nie zastąpi Komunii św. sakramentalnej – jest jednak zalecaną praktyką, mającą swoje teologiczne uzasadnienie w życiu chrześcijanina (Ecclesia de Eucharistia, 34). Transmisja medialna może zatem skutecznie pomóc w duchowym łączeniu się ze wspólnotą Kościoła, zwłaszcza gdy ta zgromadzona jest na celebracji liturgicznej, a także ułatwić duchowe korzystanie z Komunii św. Jest to szczególnie ważne w przypadku ludzi chorych i niezdolnych do fizycznego uczestnictwa we Mszy św., co obecnie jest trudnym doświadczeniem naszych wspólnot parafialnych. Oczywiście media stawiają wszystkich odbiorców w sytuacji widza lub słuchacza. Należy jednak uczynić wszystko, aby uczestniczyć pobożnie w zjednoczeniu duchowym. Można zatem zachowywać się tak, jak to znamy z uczestnictwa we Mszy św. w kościele: odpowiadać na wezwania kapłana, wykonywać przypisane gesty, zachowywać odpowiednie posta-

wy itd. Można oczywiście uczestniczyć podczas transmisji na siedząco. Jeśli ktoś pragnie jednak zachować postawy zgodne z uczestnikami liturgii, także może to uczynić. I choć realnie klęka się „przed telewizorem”, to w sensie duchowym klęka się wobec sprawowanego w innym miejscu misterium. Od zewnętrznych gestów ważniejsze jest jednak wewnętrzne nastawienie. Szczytem takiego uczestnictwa za pośrednictwem mediów jest Komunia duchowa, która jest dostępna wszystkim będącym w stanie łaski uświęcającej. Istotnym elementem owocnego skorzystania z transmisji jest wzbudzenie intencji, duchowe nastawienie, pragnienie Komunii poprzedzone wzbudzeniem doskonałego żalu za grzechy z miłości do Boga, z mocnym postanowieniem przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy tylko będzie to możliwe. Niech zatem w obecnie trudnym czasie dla Kościoła transmisje telewizyjne, radiowe, internetowe stanowią cenną pomoc, by w ten sposób korzystać z obfitych owoców niedzielnej i świątecznej Mszy św.

Drodzy Księża!

Jesteśmy po raz pierwszy w tak dziwnej sytuacji, że prosimy naszych wiernych, aby nie przychodzili do kościoła na Msze św. w czasie epidemii. Dotychczas prosiliśmy ich o coś przeciwnego i mamy nadzieję, że niebawem poprosimy o to znowu. Módlmy się, aby było to możliwe jak najszybciej, byśmy mogli celebrować liturgię w sposób uroczysty we wspólnotach parafialnych i kościołach wypełnionych naszymi wiernymi.

KS. GRZEGORZ ŚMIECIŃSKI
ceremoniarz archidiecezjalny

Łaziska Górne, 3 kwietnia 2020 roku
VH V – 10/20

227

Biuletyn Liturgiczny 2/2020

Dłuższa forma Mszy Wigilijnej Niedzieli Zesłania Ducha Świętego

Drodzy Księża!

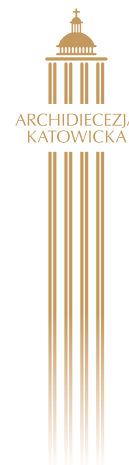
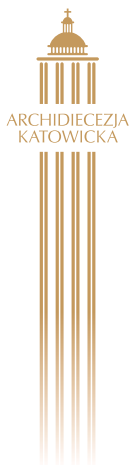
W łacińskim Missale Romanum (editio typica III) Stolica Apostolska opublikowała Supplementum z tekstami dłuższej formy Mszy Wigilijnej Niedzieli Zesłania Ducha Świętego. Teksty te zawierają m. in. rozbudowaną liturgię słowa z oracjami na wzór liturgii słowa Wigilii Paschalnej. Polski przekład tych tekstów został zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu Polski, a następnie potwierdzony przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dnia 2 kwietnia 2019 roku. Z chwilą tego potwierdzenia przez Stolicę Apostolską tłumaczenie uzyskuje moc obowiązującą i można używać tych tekstów w sprawowanej Mszy Wigilijnej w dłuższej formie. Przy okazji pragnę podkreślić, że użycie takiej formy jest możliwością, a nie obowiązkiem. Zachęcam jednak, by starać się o ubogacenie tej wieczornej celebracji. Jest to bowiem wyraźny owoc duszpasterskich lat Kościoła w Polsce pt. Duch, który umacnia miłość (2017-2019). Mimo trwających prac nad całością nowego tłumaczenia Mszału, Komisja Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zabiegała o zatwierdzenie tego dodatku nie czekając na całość przetłumaczonego Mszału Rzymskiego. Niech zatem poniższe teksty staną się przydatną pomocą i przyczynią się do pogłębienia życia religijnego naszych wiernych.

Teksty na Mszę wigilijną Niedzieli Zesłania Ducha Świętego

(Dekret Kongr. ds. Kultu Bożego i Dysc. Sakr. Prot. nr 173/18, 2 kwietnia 2019 r.)

1. W kościołach, w których sprawuje się Mszę Świętą w formie dłuższej, można ją celebrować w następujący sposób:

a) Jeśli Mszę Świętą bezpośrednio poprzedzają I Nieszpory, odprawiane w chórze lub wspólnie, można je rozpocząć od wersetu wprowadzającego i hymnu O Stworzycielu, Duchu, przyjdź, albo od śpiewu na wejście Miłość Boża lub Gdy objawię wśród was swoją świętość, połączy-

nego z procesją na wejście i pozdrowieniem kapłana. W obu przypadkach opuszcza się akt pokuty (zob. OWLG nr 94 i 96).

Następnie odmawia się psalmodię Nieszporów, po której opuściwszy krótkie czytanie oraz akt pokuty i – według uznania – również Panie, zmiłuj się nad nami, kapłan wypowiada modlitwę: Wszechmogący, wieczny Boże, Ty chciałeś, jak w Mszy Wigilijnej.

b) Jeśli Msza Święta rozpoczyna się w zwykły sposób, po Panie, zmiłuj się nad nami, kapłan wypowiada modlitwę: Wszechmogący, wieczny Boże, Ty chciałeś, jak w Mszy Wigilijnej.

Następnie kapłan może zachęcić lud zwracając się tymi lub podobnymi słowami:

Drodzy bracia i siostry, rozpoczynając Wigilię Zesłania Ducha Świętego, za przykładem Apostołów i uczniów, którzy razem z Maryją, Matką Jezusa, trwali na modlitwie oczekując Ducha obiecanego przez Pana, w pokoju serca wysłuchajmy teraz słowa Bożego. Rozważajmy, jak wielkie rzeczy uczynił Bóg dla swojego ludu i módlmy się, aby Duch Święty, którego Ojciec posłał, jako pierwszy dar dla wierzących, udoskonał swoje dzieło na świecie.

2. Następują czytania, których wybór znajduje się w Lekcjonarzu. Lektor udaje się na ambonę i wykonuje czytanie. Potem psalterzysta śpiewa psalm, a lud powtarza refren. Następnie wszyscy wstają. Kapłan mówi Módlmy się i wszyscy przez pewien czas modlą się w ciszy; potem odmawia modlitwę odpowiadającą czytaniu.

Zamiast psalmu responsoryjnego można zachować przez pewien czas święte milczenie, nie zachowując w tym przypadku ciszy po wznowieniu Módlmy się.

Modlitwy po czytaniach

3. Po pierwszym czytaniu (Pomieszenie języków przy budowie wieży Babel: Rdz 11, 1-9) i psalmie (Ps 33 [32], 10-11. 12-13. 14-15; R. por. 12: Szczęśliwy naród wybrany przez Pana).

Módlmy się: Spraw, prosimy, wszechmogący Boże, aby Twój Kościół, zjednoczony na wzór jedności Ojca i Syna i Ducha Świętego, † był zawsze tym świętym ludem, który jaśnieje przed światem jako znak Twojej świętości i jedności, * oraz prowadzi go ku doskonałemu umiłowaniu Ciebie. Przez Chrystusa Pana naszego. W. Amen.

4. Po drugim czytaniu (Bóg zstępuje na górę Synaj w ogniu: Wj 19, 3-8a. 16-20b) i pieśni (Dn 3, 52. 53-54. 55-56; R. por. 52b: Chwalebny

jesteś, wiekuisty Boże) lub psalmie (Ps 19 [18], 8-9. 10-11; R. por. J 6, 68c: Słowa Twe, Panie, dają życie wieczne).

Módlmy się: Boże, Ty w ogniu błyskawic dałeś Mojżeszowi na Górze Synaj starodawne prawo, a dziś w płomieniach Ducha objawiłeś nowe przymierze; † spraw, prosimy, abyśmy zawsze płonęli tym Duchem, którego w cudowny sposób zesłałeś na Twoich Apostołów, * a nowy Izrael, zebrany ze wszystkich narodów, niech przyjmie z radością wieczne przykazanie Twojej miłości. Przez Chrystusa Pana naszego. W. Amen.

5. Po trzecim czytaniu (Duch daje życie: Ez 37, 1-14) i psalmie (Ps 107 [106], 2-3. 4-5. 6-7. 8-9; R. por. 1: Chwalmy na wieki miłosierdzie Pana, lub Alleluja).

Módlmy się: Panie, Boże Zastępów, Ty podnosisz to, co upadłe, a podźwignięte podtrzymujesz, † wspomóż odnowę ludów w uwielbieniu Twojego Imienia, * aby wszyscy, którzy obmywają się wodą chrztu świętego, kierowali się zawsze Twoim natchnieniem. Przez Chrystusa Pana naszego. W. Amen.

Albo:

Boże, Ty nas odrodziłeś słowem życia, ześlij na nas Twojego Ducha Świętego, † abyśmy, postępując w jedności wiary, * osiągnęli wieczne zmartwychwstanie chwalebnego ciała. Przez Chrystusa Pana naszego. W. Amen.

Albo:

Boże, niech Twój lud zawsze się raduje odnowioną przez Twojego Ducha Świętego młodością duszy, † aby ciesząc się teraz z odzyskanej chwały przybranych dzieci, * oczekiwał na dzień zmartwychwstania z niewzruszoną nadzieją radości wiecznej. Przez Chrystusa, Pana naszego. W. Amen.

6. Po czwartym czytaniu (Wyleję Ducha mego: Jl 3, 1-5) i psalmie (Ps 104 [103], 1-2a. 24 i 35c. 27-28. 29b-30; R. por. 30: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi ziemię, lub Alleluja).

Módlmy się: Prosimy Cię, Boże, spełnij swoją obietnicę, † i spraw, aby Duch Święty przybywając do nas, * uczynił nas wobec świata świadkami Ewangelii naszego Pana Jezusa Chrystusa. Który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków. W. Amen.

7. Następnie kapłan intonuje hymn Chwała na wysokości Bogu.

8. Po zakończeniu hymnu kapłan wypowiada w zwykły sposób kolektę: Wszechmogący, Boże, spraw, niech zajaśnieje, jak w Mszy Wigilijnej.

9. Następnie lektor wykonuje czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian (Duch przychodzi z pomocą naszej słabości: 8, 22-27) i Msza Święta sprawowana jest jak zwykle.

10. Jeśli Nieszpory łączy się z Mszą Świętą, po Komunii i związanej z nią antyfonie W ostatnim dniu święta, śpiewa się Pieśń Maryi wraz z antyfoną z Nieszporów Przybądź, Duchu Święty; następnie odmawia się modlitwę po Komunii i wszystko inne jak zwykle.

11. Można udzielić uroczystego błogosławieństwa nr 9. Na zakończenie Mszy Świętej diakon albo – gdy jest on nieobecny – sam kapłan odsyła lud słowami:

Idźcie w pokoju Chrystusa, alleluja, alleluja.

W. Bogu niech będą dzięki, alleluja, alleluja.

Drodzy Księża!

Eucharystia jest miejscem działania Ducha Świętego w Kościele. Niech zatem moc Bożego Ducha sprawi, abyśmy napełnieni Jego darami, stali się jednym ciałem i jedną duszą w Chrystusie (por. III ME).

KS. GRZEGORZ ŚMIECIŃSKI

ceremoniarz archidiecezjalny

Łaziska Górne, 20 maja 2020 roku

VH V – 12/20

228

Biuletyn Liturgiczny 3/2020

Drodzy Księża!

Liturgia powinna być tak sprawowana, aby było jasne, że jest ona w pierwszym rzędzie dziełem samego Boga. Dzięki temu stanie się dobrą katechezą, w której sam Bóg będzie nauczał i wychowywał. Nie można jej redukować do aspektów czysto ludzkich czy organizacyjnych, bo liturgia nie jest tym, co czyni człowiek, lecz tym, co czyni Bóg. Każda liturgia powinna być pięknie przeżywana i celebrowana, a pomocą w kształtowaniu jej piękna niech staną się poniższe refleksje.

Nieuprawnione zmiany w liturgii

W ostatnim czasie Kongregacja Nauki Wiary stwierdziła, że chrzest

udzielany z użyciem formuły: „My ciebie chrzczymy w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” nie jest ważny i musi być powtórzony. W dokumencie podpisanym przez prefekta Kongregacji Nauki Wiary podkreślono, że wszelkie zmiany formuły chrztu św. są sprzeczne z nauczaniem Kościoła, który stwierdza, że „gdy ktoś chrzci, sam Chrystus chrzci” (KL 7) i to sam Pan działa w udzielanym sakramencie. Przypomniano jasne nauczanie Soboru: „nikomu innemu, choćby nawet był kapłanem, nie wolno na własną rękę niczego dodawać, ujmować ani zmieniać w liturgii” (KL 22 § 3), zaś kapłan nie może działać w imieniu innych osób, jak tylko w imię Chrystusa, jako znak Jego obecności w udzielanym sakramencie. Inna formuła oznacza brak zrozumienia samej natury posługi kościelnej, która jest zawsze służbą Bogu i Jego ludowi, a nie sprawowaniem władzy, która dopuszcza się wręcz manipulowania tym, co zostało powierzone Kościołowi przez akt należący do Tradycji – przypomina Kongregacja Nauki Wiary. To samo trzeba odnieść do innych miejsc celebracji. Nie można zmieniać słów Mszału Rzymskiego zatwierdzonych jako obowiązujące w celebracji Eucharystii, np. „Módlcie się, aby moją i waszą ofiarę...” na „Módlcie się, aby naszą i waszą...”, „Oto Baranek Boży, który...” na „Oto Pan Jezus, Baranek Boży...”, „Przekażcie sobie znak pokoju” na „Przekażmy sobie...”, „Idźcie w pokoju Chrystusa” na „Idźmy w pokoju...”, „Idźcie z Chrystusem przez życie”. Postępując w ten sposób, poszczególni celebranci czynią świętą liturgię niepewną, a nierzadko fałszują jej autentyczny sens (por. *Redemptionis Sacramentum*, nr 59).

Celebracja liturgii w czasie pandemii koronawirusa

Obowiązujące przepisy liturgiczne jednoznacznie wskazują, że wiernym wolno przyjmować Komunię św. zarówno do ust, jak i na rękę. Możliwość udzielania Komunii św. na rękę została przyjęta w Polsce na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w dniach 8–9 marca 2005 roku. W zaleceniach Episkopatu na czas pandemii koronawirusa czytamy, że wiernych „zachęca się” do przyjmowania Komunii św. na rękę. Ks. Arcybiskup Wiktor także wielokrotnie tę formę „usilnie zaleca”. Zalecenie nie jest jednak obowiązkiem i sugeruje, że to od decyzji i sumienia wiernych zależy, jaką formę przyjmą. Do takich argumentów odwołują się nasi wierni, którzy – mimo pandemii – pragną przyjąć Komunię św. w tradycyjny sposób (tzn. do ust). Jeśli duszpasterze pragną uwzględnić te pragnienia, powinni zastosować jednak reżim sanitarny. Jeżeli „usilna zachęta” do Komunii św. przyjmowanej na rękę ma mieć

sens, musi to oznaczać, że wszyscy wierni przystępują w taki sam sposób, a nie dowolnie i na zmianę: do ust, na rękę i do ust... Koronawirus jest przenoszony drogą kropelkową¹, a więc kontakt palców szafarza z ustami i śliną wiernych może być potencjalnie źródłem przenoszenia wirusa na kolejne osoby przystępujące do Komunii św. Zdajemy sobie sprawę, że dla pewnej grupy naszych wiernych jest nie do przyjęcia przyjmowanie Komunii na rękę. Dlatego najrozsądniejszym rozwiązaniem wydaje się zastosowanie co najmniej dwóch miejsc rozdzielania Komunii. Osoby, które mimo wszystko decydują się przyjąć Komunię św. do ust, należy poprosić o podchodzenie osobno do innego szafarza (specjalnie do tego wyznaczonego), albo – w przypadku jednego szafarza – po osobach przyjmujących na rękę. W praktyce trzeba po prostu wiernym przekazywać informacje: u tego szafarza Komunia św. wyłącznie na rękę, a u tamtego do ust (na własną odpowiedzialność). Należy przy tym wyjaśnić, że zarówno w jednej, jak i drugiej formie można przyjąć Eucharystię z godnością, szacunkiem i przede wszystkim z wiarą. Udzielając Komunii św., należy pamiętać o dezynfekcji rąk płynem alkoholowym: przed i po wypełnionej posłudze. Nasi wierni często zgłaszają zaniedbania higieniczne zaobserwowane u swoich duszpasterzy. Należy zatem troszczyć się o to, aby i nasze celebracje – w tym niełatwym czasie – odznaczały się pięknem, jak i sanitarną dyscypliną. Podczas odwiedzin chorych z posługą sakramentalną także należy stosować dezynfekcję dłoni, tak przed, jak i po zakończonej wizycie. Przy okazji warto przypomnieć, że na ołtarzu

1 Dla rozszerzenia zagadnienia związanego z koronawirusem przytaczam wypowiedź lekarza specjalisty chorób zakaźnych, pracującego na oddziale zakaźnym, z osobami zakażonymi koronawirusem: „SARS CoV 2 przenosi się głównie drogą kropelkową, to znaczy jest «rozpylany» z naszych dróg oddechowych głównie w czasie kaszlu, kichania, ale również mówienia czy śpiewu. Bezpieczna strefa to istotnie obszar powyżej ok. 2 m wokół każdego z nas, stąd taka łatwość przenoszenia infekcji w warunkach «biesiadnych», kiedy siadamy dosyć blisko siebie, wokół jednego stołu. Za istotne narażenie na zakażenie uznaje się: kontakt bezpośredni (podanie ręki, uścisk), przebywanie w jednym pomieszczeniu z osobą zakażoną w czasie dłuższym niż 15 minut (pomijając kwestie wentylacji pomieszczenia i ew. nasilenie objawów, np. kaszel, wtedy przyjmujemy, że możliwe jest zakażenie w bardzo krótkim czasie). Kluczowe jest zachowanie odległości od innych osób, noszenie maseczek (w najgorszym razie zmniejszają «zasięg» wydostających się z naszych dróg oddechowych patogenów) oraz mycie rąk mydłem i ciepłą wodą, a jeśli sytuacja na to nie pozwala, dezynfekcja rąk środkiem alkoholowym (np. przed udzielaniem Komunii św., również po)».

mogą znajdować się jedynie przedmioty niezbędne do celebracji liturgii. Wszelkie środki dezynfekujące należy umieścić na kredensie lub przy tabernakulum. Podobnie posługa w konfesjonale także wymaga sanitarnej dyscypliny. Należy zatroszczyć się o odpowiednią ilość płynów dezynfekujących, aby penitent – o ile uważa to za konieczne – mógł przygotować sobie bezpieczne miejsce spowiedzi poprzez dezynfekcję.

Beatyfikacja ks. Jana Franciszka Machy

Beatyfikacja ks. Jana to pierwsze tak wielkie i ważne wydarzenie, które wpisze się w historię Kościoła katowickiego oraz Kościoła w Polsce. Redakcja poszczególnych tekstów jest już na ukończeniu. Papież Franciszek przygotował list apostolski, na mocy którego ks. Jana będzie można nazywać błogosławionym, co formalnym aktem dokona się podczas liturgii beatyfikacyjnej. Po odsłonięciu wizerunku nowego Błogosławionego, wszyscy zaśpiewamy inwokację ku jego czci. Będzie to możliwe, jeśli księża wraz z organistami podejmą się trudu nauczania wiernych tego śpiewu. Najlepiej byłoby, aby z początkiem września rozpocząć duszpasterskie inicjatywy i duchowe przygotowanie do tego szczególnego wydarzenia. Niech ten śpiew stanie się elementem jednoczącym nasze wysiłki.

Benedykt XVI w adhortacji apostolskiej poświęconej Eucharystii *Sacramentum caritatis* określa Mszę św. (liturgię) misterium życia (por. nr 70–97). Dlatego nie mamy wątpliwości, że z liturgii – jak ze źródła – tryska siła i vitalność całego organizmu, jakim jest Kościół (por. KL 10). Ona sama stanowi preludium do codziennego życia chrześcijańskiego, które z niej wypływa i w swoisty sposób ją przedłuża. Stąd też sprawowana przez nas Msza św., choć formalnie kończy się słowami rozesłania: „Idźcie w pokoju Chrystusa”, faktycznie trwa nadal i jest dla nas niepowtarzalną szkołą wiary, miłości, świętości oraz życia duchowego. Czasami zastanawiamy się, jaka jest nasza kapłańska duchowość, w którą stronę w rozwoju swojej duchowości pójść? Może warto odkryć w sobie duchowość eucharystyczną.

KS. GRZEGORZ ŚMIECIŃSKI

ceremoniarz archidiecezjalny

Łaziska Górne, 13 sierpnia 2020 r.

VH V – 20/20

Wezwanie do bł. Jana Machy

tekst: Praca zespołowa
muzyka: Klaudiusz Jania

Voice

Bło - go - śla - wio - ny Ja - nie Fran - cisz - ku,

Org.

3

Voice

wier - ny ka - pła - nie Chrys - tu - sa, po - moc nio - sa - cy o - fia - rom woj - ny,

Org.

7

Voice

do mę - czeń - skiej śmier - ci nie - zło - m - ny. Módl się,

Org.

10

Voice

módl się, módl się za na - mi.

Org.

Copyright © by klaus

PERSONALIA

229

Dekrety i nominacje

Ks. Buchta Jan

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Buchta Paweł

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Ignasiak Wojciech

Administrator Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Aniołów w Adamowicach

Ks. Janczewski Zbigniew

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Malinowski Przemysław

Zastępca dyrektora Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach

Ks. Palowski Michał

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Pastwa Andrzej

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Płaszewski Łukasz

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Radecki Łukasz

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Sacher Andrzej

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Solik Wojciech

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Ks. Wenzel Piotr

Sędzia diecezjalny w Archidiecezji Katowickiej do końca 2025 r.

Zwolnieni z funkcji i urzędów

Ks. Pacwa Mariusz

p.o. dyrektora Archidiecezjalnego Domu Rekolekcyjnego im. Bpa Stanisława Adamskiego i dyrektora Gospodarstwa Rolnego Archidiecezji Katowickiej w Wodzisławiu Śląskim – Kokoszycach.

ZMARLI

230

Ks. Andrzej Trzeciak + 1.12.2020

Urodził się 22 maja 1968 roku w Katowicach w rodzinie Stanisława i Anny z domu Miśtura. Ojciec pracował w hucie Baildon jako hartownik, matka w Instytucie Gospodarki Materiałowej. Rodzina była bardzo religijna, rodzice pomagali przy kościele. Miał młodszego brata Dariusza. Ochrzczony został 9 czerwca 1968 roku w kościele parafialnym pod wezwaniem Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach. Był ministrantem. Do bierzmowania przystąpił 4 sierpnia

1983 roku w katedrze Chrystusa Króla. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej nr 15 w Katowicach wstąpił do Niższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Markowicach. Świadeństwo maturalne otrzymał w 1987 roku. W tym czasie rodzina przeprowadziła się na Osiedle Witosa i zamieszkała na terenie nowopowstałej parafii Podwyższenia Krzyża Świętego i świętego Herberta w Katowicach.

Myśl o wstąpieniu do seminarium towarzyszyła mu od ósmej klasy. Prosząc o przyjęcie do Seminarium napisał „w powołaniu kapłańskim i służbie Bogu i bliźnim widzę cel swojego życia”. Zaraz po maturze rozpoczął studia i formację w Wyższym Śląskim Seminarium Duchow-

nym w Katowicach. Podczas wakacji kleryckich brał udział w rekolekcjach oazowych jako animator grupy, w rekolekcjach dla ministrantów i Dzieci Maryi oraz pomagał przy budowie kościoła parafialnego. Staż katechetyczny odbył w parafii Świętego Michała Archanioła w Siemianowicach Śląskich – Michałkowicach. Pracę magisterską napisał pod kierunkiem biskupa Gerarda Bernackiego na temat „Rodzina wspólnotą miłości w świetle Adhortacji Apostolskiej Jana Pawła II – Familiaris consortio”. Święceń diakonatu udzielił mu 18 kwietnia 1993 roku w kościele pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Katowicach – Brynowie biskup Gerard Bernacki. Na staż duszpasterski został skierowany do parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Woszczycach. Święcenia prezbiteratu otrzymał 14 maja 1994 w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach z rąk arcybiskupa Damiana Zimonia.

Po święceniach zastępował wikariusza w parafii Matki Bożej Różańcowej w Świętochłowicach – Chropaczowie i prowadził rekolekcje Dzieci Maryi. Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikariusz w parafii Świętego Herberta w Wodzisławiu Śląskim (1994-1997). Następnie pracował w parafiach: Świętego Antoniego z Padwy w Katowicach – Dąbrówce Małej (1997-2000), Ścięcia Świętego Jana Chrzciciela w Rudzie Śląskiej – Goduli (2000-2003), Świętego Stanisława Kostki w Katowicach – Giszowcu (2003-2006), Ducha Świętego w Siemianowicach Śląskich – Bytkowie (2006-2010), Świętego Wojciecha w Radzionkowie (2010-2015), Świętego Jerzego w Goczałkowicach – Zdroju (2015-2016).

W październiku 2016 roku został mianowany administratorem, a rok później proboszczem parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Aniołów w Adamowicach. Był wicedziekanem i duszpasterzem nauczycieli w dekanacie Pogrzebień. Jesienią 2020 roku zachorował na COVID-19 i w ciężkim stanie trafił do szpitala w Rybniku - Orzepowicach.

Zmarł 1 grudnia 2020 roku w 53 roku życia i w 27 roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 4 grudnia w parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Aniołów w Adamowicach. Liturgii pogrzebowej przewodniczył Arcybiskup Wiktor Skworec. Homilę wygłosił kolega rocznikowy - bp. Adam Wodarczyk.

Został pochowany na cmentarzu parafialnym.

KS. JAKUB KANIA

231

Ks. Tadeusz Gregeracki + 5.12.2020

Urodził się 30 czerwca 1937 roku w Łaziskach Średnich w rodzinie nauczyciela Antoniego i Cecylii z domu Chrószcz. Nie miał rodzeństwa. Ochrzczony został 11 lipca 1937 roku w kościele parafialnym pod wezwaniem Męczeństwa świętego Jana Chrzciciela w Łaziskach Średnich. W 1939 roku rodzina na pewien czas zamieszkała w Piotrowicach Śląskich, gdzie uczęszczał do szkoły podstawowej oraz przystąpił do Komunii świętej w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa. Bierzmowania udzielił mu biskup Juliusz Bieniek 17 czerwca 1951 roku. Ukończył VII Liceum Ogólnokształcące w Katowicach – Ligocie, otrzymując świadectwo maturalne w 1956 roku. Po maturze najpierw przez rok pracował w tartaku, a następnie rozpoczął studia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Miał zdolności aktorskie i muzyczne: „śpiewak i opowiadacz śląskich wiców, wierszokleta”, dużo czytał, grywał w siatkówkę, pływał.

O kapłaństwie myślał od czternastego roku życia. W 1957 roku zgłosił się do Śląskiego Seminarium Duchownego i rozpoczął kurs wstępny w Tarnowskich Górach. Pracę dyplomową z Nowego Testamentu pt.: „Sylwetka św. Piotra na tle ksiąg kanonicznych i powieści J. Kędziersy-Szymon, Syn Jony” napisał pod kierunkiem ks. prof. Władysława Smereki. Święcenia diakonatu przyjął 31 marca 1963 roku w Krakowie. Święcenia prezbiteratu otrzymał 23 kwietnia 1963 roku w Katowicach z rąk biskupa Herberta Bednorza. Po święceniach zastępował wikariuszy w parafiach Matki Bożej Różańcowej w Łaziskach Górnych oraz Świętego Augustyna w Lipinach Śląskich.

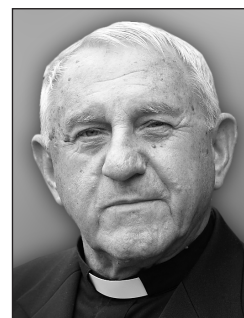
Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikariusz w parafii Świętego Antoniego w Chorzowie (1963-1964). Następnie pracował w parafiach: Świętego Mikołaja w Pstrążnej (1964-1966), Świętego Michała Archanioła w Ornontowicach (1966-1970), Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Ka-

towicach - Szopienicach (1970-1973), Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rudzie Śląskiej - Bykowie (1973-1978), Świętego Jacka w Katowicach – Ochojcu (1978 -1980), Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Chorzowie – Batorym (1980-1982), Matki Bożej Szkaplerznej i świętego Piusa X w Jejkowicach (1982-1983), Świętego Wojciecha w Mikołowie (1983-1985), Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła w Jastrzębiu-Zdroju (1985-1989). Pracę proboszczowską napisał na temat „Rola opinii publicznej w oparciu o dekret – De pastori episcoporum munere in Ecclesia”. W 1989 roku wyjechał do Niemiec. Przez wiele lat przebywał i pracował w Bremie w diecezji Osnabrück. Był duszpasterzem w Domu Spokojnej Starości świętego Michała w Bremie. Doraźnie pomagał duszpastersko w Polskiej Misji Katolickiej w Bremie, zwłaszcza jako spowiednik.

Zmarł 5 grudnia 2020 roku w Bremie w 84 roku życia i w 58 roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 14 grudnia w parafii Matki Bożej Różańcowej w Łaziskach Górnych. Został pochowany na cmentarzu parafialnym. Obrzęd pogrzebu przewodniczył biskup Grzegorz Olszowski.

KS. JAKUB KANIA

232

Ks. Eugeniusz Szyszka + 6.12.2020

Urodził się 19 listopada 1931 roku w Orzeszu w religijnej rodzinie robotnika kolejowego Franciszka i Łucji z domu Zopołka. Miał trzech młodszych braci i młodszą siostrę. Ochrzczony został 29 listopada 1931 roku w kościele parafialnym pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Orzeszu, tam też przystąpił do bierzmowania, przyjmując imię Paweł. Był ministrantem. Należał do koła Sodalicii Marińskiej Młodzieży Męskiej, w którym był sekretarzem. Po ukończeniu szkoły powszechnej w Orzeszu kontynuował naukę w Państwowym Gimnazjum w Żorach. W 1950 roku ukończył Szkołę Ogólnokształcącą Stopnia Licealnego im. Karola Miarki w Żorach i otrzymał świadectwo dojrzałości.

Zaraz po maturze rozpoczął studia i formację w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Święceń diakonatu udzielił mu 3 kwietnia 1955 roku w kaplicy Seminarium w Krakowie biskup Franciszek Jop. Święcenia prezbiteratu otrzymał 5 czerwca 1955 w Katowicach (wówczas Stalinogrodzie) z rąk biskupa Zdzisława Golińskiego. Po święceniach zastępował wikariusza w rodzinnej parafii w Orzeszu, następnie w Międzyrzeczu Białskim oraz w katedrze Chrystusa Króla w ówczesnym Stalinogrodzie.

Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikariusz w parafii Krzyża Świętego w Siemianowicach Śląskich (1955-1959). Następnie pracował w parafiach: Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bielsku-Białej (1959-1961), Wszystkich Świętych w Pszczynie (1961-1964), Świętego Józefa w Chorzowie (1964-1968), Świętego Jerzego w Goczałkowicach-Zdroju (1968-1970). Pracę proboszczowską napisał na temat: „Chrzcielnica dekanatu pszczyńskiego”. Od 1970 roku został adiutorem, a następnie wikariuszem-ekonomem i proboszczem parafii goczałkowickiej, w której prowadził budowę nowego probostwa, poświęconego w 1971 roku. W 1973 roku został skierowany do parafii Przemienienia Pańskiego w Katowicach, w której od 1974 roku był proboszczem. Prowadził trudną technicznie i organizacyjnie rozbudowę kościoła Przemienienia Pańskiego. W 1980 roku został skierowany do Woszczyc jako proboszcz parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła. W uznaniu zasług, został w 1984 roku mianowany kanonikiem honorowym Kapituły Katedralnej Katowickiej oraz opiekunem młodszych kapłanów rocznika święceń 1980. W 1985 roku biskup Herbert Bednorz zlecił mu budowę kaplicy mszalnej w Orzeszu – Zawadzie. Po ustanowieniu parafii tymczasowej w Zawadzie został jej administratorem. Od 1988 roku był proboszczem parafii Przemienienia Pańskiego w Orzeszu – Zawadzie. Po czterdziestu latach pracy w diecezji katowickiej poprosił o skierowanie do pracy w Niemczech. Za zgodą arcybiskupa Damiana Zimonia w 1995 roku rozpoczął pracę jako wikariusz w parafii Niepokalanego Serca Maryi w Marienfried w diecezji Augsburg. Pracował tam do roku 2000. Następnie posługiwał przez dziesięć lat w domu Sióstr w Wildbad Einöd w Austrii. Po powrocie do Polski zamieszkał w Orzeszu. Od 2016 mieszkał w domu Świętego Józefa w Katowicach.

Zmarł 6 grudnia 2020 roku w szpitalu ojców Bonifratrów w Katowicach – Bogucicach w 90 roku życia i w 66 roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 11 grudnia w Parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi

Panny w Orzeszu. Został pochowany na cmentarzu parafii św. Wawrzyńca w Orzeszu. Obrzęd pogrzebu przewodniczył biskup Marek Szkułdo.

KS. JAKUB KANIA

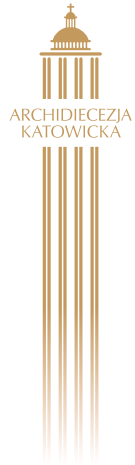
233

Ks. prof. Alfons Skowronek + 18.12.2020

Urodził się 26 stycznia 1928 r. w Piekarach Śląskich jako syn górnik Józefa i Marty z domu Foks, która zmarła podczas wojny. Ochrzczony został 2 lutego 1928 r. w kościele parafialnym pod wezwaniem Imienia Najświętszej Maryi Panny i świętego Bartłomieja w Piekarach Śląskich, tam też przystąpił do bierzmowania. Rodzina była bardzo religijna. Miał rodzeństwo, które czynnie uczestniczyło w życiu organizacji kościelnych. Brat Jan był kapłanem i profesorem wydziału teologicznego w Santiago de Chile. Ksiądz Alfons ukończył trzy klasy niemieckiej szkoły górniczej w Bytomiu. Następnie do 1945 r. kontynuował naukę w gimnazjum i liceum w Piekarach Śląskich. Świadectwo dojrzałości według programu wydziału humanistycznego uzyskał w Szkole Ogólnokształcącej stopnia licealnego w Głuchołazach w 1949 roku. W szkole wyróżniał się w gronie rówieśników i miał uznanie wśród nauczycieli.

Zaraz po maturze rozpoczął formację w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie oraz studia teologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Święceń diakonatu udzielił mu 15 lutego 1954 r. w kaplicy Seminarium w Krakowie biskup Franciszek Jop. Święcenia prezbiteratu otrzymał w Roku Maryjnym, 29 czerwca 1954 r., w bazylice piekarskiej z rąk biskupa częstochowskiego Zdzisława Golińskiego. Rektor Seminarium, ksiądz doktor Józef Baron podkreślał jego wybitne zdolności naukowe, dlatego po święceniach został skierowany na studia z dogmatyki na Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Po uzyskaniu 22 czerwca 1956 r. dyplomu magistra teologii, został mianowany wikariuszem – ekspozytem w Drogomyślu, a następnie katechetą w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Bielsku – Białej. Następnie pracował jako wikariusz w parafii Świętego Michała Archanioła w Michałkowicach (1959-1961) oraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Katowicach (1961-1964). W tym czasie kontynuował studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie 21 maja 1964 r. uzyskał tytuł doktora teologii na podstawie pracy zatytułowanej: „Sakramenty a Kościół w teologii katolickiej po encyklice «Mystyci Corporis»”. Po uzyskaniu doktoratu został mianowany prefektem Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie i wykładowcą sakramentologii, propedeutyki teologii oraz ekumenizmu. Wykładał w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie i na Studium Liturgicznym w Krakowie. Prowadził diecezjalne Koło Księżów Ekumenistów. W 1968 r. został członkiem nowopowstałej Diecezjalnej Komisji Ekumenicznej. Rozpoczął też upragnione studia zagraniczne w Nijmegen (Holandia) i Paderborn (Niemcy), gdzie miał okazję współpracować z profesorem Ratzingerem i profesorem Rahnerem. Od 1969 r. był recenzentem prac proboszczowskich z dogmatyki. W 1970 r. uzyskał habilitację w zakresie teologii dogmatycznej na podstawie pracy „Sakrament in der ewangelischen Theologie der Gegenwart” na Wydziale Teologicznym uniwersytetu w Münster. Po powrocie do Polski był wykładowcą w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie; kierował tam Katedrą Teologii Ekumenicznej. Należał do Komisji Doktrynalnej I Synodu Diecezji Katowickiej. Był egzaminatorem synodalnym z zakresu dogmatyki, a także członkiem kolegium redakcyjnego Śląskich Studiów Historyczno – Teologicznych. Przez wiele lat był członkiem Komisji Episkopatu Polski ds. Ekumenizmu i Podkomisji ds. Dialogu z Kościołami zrzeszonymi w Polskiej Radzie Ekumenicznej (1978-1996). Był autorem wielu pozycji teologicznych, książek i artykułów, zwłaszcza z sakramentologii i ekumenizmu. W 1985 r. uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. W 1993 r. przeszedł na emeryturę, pozostając w Warszawie. Od 1998 roku był mieszkańcem Domu dla Księżów Emerytów w Otwocku, a później „Domu nad Świdrem” także w Otwocku. Ostatnie lata spędził w Domu Księżów Emerytów w podwarszawskich Łomiankach.

Zmarł 18 grudnia 2020 roku w Warszawie, w 93 roku życia i w 67 roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 23 grudnia 2020 roku w Parafii Matki Bożej Królowej Meksyku w Laskach Warszawskich. Został

pochowany na cmentarzu Zakładu dla Ociemniałych w Laskach. Uroczystościom pogrzebowym przewodniczył abp Wiktor Skworec. Homilię wygłosił dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego ks. prof. Jacek Kempa.

KS. JAKUB KANIA

VARIA

234

Homilia na pogrzebie ks. prof. Alfonsa Skowronka

Warszawa-Laski, 23 grudnia 2020 roku

Odszedł do Pana w liturgicznym okresie Adwentu. Adwent jest metaforą życia chrześcijanina. Przypomina, że jest ono w całości aktywnym oczekiwaniem – czuwaniem – na przyjście Pana. Te krótkie słowa o Adwencie, przywoływane w corocznym rytmie, łatwo się zużywają. Zawierają jednak dużo więcej niż rutynowe skojarzenia. W końcu opowiadają o całości drogi chrześcijanina przez doczesność.

W czuwaniu ujawnia się pamięć o tym, co już się wydarzyło. Szczególnie jest to pamięć o Jezusie: Jego poleceniach i Jego obietnicy. Prowadzi ona do działania, które wynika z chęci spełnienia Jego woli i spotkania się z Obietnicą. W czuwaniu jeszcze bardziej odbija się spojrzenie w przeszłość. W tym spojrzeniu jest miejsce na rozmyślanie o spotkaniu z Tym, który jest blisko, i o spełnieniu Jego obietnicy. Jest też miejsce na działanie, które z tego rozmyślania o celu czerpie natchnienie. To działanie płynące z nadziei chrześcijanina zdaje się wołać: co ma być u celu, niech już teraz staje się widome.

Chcę w tym wspomnieniu spojrzeć na śp. Ks. Prof. Alfonsa Skowronka przez taki właśnie pryzmat: działania, które chce przybliżyć cel drogi. Znam go jako teologa, wyrazistego, dającego do myślenia, nieznoszącego marazmu myśli i braku natchnień w przestrzeni wiary. Wielu z Was zna go osobiście, uczestniczy w tej modlitwie, nosząc w sobie głębokie,

żywe wspomnienia spotkań z nim. Przyjmijcie zatem moją refleksję jako skromną ramę, w której być może zmieszczą się Wasze bogate doświadczenia i uczucia płynące z pamięci o Zmarłym, o jego długim życiu.

Pochodził z religijnej śląskiej rodziny, dla której sprawy Kościoła były normalną częścią codzienności. Miał rodzeństwo, które czynnie uczestniczyło w życiu Kościoła. Brat był kapłanem i profesorem wydziału teologicznego w Santiago de Chile. Zmarły Ksiądz Profesor już od początku swojej formacji do kapłaństwa ujawniał, że służbę księdza wiąże z pogłębioną intelektualnie refleksją nad wiarą Kościoła. Stąd jego droga dalszych akademickich studiów: doktorat na KUL w 1964, habilitacja w Muenster w 1970, potem długoletnia praca naukowa i dydaktyczna. Pozostawił wiele publikacji, wyuczył wielu studentów. Z łatwością dostrzegamy kluczowe punkty jego zainteresowania teologicznego: ekumenizm, sakramentologia, eklezjologia. Nade wszystko jego teologia czerpie inspirację z nauki Soboru Watykańskiego II. Czytelnik jego prac może odczuć, że ma do czynienia ze świadkiem epokowych debat i postanowień soborowych, z człowiekiem, który spotykał się i współpracował z teologicznymi doradcami ojców soborowych. Jego teksty brylują klarownością i ostrością widzenia problemów teologicznych, widać też w nich krytyczny namysł nad różnymi praktycznymi problemami Kościoła, w diagnozach podbudowany teologiczną analizą.

Nie mogę jednak zamieniać tej homilii w recenzję naukowego dorobku...

Zwróćmy uwagę na jedno. Śp. Ks. Alfons Skowronek był nade wszystkim zaangażowanym ekumenistą, zwolennikiem i współtwórcą teologicznego dialogu ekumenicznego w Polsce. Z tego rysu jego osoby, który nie jest tylko postawą intelektualną, biegnie prosta droga do duchowej głębi wiary. Najpierw prowadzi ona do spotkania z drugim człowiekiem. Do spotkania, które nie zatrzymuje się na zewnętrznych miarach, na narzuconych ograniczeniach. Do spotkania, w którym górę bierze wzajemne słuchanie i chęć coraz lepszego porozumienia. Dalej, ekumeniczna wrażliwość wymaga otwartości na prawdę o Bogu, który jest Tajemnicą, rzeczywistością „zawsze większą” – od naszych ubogich zdolności do rozumienia. Taka postawa duchowa zawsze pozwala Bogu być Bogiem i chroni przed upadaniem na kolana przed Jego obrazem wytworzonym na miarę własnych wyobrażeń albo chwilowych potrzeb; chroni przed Bogiem nazbyt „swojskim”, który łatwo staje się nieprzyjacielem Boga „innych”. Pamięć o tym, że Bóg jest „semper maior”, umożliwia wejście na drogę

ekumenizmu. Otwiera na to, że własna tradycja wiary – choć zanurzona w prawdzie objawionego Boga – prawdy nie wyczerpuje. Dlatego warto słuchać i poszukiwać głębszego porozumienia w braterskim spotkaniu uczniów Jezusa.

Zmarły w swoich pracach pokazuje, że taka uładzona wizja ekumenizmu, jaką tu opisuję, choć jest fundamentem, to natrafia na niezliczoną ilość szczegółowych problemów, które po drodze trzeba przezwyciężyć. O tej historycznej drodze ruchu ekumenicznego pisze z wielką wiedzą i swadą. Daje też świadectwo, że ekumenizm potrzebuje nie tylko porządkujących dokumentów, ale nade wszystko proroczego głosu, niewygodnych pytań, odważnych tez, krytycznego oglądu własnej tradycji. Po wielokroć sam to wszystko uosabia.

Dlatego jego głos zapisany w licznych pracach naukowych i popularnych pozostanie siłą inspirującą, niekiedy nawet irytującą. Wierzę, że długo jeszcze będzie przynosił systematyczne odpowiedzi teologiczne, ale jeszcze bardziej będzie mobilizował do pytań o własną kondycję wiary i o obraz Boga.

Dzisiaj go żegnamy: księdza, teologa, z życiowej pasji ekumenistę, przyjaciela. Po ludzku żegnając oddajemy go w ręce Tego, na którego czekał on – jak i czekamy my wszyscy. Dokończył adwentu życia. To wymowny symbol: na wieńcu zapłonęły wszystkie cztery świece.

Ewangelia dzisiejszego dnia, zanurzona w tej pełni Adwentu liturgicznego, mówi o narodzinach Jana z bezpłodnej Elżbiety. Mówi o spełnieniu nadziei, którą Zachariasz tak głęboko przeżyje, że wybuchnie śpiewem radości i uwielbienia. Powtarzamy te słowa w modlitwie Kościoła codziennie, przywołujemy siłę ducha, która w nich się kryje. Z tą silną nadzieją złożoną w Bogu, który „wzbudził dla nas moc zbawczą w domu swego sługi, Dawida”, żegnamy naszego zmarłego brata.

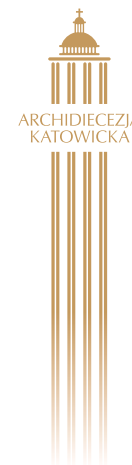
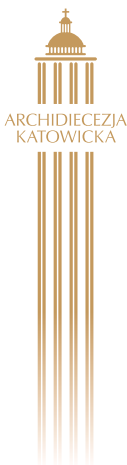
Także sama liturgia pogrzebowa w wielu miejscach przywołuje słowa nadziei o życiu wiecznym, w którym nie ma narzekania ani bólu, ale pokój i radość. Powinniśmy dziś dopowiedzieć w tej pociesze takie słowa: odszedł do domu, w którym nie ma podziałów między dziećmi Boga. Na ekumenicznej drodze dociera do celu. Natrudził się na niej, wskazywał na częstkowe cele. Z pewnością był zapatrzoną w cel ostateczny. Wierzmy, że dziś go osiągnął, przyjmując go jako dar.

235

Słowo Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na święto św. Szczepana, męczennika, 26 grudnia 2020

W czasie wieczery wigilijnej w naturalny sposób wracamy do wydarzeń mijającego roku. Jak w zwierciadle odbijają się tu nasze doświadczenia ostatnich miesięcy. W tym roku nie brakuje trudnych wspomnień. Nikomu nie zostały oszczędzone bolesne przeżycia związane z pandemią. Znamienne jest, że w czasach narosłych podziałów społecznych jednakowo stanęliśmy przed wspólnym zagrożeniem. Nie sprawiło to wprawdzie automatycznie, że poculiśmy się sobie bliscy, ale otwarło taką możliwość. Powstała przestrzeń, w której możemy łatwiej się porozumieć. Wszyscy boleśnie przeżywamy rozliczne braki. Kryją się pod nimi niezaspokojone potrzeby duchowe i materialne. Najboleśniejszy jest jednak brak osób, które od nas odeszły w ostatnich miesiącach pandemii. Bolesny jest też brak bliskich, z którymi nie możemy się spotkać z powodu obowiązujących ograniczeń. Boli niemożność odwiedzania naszych chorych w szpitalach. Słuszną reakcją na trudne doświadczenie jest solidarność. Możemy być świadkami i uczestnikami spontanicznych lub zaplanowanych działań służących wsparciu potrzebujących. Pomimo że okazanie solidarności wymaga nieraz pomysłowości z racji istniejących ograniczeń, jest ona potrzebna naszym bliźnim, być może dużo dotkliwiej przeżywającym trudy tych dni. Jest też potrzebna nam samym, byśmy mogli zachować wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka, a równocześnie nie zatrzymali się na własnych. Z pewnością w te święta przychodzimy do kościoła z wyrażniejszą potrzebą odnalezienia pociechy i umocnienia. Niestety, także samo przyjście do kościoła nie jest łatwe. Dla wielu z nas uczestnictwo w liturgii musi ograniczyć się do skorzystania z przekazu na szklanym ekranie. Wymaga więc szczególnego skupienia uwagi, duchowego wysiłku i ostatecznie pogodzenia się z utrudnieniami w dostępie do sakramentów i brakiem przeżywanej cieleśnie wspólnoty. Jesteśmy ludźmi „z ciała i krwi” i dlatego także w przeżywaniu wiary potrzebujemy tego, co cielesne, widoczne,

odczuwalne. Ponieważ jednak dzisiaj jest trudniej o te elementy, możemy próbować odkrywać, że jesteśmy także „duchowi”, i że naprawdę możemy „w duchu” przyjąć Boga do serca i zbudować wspólnotę – aż przetrwamy ten czas. Poszukując umocnienia w spotkaniu z Panem, zwróćmy uwagę na to, co przynosi nam dzisiaj słowo Boże. Wielkie święto Narodzenia Pańskiego wprowadziło nas w samo serce naszej wiary. Zobaczyliśmy stajenkę przedstawiającą nowonarodzonego Jezusa. Wyznaliśmy przy tym, że to Bóg stał się człowiekiem. Przez sakramenty albo przez spowiedź i komunie duchową zjednoczyliśmy się z Bogiem. Przyjęliśmy Jego świętą obecność. W ten sposób wyznaliśmy, że niepojęty Bóg okazał solidarność z nami. Ten dar nie pojawił się tylko na chwilę 20 wieków temu; on trwa już na zawsze. Dzisiaj, pozostając w atmosferze radości z narodzenia Jezusa, kierujemy uwagę ku św. Szczepanowi, pierwszemu męczennikowi. Co roku w Boże Narodzenie uderza kontrast między tymi dwoma wydarzeniami. Ale św. Szczepan pozwala nam zrozumieć, że jest coś ważnego, co je łączy. Szczepan wyznaje bowiem wiarę w Boga, który przyszedł do nas w Jezusie. Ta wiara jest dla niego skarbem i punktem odniesienia dla oceny tego, co w życiu wartościowe. W ważnym momencie opisanym w dzisiejszym czytaniu z Dziejów Apostolskich Szczepan woła „Widzę niebo otwarte!” (Dz 7,56). Te słowa to klucz do naszych poszukiwań pociechy i umocnienia płynących z wiary na ten trudny czas. Jesteśmy ogarnięci tajemnicą Bożej bliskości! Boże Narodzenie mówi: Bóg stał się dla nas człowiekiem, a św. Szczepan dodaje, że przez Jezusa Bóg przygotował dla nas „niebo otwarte”. To zapewnienie może ktoś nazwać ogólnikowym. Z pewnością nie jest ono takim dla kogoś, kto nieraz starał się zagłębić w znaczenie słów „Bóg stał się człowiekiem”. Ale w istocie dobrą nowinę o solidarności Boga z nami możemy uczynić namacalną i przemawiającą do serca, gdy ubierzemy ją w kształt codziennego świadectwa. Jest tu pewna linia wiodąca od duchowego doświadczenia do praktycznej postawy. Można ją nazwać linią „od daru do zadania”. Od daru solidarności Boga z nami do starania się o solidarność okazywaną bliźnim. Czy jednak ta duchowa nowina i praktyczne świadectwo mają moc pocieszenia na nasz trudny czas? Na trudny czas potrzebna jest nadzieja. Czyż nie przynosi jej wiadomość, że święty Bóg narodził się w ubogiej stajni, poznał trudy życia, włącznie ze śmiertelnym konaniem i objawił się jako zwycięzca śmierci? Czy nie dopełnia jej okrzyk wiary Szczepana „widzę niebo otwarte”? Dodajmy, że nadzieja chrześcijańska spoglądając w niebo, nie lekceważy codzienności.

Nie ucieka od niej, bo przecież to właśnie codzienność została uświęcona życiem Jezusa. Dlatego jest wręcz odwrotnie: nadzieja rodząca się z kontemplowania Bożego Narodzenia i ze spoglądania w „niebo otwarte” staje się siłą dla człowieka zanurzonego w chwili obecnej. Rozświecła codzienność bez względu na to, jak jest ona trudna. Jesteśmy wszyscy świadkami tej nadziei. Wzajemnie dla siebie i dla całego świata. Jest ona bezcennym skarbem chrześcijańskiego dziedzictwa. Stąd też wokół niej toczy się wiele dyskusji. Dlatego staramy się jako chrześcijanie wskazywać na jej wiarygodność każdemu, kto o nią pyta. W taki sposób poprzez namysł nad nadzieją ujawnia się jedno ze źródeł teologii. Kościół, czyli my wszyscy, chcemy jak najlepiej „zdać sprawę z nadziei, która w nas jest” (1P 2,15). A teolodzy w Kościele starają się wiarygodnie ją uzasadnić wobec świata. Ośmielam się przedstawić w tak wzniosły i zarazem syntetyczny sposób także zadanie społeczności naukowej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: „zdać sprawę z nadziei, która w nas jest”. Pracownicy Wydziału wiążą swoje poszukiwania naukowe na pierwszym miejscu z kształceniem studentów. Staramy się jak najlepiej – przez akademickie wykształcenie na kierunku „teologia” – przygotować do pracy przyszłych prezbiterów, katechetów, teologów. Podobnie kształcąc studentów na kierunku „nauki o rodzinie”, przygotowujemy ich do poradnictwa małżeńskiego i rodzinnego, pracy w szkołach i placówkach pomocy społecznej i innych. Zachęcam do zapoznania się z całą ofertą dydaktyczną, podaną na stronie internetowej Wydziału a także do udziału w różnych wydarzeniach organizowanych przez nasze środowisko. W imieniu społeczności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dziękuję Wam za solidarne wspieranie naszego ośrodka. Dziękuję za modlitwę oraz za dary pieniężne, przeznaczone na wsparcie Wydziału. Przyjmijcie najlepsze życzenia świąteczne. Niech odrodzi waszą nadzieję nowonarodzony Jezus, Emmanuel - „Bóg z nami”!

KS. JACEK KEMPA

Dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego
Katowice, Boże Narodzenie 2020

Spis Treści

STOLICA APOSTOLSKA

- 207 List Apostolski Patris Corde z okazji 150. rocznicy ogłoszenia świętego Józefa patronem Kościoła Powszechnego - omówienie 721
- 208 Dekret o odpustach w Roku Jubileuszowym świętego Józefa 723
- 209 Orędzie na Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych 727
- 210 Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciwko COVID-19 731
- 211 Dekret o możliwości sprawowania czterech Mszy w okresie Narodzenia Pańskiego 735

EPISKOPAT POLSKI

- 212 Dekret o odpustach w Roku Świętym Jakubowym 736
- 213 Komunikat Rady Stałej KEP po spotkaniu online w dniu 17 grudnia 2020 740
- 214 Komunikat Rady Stałej KEP ws. Fundacji Solo Dios Basta 742
- 215 Stanowisko Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych KEP dotyczące szczepionek 744

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWORC

METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

- 216 Życzenia z okazji Barbórki 751
- 217 Zaproszenie do „Mikołajkowej” modlitwy za chore dzieci 753
- 218 Komunikat na Dzień modlitwy i Pomocy Kościołowi na Wschodzie 755

HOMILIE METROPOLITY

- 219 II Niedziela Adwentu, 6 grudnia 2020 756
- 220 Pogrzeb prof. Andrzeja Norasa, 10 grudnia 2020 759
- 221 Akolitat w WSSD, 12 grudnia 2020 762
- 222 Niedziela „Gaudete”, 13 grudnia 2020 765
- 223 39. rocznica pacyfikacji KWK „Wujek”, 16 grudnia 2020 767
- 224 Boże Narodzenie, 25 grudnia 2020 771
- 225 Niedziela Świętej Rodziny, 27 grudnia 2020 773

DEKRETY I ZARZĄDZENIA

226	Biuletyn Liturgiczny 1/2020	776
227	Biuletyn Liturgiczny 2/2020	783
228	Biuletyn Liturgiczny 3/2020	786
229	PERSONALIA	791
	ZMARLI	
230	Ks. Andrzej Trzeciak + 1.12.2020	792
231	Ks. Tadeusz Gregeracki + 5.12.2020	794
232	Ks. Eugeniusz Szyszka + 6.12.2020	795
233	Ks. prof. Alfons Skowronek + 18.12.2020	797

VARIA

234	Homilia na pogrzebie ks. prof. Alfonsa Skowronka, 23 grudnia 2020	799
235	Słowo Dziękana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na święto św. Szczepana, męczennika, 26 grudnia 2020	802

236**Najważniejsze wydarzenia z kalendarium****Arcybiskupa Wiktora Skworca****w roku 2020****STYCZEŃ****1 I, środa****godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta pontyfikalna w intencji diecezjan z prośbą o Boże błogosławieństwo na nowy Rok Pański 2020

4 I, sobota**godz. 10.00 – BIAŁYSTOK, CENTRUM KONFERENCYJNE ARCHIDIECEZJI BIAŁOSTOCKIEJ**

Udział w spotkaniu kolędowym dla księży i katechetów Archidiecezji Białostockiej. Wygłoszenie referatu pod tytułem: „Aktualność sakramentu Eucharystii w duszpasterstwie”

6 I, poniedziałek**godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Uroczystość Objawienia Pańskiego. Dies Episcopi

Msza święta dziękczynna w 22. rocznicę święceń biskupich ks. Arcybiskupa Wiktora Skworca oraz w 5. rocznicę święceń biskupich ks. Biskupa Marka Szkudło i ks. Biskupa Adama Wodarczyka

8–9 I WARSZAWA

Spotkanie Komisji Duszpasterskiej Konferencji Episkopatu Polski

10 I, piątek**godz. 13.00 – KATOWICE, PAŁAC GOLDSTEINÓW**

Spotkanie noworoczne z zarządem oraz przedstawicielami wszystkich 41 miast i gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

11 I, sobota

godz. 11.00 – BRZESZCZYNY ŚLĄSKIE, PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA

Msza święta pogrzebowa śp. ks. Proboszcza Henryka Foika

13 I, poniedziałek

godz. 10.00 – KATOWICE, UNIWERSYTECKIE CENTRUM KLINICZNE

Pobłogosławienie nowego oddziału ginekologicznego i położniczego oraz oddziału neonatologii

godz. 17.00 – KATOWICE, SIEDZIBA OKRĘGOWEJ RADY ADWOKACKIEJ

Spotkanie świąteczne z członkami Izby Adwokackiej z terenu Metropolii Górnośląskiej

16 I, czwartek

godz. 12.00 – SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

Spotkanie świąteczne z dyrektorami Wodociągów Województwa Śląskiego

17–24 I RZYM

Wizyta w dykasteriach Kurii Rzymskiej

LUTY

2 II, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA

Dzień Życia Konsekrowanego. Msza święta pontyfikalna

4 II, wtorek

godz. 10.00 – KATOWICE, KURIA METROPOLITALNA

Udział w dniu skupienia dla dekanalnych ojców duchownych

5 II, środa

godz. 17.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA

Spotkanie Kapituły Katedralnej

6 II, czwartek

godz. 10.00 – KATOWICE, SZPITAL BRACI BONIFRATRÓW

Konferencja prasowa. Prezentacja orędzia papieża Franciszka na Światowy Dzień Chorego

7–9 II KATOWICE-PIOTROWICE, PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA I ŚW. JANA BOSKO

Wizytacja kanoniczna

11 II, wtorek

godz. 10.00 – RYBNIK-ORZEPÓWICE, WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY

Msza święta z okazji Światowego Dnia Chorego w intencji wszystkich chorych diecezjan oraz służby zdrowia

12–15 II – ZEMBRZYCE, OŚRODEK WYPOCZYNKOWO REKOLEKCYJNY TOTUS TUUS IM. KS. KAROLA WOJTYŁY

Udział w rekolekcjach dla księży posługujących w Kurii Metropolitalnej oraz instytucjach diecezjalnych

16 II, niedziela

godz. 12.30 – GLIWICE, KATEDRA ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA

Msza święta z homilią z okazji 85. rocznicy urodzin ks. Biskupa Jana Wieczorka

18 II, wtorek

godz. 14.30 – KATOWICE, PODZIEMIA KATEDRY CHRYSYTA KRÓLA, DAWNA SALA SYNODALNA

Uroczyste podpisanie umowy w sprawie Panteonu Górnośląskiego

20 II, czwartek

godz. 10.00 – KATOWICE, KURIA METROPOLITALNA

Spotkanie z Księżmi Dziekanami

22 II, sobota**godz. 18.00 – ZABRZE, DOM MUZYKI I TAŃCA**

Udział w XXVIII Gali wręczenia Laurów Umiejętności i Kompetencji Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

23 II, niedziela**godz. 17.00 – KOKOSZYCE, DOM FORMACYJNY ROKU PROPE-DEUTYCZNEGO WŚSD**

Modlitwa brewiarzowa – nieszpory z akolitami WŚSD na rozpoczęcie rekolekcji przed przyjęciem święceń diakonatu

godz. 20.00 – KATOWICE, PROBOSTWO PARAFII ŚW. PIOTRA I PAWŁA

Spotkanie z Księżmi Proboszczami Miasta Katowice. Podsumowanie odwiedzin kolędowych

25 II, wtorek**godz. 16.30 – KATOWICE, KURIA METROPOLITALNA**

Spotkanie z młodzieżą diecezji Viviers

26 II, środa**godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta na rozpoczęcie Wielkiego Postu

27 II, czwartek**godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta z okazji 33. rocznicy śmierci sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego. Modlitwa o beatyfikację

29 II, sobota**godz. 10.00 – RADLIN-BIERTUŁTOWY, PARAFIA WNIEBOWZIECIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY**

Msza święta z udzieleniem święceń diakonatu akolitom WŚSD

MARZEC**4 III, środa****godz. 18.00 – KATOWICE, DOM ŚW. MARCINA**

Spotkanie z ks. Biskupem Jean-Louisem Balsa oraz duchowieństwem diecezji Viviers

5 III, czwartek**godz. 11.00 – KATOWICE, BIBLIOTEKA ŚLĄSKA**

Udział w spotkaniu organizacyjnym XIII Metropolitalnego Święta Rodziny 2020

6 III, piątek**KATOWICE, PARAFIA KATEDRALNA CHRYSTUSA KRÓLA**

Wizytacja kanoniczna

7 III, sobota**godz. 10.00 – RYBNIK, PARAFIA ŚW. JADWIGI**

Udział w wielkopostnym dniu skupienia kapłanów

KATOWICE, PARAFIA KATEDRALNA CHRYSTUSA KRÓLA

Wizytacja kanoniczna

8 III, niedziela**KATOWICE, PARAFIA KATEDRALNA CHRYSTUSA KRÓLA**

Wizytacja kanoniczna

10 III, wtorek**godz. 16. 30 KATOWICE, KURIA METROPOLITALNA**

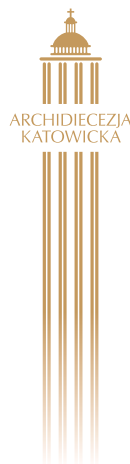
Rozmowy z kandydatami do diakonatu stałego przed przyjęciem święceń

godz. 20.00 – KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE

Konferencja dla kleryków

12 III, czwartek**WARSZAWA**

Udział w spotkaniu Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski

KWIECIEŃ

5 IV, Niedziela Palmowa

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią z okazji XXXV Światowego Dnia Młodzieży
TRIDUUM PASCHALNE

9 IV, Wielki Czwartek

godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta Wieczery Pańskiej

10 IV, Wielki Piątek

godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Liturgia Męki Pańskiej
UROCZYSTOŚĆ ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO

11 IV, Wielka Sobota

godz. 21.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Wigilia Paschalna.

12 IV, Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego

godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Suma pontyfikalna. Msza święta z homilią

13 IV, Poniedziałek Wielkanocny

godz. 9.00 – KATOWICE, KARMEL. KLASZTOR NMP MATKI KO-
ŚCIOŁA I ŚW. JÓZEFA

Msza święta z homilią

19 IV, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią w intencji dzieła Caritas Archidiecezji Katowickiej

godz. 18.00 – KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DU-
CHOWNENieszpory z diakonami na rozpoczęcie rekolekcji przed święceniami
prezbiteratu

25 IV, sobota

godz. 11.00 – KATOWICE-KOSZUTKA, PARAFIA NAJŚWIĘTSZE-
GO SERCA PANA JEZUSAMsza święta z udzieleniem święceń prezbiteratu diakonowi Piotrowi
Malczewskiemu OMI

26 IV, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią. Emaus Domowego Kościoła Ruchu Światło-Życie

29 IV, środa

godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią z okazji Dnia Męczeństwa Duchowieństwa Pol-
skiego

MAJ

2 V, sobota

JASNA GÓRA

Udział w posiedzeniu Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski

3 V, niedziela

godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią w intencji ojczyzny z okazji obchodów Święta
Konstytucji 3 Maja oraz 99. rocznicy wybuchu III powstania śląskiego

8 V, piątek

godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta ku czci św. Stanisława, głównego patrona Polski oraz z oka-
zji 75. rocznicy zakończenia II wojny światowej

10 V, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią w intencji pielęgniarek, położnych i ich rodzin
z okazji obchodzonego w Polsce Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki
i Położnej

13 V, środa

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią w intencji księży jubilatów rocznika święceń 1995 z okazji 25-lecia święceń prezbiteratu

godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z okazji 90. rocznicy śmierci ks. Biskupa Arkadiusza Lisieckiego (13.05.1930)

16 V, sobota

godz. 10.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z udzieleniem święceń prezbiteratu diakonom WŚSD

17 V, niedziela

godz. 10. 30 KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta dziękczynna za życie i świętość Jana Pawła II z okazji 100. rocznicy urodzin

24 V, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta w intencji małżonków jubilatów z okazji Archidiecezjalnego Święta Jubileuszy Małżeńskich

25 V, poniedziałek

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta z homilią z okazji uroczystości obchodów 30-lecia restytucji samorządu lokalnego w Polsce

31 V, niedziela

PIEKARY ŚLĄSKIE

Pielgrzymka Stanowa Mężczyzn i Młodzieńców do Matki Bożej Sprawiedliwości i Miłości Społecznej

godz. 13.00 – BAZYLIKA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. BARTŁOMIEJA

Rozpoczęcie pielgrzymki: Hołd złożony Matce Bożej; Litania do Matki Bożej Piekarskiej; Powitanie Matki Bożej w imieniu pielgrzymów; Słowo pasterskie Metropolity Katowickiego

godz. 13.45 – BAZYLIKA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. BARTŁOMIEJA

Uroczysta Msza święta z homilią w intencji wszystkich mężczyzn i młodzieńców Górnego Śląska

CZERWIEC

7 VI, niedziela

godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta w intencji maturzystów

13 VI, sobota

godz. 12.00 – LĘDZINY, PARAFIA ŚW. KLEMENSA

Msza święta z okazji 250. rocznicy poświęcenia kościoła

14 VI, niedziela

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta w intencji górników i ich rodzin oraz dyrekcji śląskich kopalń

24 VI, środa

godz. 19.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta dziękczynna za dar roku formacji Drogi Neokatechumenalnej

27 VI, sobota

godz. 16.00 – KATOWICE-DĄBRÓWKA MAŁA, PARAFIA ŚW. ANTONIEGO

Msza święta dziękczynna z okazji jubileuszu 60 lat kapłaństwa ks. Proboszcza Seniora Bernarda Rottaua

30 VI, wtorek

godz. 10.00 – KATOWICE, KRYPTA KATEDRY CHRYSTUSA KRÓLA

Nabożeństwo posłania i misji dla kapłanów wikariuszy. Wręczenie nominacji wikariuszowskich (grupa I)

godz. 15.00 – KATOWICE, KRYPTA KATEDRY CHRYSYTA KRÓLA

Nabożeństwo posłania i misji dla kapłanów wikariuszy. Wręczenie nominacji wikariuszowskich (grupa II)

SIERPIEŃ

8 VIII, sobota

godz. 11.00 – KATOWICE-BOGUCICE, DOM PROWINCJALNY SIÓSTR JADWIŻANEK

Msza święta dziękczynna z okazji jubileuszy życia zakonnych

15 VIII, sobota

godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza święta pontyfikalna z okazji 100-lecia wybuchu II powstania śląskiego oraz 100-lecia Bitwy Warszawskiej

16 VIII, niedziela

PIEKARY ŚLĄSKIE

Pielgrzymka Stanowa Kobiet i Dziewcząt do Matki Bożej Sprawiedliwości i Miłości Społecznej

godz. 10.00 – BAZYLIKA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. BARTŁOMIEJA

Rozpoczęcie pielgrzymki: Hołd złożony Matce Bożej; Litania do Matki Bożej Piekarskiej; Powitanie Matki Bożej w imieniu pielgrzymów; Słowo pasterskie Metropolity Katowickiego

godz. 10.45 – BAZYLIKA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. BARTŁOMIEJA

Uroczysta Msza święta z homilią w intencji wszystkich kobiet i dziewcząt Górnego Śląska

17 VIII, poniedziałek

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza święta w intencji Archidiecezji oraz instytucji diecezjalnych z okazji uroczystości św. Jacka, głównego patrona

24 VIII, poniedziałek

godz. 10.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza Krzyżma Świętego

godz. 13.00 – KATOWICE, AULA WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersytetu śląskiego

Dni Formacyjne dla Księży Dziekanów Archidiecezji Katowickiej

25 VIII, wtorek

godz. 10.00 – KATOWICE, AULA WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersytetu śląskiego

Dni Formacyjne dla Księży Dziekanów Archidiecezji Katowickiej

27–29 VIII, JASNA GÓRA

Udział w 386. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski

30 VIII, niedziela

godz. 11.00 – KATOWICE-PODLESIE, PARAFIA MB CZĘSTOCHOWSKIEJ

Msza święta pontyfikalna z okazji 100-lecia kościoła parafialnego. Obrzęd pobłogosławienia nowego ołtarza

WRZESIEŃ

3 IX, czwartek

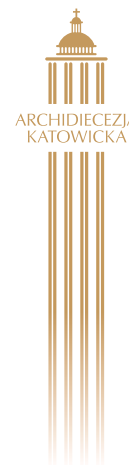
godz. 10.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza święta z homilią z okazji uroczystości 40. rocznicy podpisania Porozumienia Jastrzębskiego i powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność

4 IX, piątek

godz. 19.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza święta z homilią na rozpoczęcie roku formacyjnego Drogi Neokatechumenalnej

6 IX, niedziela

godz. 14.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA
Msza święta z okazji powakacyjnego dnia wspólnoty Ruchu Światło-Życie

9 IX, środa**godz. 14.00 – MIKOŁÓW, DOM GENERALNY SIÓSTR BOROMEUSZEK**

Msza święta z homilią na rozpoczęcie Kapituły Generalnej Sióstr Boro-meuszek

10 IX, czwartek**godz. 17.00 – KRAKÓW, KOLEGIATA ŚW. ANNY**

Udział w Mszy świętej pogrzebowej śp. Jego Eminencji Księdza Kardynała Mariana Jaworskiego

11 IX, piątek**godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta w intencji Policjantów II RP – ofiar zbrodni katyńskiej z okazji 80. rocznicy zbrodni katyńskiej oraz 30-lecia ogólnopolskiego Stowarzyszenia Rodzina Policyjna 1939

12 IX, sobota**godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta z homilią z okazji inauguracji roku szkolnego dla katechetów Archidiecezji Katowickiej

godz. 18.30 – PIEKARY ŚLĄSKIE, SANKTUARIUM MB PIEKARSKIEJ

Msza święta pontyfikalna z okazji uroczystości MB Piekarskiej

13 IX, niedziela**godz. 11.00 – PSZÓW, PARAFIA NARODZENIA NMP**

Uroczystości odpustowe ku czci Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Suma pontyfikalna

16 IX, środa**godz. 10.00 – KATOWICE, KSIĘGARNIA ŚW. JACKA**

Udział w otwarciu i pobłogosławieniu nowego salonu Księgarni św. Jacka

19 IX, sobota**godz. 9.30 – POZNAŃ, KOŚCIÓŁ PW. ŚW. ROCHA**

Msza święta na rozpoczęcie Ogólnopolskiego Forum Duszpasterskiego

godz. 11.15 – POZNAŃ, SALA KONFERENCYJNA POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

Udział w Ogólnopolskim Forum Duszpasterskim

22 IX, wtorek**godz. 16.00 – KATOWICE, AULA WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO**

Spotkanie z księżmi kapelanami szpitalnymi

23–28 IX, LONDYN

Wizyta w Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Przewodniczenie uroczystościom 90-lecia polskiej parafii Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Londynie na Devonii

29 IX, wtorek**godz. 7.30 KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE**

Msza święta na rozpoczęcie roku formacyjnego i akademickiego w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym

29 IX – 1 X, KATOWICE

Spotkanie Księża Dyrektorów Wydziałów Duszpasterskich z całej Polski

PAŹDZIERNIK**1 X, czwartek****godz. 11.00 – SOSNOWIEC, UNIWERSYTET ŚLĄSKI**

Udział w uroczystej inauguracji roku akademickiego 2020/2021 na Uniwersytecie Śląskim

3 X, sobota**godz. 11.00 – STARE PANEWNKI, PARAFIA ŚW. ANTONIEGO Z PADWY**

Msza święta z homilią oraz uroczystość wmurowania kamienia węgielnego do nowej świątyni

godz. 17.00 – BYTOM, OPERA ŚLĄSKA

Udział w uroczystej gali Śląskiej Izby Lekarskiej

4 X, niedziela**godz. 18.00 – PIOTRKÓW TRYBUNALSKI, BAZYLIKA MNIEJSZA ŚW. JAKUBA APOSTOŁA**

Msza święta z homilią z okazji jubileuszu 100-lecia diecezji łódzkiej

5–6 X, ŁÓDŹ

Udział w 387. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski

LISTOPAD**2 XI, poniedziałek****godz. 18.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta w intencji zmarłych Biskupów i Kapłanów Archidiecezji Katowickiej

6 IX, piątek**godz. 10.00 – KATOWICE**

Konferencja z okazji nowego roku akademickiego z Duszpasterzami Akademickimi na platformie zoom.us

7 XI, sobota**godz. 11.00 – KOKOSZYCE, DOM FORMACYJNY WŚSD**

Spotkanie z kandydatami do WŚSD na roku propedeutycznym

10 XI, wtorek**godz. 10.00 – KATOWICE**

Spotkanie z pracownikami Kurii Metropolitalnej i instytucji diecezjalnych na platformie zoom.us

11 XI, środa**godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta w intencji ojczyzny

12–13 XI, KATOWICE/BERLIN

Posiedzenie zarządu fundacji Maximilian Kolbe Stiftung na platformie zoom.us

14 XI, sobota**godz. 10.30 – KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE**

Msza święta ku czci św. Stanisława Kostki, patrona kaplicy seminaryjnej. Przyjęcie kandydatów do diakonatu i prezbiteratu – admissio

15 XI, niedziela**godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Msza święta z okazji IV Światowego Dnia Ubogiego

20 XI, piątek**godz. 12.00 – KATOWICE/WARSZAWA**

Udział w konferencji naukowej na platformie YouTube z okazji 55. rocznicy orędzia biskupów polskich do niemieckich

22 XI, niedziela**godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. Msza święta pontyfikalna z homilią

24 XI, wtorek**godz. 10.00 – KATOWICE**

Spotkanie Księżów Dziekanów na platformie zoom.us – grupa I

25 XI, środa**godz. 10.00 – KATOWICE**

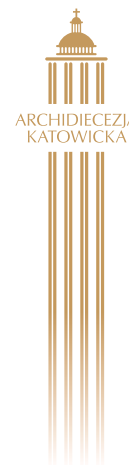
Spotkanie Księżów Dziekanów na platformie zoom.us – grupa II

26 XI, czwartek**godz. 10.00 – KATOWICE**

Spotkanie Księżów Dziekanów na platformie zoom.us – grupa III

29 XI, niedziela**godz. 13.00 – KATOWICE-BRYNÓW, PARAFIA PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO**

Uroczysta Msza święta ku czci św. Barbary w intencji wszystkich górników, transmitowana przez TVP Polonia oraz TVP Katowice

godz. 18.30 – KATOWICE

Spotkanie z zarządem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Archidiecezji Katowickiej na platformie zoom.us

30 XI, poniedziałek**godz. 10.00 – KATOWICE/GLIWICE/OPOLE**

Spotkanie Księża Biskupów Metropolii Katowickiej na platformie zoom.us

GRUDZIEŃ**1 XII, wtorek****godz. 20.30 – KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE**

Konferencja ascetyczna dla alumnów seminarium

4 XII, piątek**godz. 14.00 – ADAMOWICE, PARAFIA NMP KRÓLOWEJ ANIOŁÓW**

Msza święta pogrzebowa śp. ks. Proboszcza Andrzeja Trzeciaka

6 XII, niedziela**godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA**

Msza święta w intencji chorych dzieci z okazji św. Mikołaja

8 XII, wtorek**godz. 9.30 – KATOWICE**

Spotkanie z pracownikami Kurii Metropolitalnej i instytucji diecezjalnych na platformie zoom.us

9 XII, środa**godz. 11.00 – TYCHY, PARAFIA BŁOGOSŁAWIONEJ KAROLINY**

Msza święta pogrzebowa z homilią śp. p. Profesora Andrzeja Norasa, prorektora Uniwersytetu Śląskiego

11 XII, piątek**godz. 10.30 – KOKOSZYCE, DOM FORMACYJNY WŚSD**

Msza święta z homilią dla kandydatów roku propedeutycznego. Spotkanie w auli

12 XII, sobota**godz. 10.30 – KATOWICE, WYŻSZE ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE**

Msza święta z homilią oraz udzieleniem posługi akolitu

13 XII, niedziela**godz. 9.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA**

Msza święta za ofiary stanu wojennego i o pokój w ojczyźnie

15 XII, wtorek**godz. 15.00 – KATOWICE, UNIwersYTET ŚLĄSKI WYDZIAŁ TEOLOGICZNY**

Udział w konferencji „Lectio Magistralis” z prof. Georgem Weiglem na platformie zoom.us

16 XII, środa**godz. 10.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA**

Msza święta w intencji dziewięciu poległych górników z kopalni „Wujek” w 39. rocznicę pacyfikacji

17 XII, czwartek**godz. 15.00 – KATOWICE/WARSZAWA**

Udział w posiedzeniu Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski na platformie zoom.us

18 XII, piątek**godz. 14.00 – KATOWICE**

Spotkanie sekretariatu Komisji Duszpasterskiej KEP na platformie zoom.us

20 XII, niedziela**godz. 10.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSYTA KRÓLA**

Msza święta. Przekazanie Betlejemskiego Światła Pokoju

21 XII, poniedziałek**godz. 14.00 – KATOWICE**

Przedświąteczne spotkanie ze Społecznością Studentów i Profesorów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego na platformie Microsoft Teams

23 XII, środa**godz. 11.00 – WARSZAWA, PARAFIA MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ MEKSYKU**

Msza święta pogrzebowa śp. ks. Profesora Alfonsa Skowronka

24 XII, czwartek**godz. 16.00 – KATOWICE, DOM ŚW. JÓZEFA**

Liturgia godzin: nieszpory oraz wigilia z Księżmi Seniorami Domu św. Józefa

25 XII, piątek. Uroczystość Bożego Narodzenia**godz. 24.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Pasterka. Msza święta pontyfikalna z homilią

godz. 12.00 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA

Msza święta pontyfikalna

26 XII, sobota. Święto św. Szczepana**godz. 9.00 – KATOWICE, KLASZTOR NMP MATKI KOŚCIOŁA I ŚW. JÓZEFA**

Msza święta z homilią

27 XII, niedziela**godz. 10.30 – PIEKARY ŚLĄSKIE, SANKTUARIUM MB PIEKARSKIEJ**

Msza święta z homilią w intencji rodzin Archidiecezji Katowickiej

31 XII, czwartek**godz. 17.30 – KATOWICE, ARCHIKATEDRA CHRYSTUSA KRÓLA**

Udział w nabożeństwie dziękczynno-ekspiacyjnym na zakończenie AD 2020

Opracował: ks. Krzysztof Biela

kapelan Arcybiskupa Metropolity Katowickiego

Spis treści rocznika 2020

STOLICA APOSTOLSKA

1	Orędzie na XXVIII Światowy Dzień Chorego	1
2	Orędzie na LIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu . .	5
15	Orędzie na Wielki Post 2020	41
16	Posynodalna Adhortacja Apostolska Querida Amazonia - streszczenie	44
17	Orędzie na 28. Światowy Dzień Chorego	50
30	Orędzie na XXXV Światowy Dzień Młodzieży 2020	87
31	Orędzie na LVII Światowy Dzień Modlitw o Powołania	94
32	Dekret w czasie Covid-19	97
33	Dekret w czasie Covid-19 (II)	100
34	Dekret odnośnie do przyznania specjalnych odpustów dla wiernych w obecnej sytuacji pandemii	101
35	Nota odnośnie do sakramentu pojednania w obecnej sytuacji pandemii	104
53	Orędzie „Urbi et Orbi”	153
54	Papieski plan na zmartwychwstanie po pandemii koronawirusa . .	157
55	Dekret w sprawie Mszy świętej na czas pandemii	161
56	Dekret w sprawie dołączenia intencji specjalnej do modlitwy powszechnej odmawianej podczas liturgii Męki Pańskiej	164
57	Pandemia a powszechne braterstwo, uwagi na temat kryzysu wywołanego Covid-19.	165
77	Orędzie na 106. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy	231
78	Słowo do młodzieży w dniu 100. rocznicy urodzin Św. Jana Pawła II . .	236
79	Dekret Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w sprawie wpisania wspomnienia św. Faustyny Kowalskiej, dziewicy, do Rzymskiego Kalendarza Ogólnego	238
106	Orędzie na Światowy Dzień Misyjny	317
107	Przesłanie z okazji 50. rocznicy promulgowania Obrzędu Konsekracji Dziewic	321
108	Orędzie na IV Światowy Dzień Ubogich	324
123	Nota doktrynalna na temat zmiany formuły sakramentalnej chrztu . .	359
124	Instrukcja Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła	364

125	Vademecum dotyczące wybranych kwestii proceduralnych w zakresie postępowania w przypadkach nadużyć seksualnych popełnianych przez duchownych wobec małoletnich	408
144	Orędzie na Światowy Dzień Modlitw o Ochronę Świata Stworzonego	533
145	List Samaritanus bonus o opiece nad osobami w krytycznych i końcowych fazach życia - omówienie	539
146	List o celebrowaniu liturgii w czasie i po pandemii COVID 19	541
160	Encyklika Fratelli Tutti o braterstwie i przyjaźni społecznej - omówienie	587
161	List Apostolski Scripturae Sacrae Affectus w XVI stulecie śmierci św. Hieronima - omówienie	592
162	List z okazji 40. rocznicy powstania Komisji Episkopatów Wspólnoty Europejskiej	594
163	Dekret w sprawie odpustu za zmarłych	600
207	List Apostolski Patris Corde z okazji 150. rocznicy ogłoszenia świętego Józefa patronem Kościoła Powszechnego - omówienie	721
208	Dekret o odpustach w Roku Jubileuszowym świętego Józefa	723
209	Orędzie na Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych . . .	727
210	Nota na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciwko COVID-19	731
211	Dekret o możliwości sprawowania czterech Mszy w okresie Narodzenia Pańskiego	735

EPISKOPAT POLSKI

3	Komunikat na Dzień Modlitwy i Pomocy Misjom	10
4	Słowo na XXIII Dzień Judaizmu	12
5	Komunikat ws. wypowiedzi abp. Jana Pawła Lengi	19
6	Przesłanie na 54. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu . .	19
7	Oświadczenie w 75. rocznicę wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau	20
8	Komunikat ws. nauczania religii w szkole	24
18	Podziękowanie za adhortację	53
19	Komunikat Przewodniczącego KEP	55
36	Zarządzenie nr 1/2020 Rady Stałej KEP	106
37	Komunikat Przewodniczącego KEP ws. zagrożenia koronawirusem . .	108
38	Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce	109

Nr 12	WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE	Rok 88
39	Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z apelem Ojca Świętego Franciszka	110
40	Oświadczenie Rady ds. Społecznych KEP	112
58	Nota Komisji Nauki Wiary KEP w związku z pandemią koronawirusa.	175
59	Praktyka pierwszych piątków i pierwszych sobót miesiąca w okresie epidemii.	179
60	List Prezydium KEP do kapłanów na Wielki Czwartek 2020 . . .	181
61	Słowo Przewodniczącego Komisji Charytatywnej KEP na Niedzielę Miłosierdzia	184
62	Słowo Rady Stałej KEP przed wyborami prezydenckimi	187
80	Komunikat z posiedzenia Rady Stałej KEP	239
81	Akt zawierzenia Polski Najświętszemu Sercu Pana Jezusa i Matce Bożej Królowej Polski	242
82	List Prezydium KEP z okazji 100. rocznicy urodzin Św. Jana Pawła II . .	244
83	Oświadczenie Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży po filmie „Zabawa w chowanego”	250
84	Słowo Przewodniczącego KEP do górników w sytuacji pandemii . .	252
85	Dłuższa forma Mszy Wigilijnej Niedzieli Zesłania Ducha Świętego . .	253
86	Komunikat przewodniczącego KEP w sprawie dyspens od udziału w Niedzielnym Mszach Świętych	257
109	Oświadczenie Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży	331
110	Komunikat Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów KEP na temat włączenia nowych wezwań do Litanii Loretańskiej	332
126	Komunikat Komisji Nauki Wiary KEP w sprawie kultu św. Szarbela . .	441
127	Apel Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych na sierpień – miesiąc abstynencji 2020	442
128	Słowo Komisji Wychowania Katolickiego KEP do rodziców z okazji nowego roku szkolnego 2020/2021 oraz 30. rocznicy powrotu nauczania religii do polskiej szkoły	447
129	Komunikat z 386 Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski . .	449
130	Stanowisko KEP w kwestii LGBT+	453
131	Ujednolicone modlitwy w języku polskim	489
147	List pasterski z okazji X Tygodnia Wychowania w Polsce	547
148	List pasterski zapowiadający obchody XX Dnia Papieskiego	551
149	Apel o pomoc dla uchodźców na wyspie Lesbos	556
150	Oświadczenie Prezydium KEP w sprawie Konwencji Stambulskiej . .	557
164	Komunikat o Komunii św. na rękę	603
165	Komunikat z 387 Zebrania Plenarnego KEP	605

Rok 88	ORGAN URZĘDOWY ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ	Nr 12
166	Słowo do Katechetów z okazji Dnia Edukacji Narodowej oraz 30. rocznicy powrotu nauczania religii do polskiej szkoły	607
167	Komunikat w związku z nałożonymi ograniczeniami podczas zgromadzeń religijnych	609
168	Oświadczenie po decyzji Trybunału Konstytucyjnego	611
169	Oświadczenie po niedzielnych profanacjach kościołów	612
170	Apel Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce o opiekę nad cmentarzami	614
171	Apel Rady Stałej KEP w sprawie ochrony życia i pokoju społecznego . .	616
187	Opinia teologiczna Komisji Nauki Wiary KEP na temat praktyki „przebaczenia Bogu”	655
188	Opinia Komisji Nauki Wiary KEP o niektórych społecznych skutkach grzechu	663
189	Wspólne oświadczenie współprzewodniczących Rady Fundacji Maksymiliana Kolbego z okazji 55. rocznicy wymiany listów biskupów polskich i niemieckich	672
190	Apel Prezydium KEP na czas Adwentu	674
191	Orędzie przewodniczących episkopatów Unii Europejskiej do Instytucji Europejskich i Państw Członkowskich	675
212	Dekret o odpustach w Roku Świętym Jakubowym	736
213	Komunikat Rady Stałej KEP po spotkaniu online w dniu 17 grudnia 2020 roku	740
214	Komunikat Rady Stałej KEP ws. Fundacji Solo Dios Basta	742
215	Stanowisko Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych KEP dotyczące szczepionek	744

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWOREC
METROPOLITA KATOWICKI

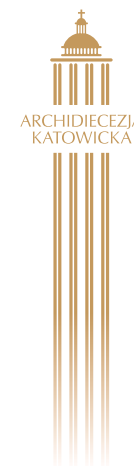
LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

9	List do duchowieństwa na Dzień Życia Konsekrowanego	26
10	Komunikat Rady Społecznej	28
20	List Pastorski na I Niedzielę Wielkiego Postu 2020	56
21	Komunikat o zbliżających się obchodach liturgicznych	60
41	List do osób pełniących funkcję kościelnego	115
42	Słowo Biskupów z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na Światowy Dzień Wody	118
63	List Pastorski na Niedzielę Palmową, 3 kwietnia 2020	190
64	List do kapłanów na Wielki Czwartek, 9 kwietnia 2020	196
65	List Arcybiskupa Metropolity Katowickiego do Pielęgniarek i Położnych, 23 kwietnia 2020	199
87	Apel z okazji święta Św. Józefa, Robotnika	258
88	Słowo w związku z sytuacją epidemiczną w śląskich kopalniach	260
89	Komunikat o święceniach prezbiteratu i Metropolitalnym Święcie Rodziny	262
90	Zaproszenie do modlitwy przed Piekarskim Wizerunkiem Matki Bożej	264
111	Zaproszenie do wspólnej modlitwy w intencji maturzystów	333
112	Apel o modlitwę z przedsiębiorcami i za przedsiębiorców	334
113	Komunikat w związku z powodzią na Podkarpaciu	336
114	Komunikat w związku z Ogólnopolską Pielgrzymką Apostolstwa Chorych na Jasną Górę	337
132	List pasterski do kobiet, 16 sierpnia 2020	491
133	Komunikat w związku z Ogólnopolską Pielgrzymką Apostolstwa Chorych na Jasną Górę	496
134	Komunikat w związku z akcją oddawania krwi	497
135	List kondolencyjny do Przewodniczącego KEP w związku ze śmiercią kard. Zenona Grocholewskiego	499
136	Komunikat w związku z powodzią na Podkarpaciu i pielgrzymką kobiet do Piekar	501
137	Słowo do kapłanów w sprawie Mszy Krzyżma	503
151	List pasterski na początek roku szkolnego, 6 września 2020	559
152	Komunikat o „świętopietrze” i IX pielgrzymce Żywego Różańca	563

153	Komunikat Rady Społecznej o przyszłości Górnego Śląska	564
172	List z okazji z Dnia Ratownictwa Medycznego	619
173	Życzenia z okazji Dnia Edukacji Narodowej	620
174	Słowo z okazji święta św. Łukasza	621
175	Słowo na pogrzeb ks. Prałata Mariana Malchera	623
176	Wezwanie do modlitwy w intencji ustania pandemii, o pokój i ład społeczny dla wspólnego dobra	624
177	Telegram do Biskupa Diecezji Nicea André Marceau w związku z tragicznymi wydarzeniami w Bazylice NMP Wniebowziętej	626
192	List pasterski na I Niedzielę Adwentu 2020	680
193	Apel na Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym	684
194	Komunikat na IV Światowy Dzień Ubogich 2020	686
195	Adwentowo-święteczna refleksja w roku 2020	688
196	Słowo na dzień jedności szkół nowej ewangelizacji	691
216	Życzenia z okazji Barbórki	751
217	Zaproszenie do „Mikołajkowej” modlitwy za chore dzieci	753
218	Komunikat na Dzień modlitwy i Pomocy Kościołowi na Wschodzie	755

HOMILIE METROPOLITY

11	Światowy Dzień Modlitw o Pokój, 1 stycznia 2020	30
22	Dzień Życia Konsekrowanego, 2 lutego 2020	61
23	Światowy Dzień Chorego, 11 lutego 2020	65
24	Święcenia diakonatu, 29 lutego 2020	69
25	Środa Popielcowa, 26 lutego 2020	71
43	33. rocznica śmierci Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego	121
44	Niedziela Laetare, 22 marca 2020	125
45	Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, 25 marca 2020	127
66	V Niedziela Wielkiego Postu, 29 marca 2020	202
67	Rocznica śmierci św. Jana Pawła II, 2 kwietnia 2020	204
68	Wielki Czwartek, 9 kwietnia 2020	207
69	Orędzie wielkanocne, 12 kwietnia 2020	211
70	Niedziela Bożego Miłosierdzia, 19 kwietnia 2020	214
71	Spotkanie „Emaus” Domowego Kościoła, 26 kwietnia 2020	216
72	Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego, 29 kwietnia 2020	219
91	Uroczystość Matki Bożej Królowej Polski, 3 maja 2020	266
92	Uroczystość Świętego Stanisława, 8 maja 2020	269
93	Międzynarodowy Dzień Pielęgniarki i Położnej, 10 maja 2020	272
94	Jubileusz 25-lecia kapłaństwa bp. Grzegorza Olszowskiego i rocznica święceń 1995, 13 maja 2020	274

95	90. rocznica śmierci biskupa katowickiego Arkadiusza Lisieckiego, 13 maja 2020	277
96	Święcenia Prezbiteratu, 16 maja 2020	279
97	100. rocznica urodzin Jana Pawła II, 17 maja 2020	282
98	Metropolitalne Święto Rodziny, 24 maja 2020	285
99	30 lat Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, 25 maja 2020	288
100	Pielgrzymka mężczyzn do Piekar Śl., 31 maja 2020	291
115	Msza za maturzystów, 7 czerwca 2020	338
116	Uroczystość Bożego Ciała, 11 czerwca 2020	340
117	Msza za górników, 14 czerwca 2020	343
118	Zakończenie roku formacyjnego w WŚSD, 19 czerwca 2020	346
138	Uroczystość Wniebowzięcia NMP, 15 sierpnia 2020	504
139	Pielgrzymka kobiet do Piekar Śl., 16 sierpnia 2020	507
140	Msza Krzyżma, 24 sierpnia 2020	515
154	Inauguracja roku katechetycznego 2020/21	569
155	40. rocznica podpisania porozumień jastrzębskich, 3 września 2020	572
156	Rodzina Policyjna 1939, 11 września 2020	575
157	Uroczystość MB Piekarskiej, 12 września 2020	578
158	Inauguracja roku formacyjnego i lektorat w WŚSD, 29 września 2020	580
178	Umieszczenie kamieni w budowanym kościele w Starych Panewnikach, 3 października 2020	627
179	Rozpoczęcie obchodów 100-lecia archidiecezji łódzkiej, 4 października 2020	630
180	65. rocznica konsekracji katedry w Katowicach, 30 października 2020	634
197	Uroczystość Wszystkich Świętych, 1 listopada 2020	696
198	Święto Niepodległości, 11 listopada 2020	696
199	Admissio w WŚSD, 14 listopada 2020	699
200	Uroczystość Chrystusa Króla, 22 listopada 2020	701
201	I Niedziela Adwentu, 29 listopada 2020	704
219	II Niedziela Adwentu, 6 grudnia 2020	756
220	Pogrzeb prof. Andrzeja Norasa, 10 grudnia 2020	759
221	Akolitat w WŚSD, 12 grudnia 2020	762
222	Niedziela „Gaudete”, 13 grudnia 2020	765
223	39. rocznica pacyfikacji KWK „Wujek”, 16 grudnia 2020	767
224	Boże Narodzenie, 25 grudnia 2020	771
225	Niedziela Świętej Rodziny, 27 grudnia 2020	773

DEKRETY I ZARZĄDZENIA

26	Dekret Metropolity Katowickiego ustanawiający zespół organizacyjny beatyfikacji Czcigodnego Sługi Bożego Księdza Jana Franciszka Machy	73
46	Dyspensa od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy św. w Archidiecezji Katowickiej, 12 marca 2020	130
47	Zalecenia szczegółowe do zarządzenia Rady Stałej KEP, 12 marca 2020 r.	131
48	Zarządzenie w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego, 14 marca 2020	133
49	Zarządzenie dla kapłanów Archidiecezji Katowickiej w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego, 19 marca 2020	135
50	Zarządzenie odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i liturgicznej w najbliższych tygodniach, 25 marca 2020	138
51	Zarządzenie w kwestiach zarządu dobrami doczesnymi w związku ze stanem epidemii	143
73	Zarządzenie odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i liturgicznej w związku z częściową zmianą regulacji prawnych dotyczących uczestnictwa wiernych w kulcie religijnym	222
101	Zarządzenie odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i liturgicznej, 4 maja 2020	298
102	Aneks do zarządzenia w kwestiach zarządu dobrami doczesnymi w związku ze stanem epidemii	303
103	Zarządzenie w sprawie sprawowania sakramentu pokuty i pojednania, 16 maja 2020	304
104	Zarządzenie odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i liturgicznej, 28 maja 2020	305
119	Zarządzenie w aktualnej sytuacji epidemicznej, 18 czerwca 2020	349
181	Zarządzenie w związku z aktualną sytuacją epidemiczną	637
226	Biuletyn Liturgiczny 1/2020	776
227	Biuletyn Liturgiczny 2/2020	783
228	Biuletyn Liturgiczny 3/2020	786
PERSONALIA		
12	- styczeń	34
27	- luty	75
74	- kwiecień	224
120	- czerwiec	351
141	- lipiec-sierpień	519
159	- wrzesień	583

182	- październik	639
202	- listopad	708
229	- grudzień	791
ZMARLI		
13	Ks. Henryk Foik + 5.01.2020	35
28	Ks. Tadeusz Orszulik + 10.02.2020	76
52	Ks. Wacław Basiak + 28.03.2020	148
75	Ks. Andrzej Szorek + 08.04.2020	224
105	Ks. Andrzej Filuś + 12.05.2020	308
142	Ks. Longin Blacha + 11.07.2020	526
143	Ks. Antoni Goranszcz + 08.08.2020	528
183	Ks. Stefan Kozioł + 4.10.2020	642
184	Ks. Marian Malcher + 10.10.2020	644
185	Ks. Jan Małysek + 16.10.2020	646
203	Ks. Henryk Pyrczała + 02.11.2020	709
204	Ks. Leon Pawełczyk + 06.11.2020	711
205	Ks. Jerzy Cuda + 20.11.2020	713
230	Ks. Andrzej Trzeciak + 1.12.2020	792
231	Ks. Tadeusz Gregeracki + 5.12.2020	794
232	Ks. Eugeniusz Szyszka + 6.12.2020	795
233	Ks. prof. Alfons Skowronek + 18.12.2020	797

VARIA

14	Oświadczenie Rady Wspólnej Katolików i Muzułmanów na XX Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce	37
29	Ks. D. Bednarski - Ks. Jan Macha. Święty spośród nas	78
76	List Rektora WŚSD na Poniedziałek Wielkanocny 2020	226
106	Ks. dr Sławomir Jeziorski – Wigilia Zesłania Ducha Świętego – Inspiracja dla życia i misji Kościoła	309
121	Rozpoczęcie kadencji Rektora Uniwersytetu Śląskiego	352
122	Zakończenie kadencji Rektora Uniwersytetu Śląskiego	353
186	Na poligonie walki z koronawirusem – świadectwo lekarza i pacjenta	647
206	Homilia Biskupa Adama Wodarczyka, Msza barbórkowa w Rudzie Śląskiej, 29 listopada 2020 roku	715
234	Homilia na pogrzebie ks. prof. Alfonsa Skowronka, 23 grudnia 2020	799

235	Słowo Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na święto św. Szczepana, męczennika, 26 grudnia 2020	802
236	Najważniejsze wydarzenia z kalendarium Arcybiskupa Wiktora Skworca w roku 2020	805

